2025/2522

19.12.2025.

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/2522

od 23. siječnja 2025.

o državnoj potpori SA.38330 (2019/C) (ex 2016/FC) koju je Poljska provela u korist društva PCC MCAA Sp. z o. o.

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025) 402)

(Vjerodostojan je samo tekst na poljskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave primjedbe u skladu s tim odredbama ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je 14. veljače 2014. zaprimila pritužbu („pritužba”) društva CABB GmbH („podnositelj pritužbe”) u kojoj se navodi da je Republika Poljska („Poljska”) dodijelila društvu PCC MCAA Sp. z o. o. ([2]) („PCC”) nezakonitu državnu potporu za osnivanje nove poslovne jedinice za proizvodnju monokloroctene kiseline („MCAA”) u Donjoj Šleskoj. Podnositelj pritužbe tvrdio je da je ta potpora nespojiva s unutarnjim tržištem.

(2) Komisija je 28. ožujka 2014. Poljskoj proslijedila verziju pritužbe koja nije povjerljiva. Poljska tijela dostavila su primjedbe na pritužbu 23. srpnja 2014.

(3) Komisija je 23. rujna 2014. podnositelju pritužbe poslala svoju preliminarnu ocjenu navodne državne potpore. Podnositelj pritužbe dostavio je dodatne primjedbe 23. listopada 2014., 13. svibnja 2015., 25. kolovoza 2016. i 7. lipnja 2018.

(4) Komisija je od Poljske zatražila dodatne informacije 9. veljače 2015., 2., 11. i 24. ožujka 2015., 23. lipnja 2015., 9. listopada 2015., 20. studenog 2015., 4. rujna 2017., 14. rujna 2018. i 7. prosinca 2018. Poljska je dostavila dodatne informacije 5., 16. i 30. ožujka 2015., 20. srpnja 2015., 13. studenog 2015., 21. prosinca 2015., 12. siječnja 2016., 20. siječnja 2017., 12. srpnja 2017., 8. ožujka 2018., 8., 21. i 28. svibnja 2018., 30. listopada 2018., 5. studenog 2018. i 13., 14. i 19. ožujka 2019.

(5) Komisija se sastala s podnositeljem pritužbe 25. ožujka 2015.

(6) Komisija je 27. siječnja 2017. održala sastanak s poljskim tijelima.

(7) Komisija je odlukom od 31. listopada 2019. obavijestila poljska tijela da je u vezi s potporom odlučila pokrenuti službeni istražni postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („Ugovor”) („odluka o pokretanju postupka”).

([1]) SL C 144, 30.4.2020., str. 42.
([2]) U to se vrijeme to društvo zvalo „PCC P4 Sp. z o. o.”, a naziv je promijenjen u „PCC MCAA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ” (PCC MCAA Sp. z o. o.) upisom u KRS (poljski nacionalni sudski registar) 28. svibnja 2014.

(8) Odluka o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* 30. travnja 2020. ([3]) Komisija je pozvala zainteresirane strane da podnesu svoje primjedbe u roku od mjesec dana.

(9) Komisija je nakon objave odluke o pokretanju postupka zaprimila 26 podnesaka. Društvo Seda Group Sp. z o. o. dostavilo je primjedbe 13. svibnja 2020. Primjedbe su 14. svibnja 2020. dostavili zaposlenik PCC-a (uključene su bile primjedbe 25 zaposlenika PCC-a), Poglavarstvo Kotara Wołowski, društvo ARA Pneumatik L.T.M. Kościelniak Sp. j., Główny Instytut Górnictwa, Istraživačka mreža „Łukasiewicz" – Poljski centar za tehnološki razvoj „PORT" i Poljska komora kemijske industrije. Rinnen Polska Sp. z o. o. Spedycja Międzynarodowa, Proton SC, Općina Miękinia, VTU Engineering GmbH, ABB Sp. z o. o., Bulk Tainer Logistics Limited, PC Logistic Sp. z o. o. i PCC Autochem Sp. z o. o. dostavili su primjedbe 15. svibnja 2020. Istog je datuma Općina Brzeg Dolny dostavila dva podneska. Komisija je 18. svibnja 2020. zaprimila primjedbe stručnjaka za tehnologiju sredstava za zaštitu bilja, društva PCC Exol SA, dva podneska Odbora podružnice Donja Šleska Nezavisnog samoupravnog radničkog sindikata „Solidarność", sveučilišta Politechnika Wrocławska, Općine Wołów, društva PCC SE u Njemačkoj, Poglavarstva Donje Šleske i PCC-a. Komisija je 1. srpnja 2020. proslijedila primjedbe Poljskoj ([4]), čija je očitovanja na primjedbe zaprimila u dopisu od 3. kolovoza 2020. (i ponovno na engleskom jeziku u dopisu koji je u Komisiji evidentiran 15. rujna 2020.).

(10) Podnositelj pritužbe nije dostavio primjedbe nakon objave odluke o pokretanju postupka.

(11) Službe Komisije održale su 11. kolovoza 2020. telekonferenciju s poljskim tijelima.

(12) Komisija je 16. listopada 2020. zaprimila dodatne primjedbe PCC-a.

(13) Komisija je 18. svibnja i 16. srpnja 2021., 7. i 8. travnja, 13. i 16. svibnja, 23. lipnja i 6. srpnja 2022. zatražila dodatne informacije od Poljske. Poljska je informacije dostavila 16. lipnja i 1. rujna 2021. te 21. ožujka, 4. i 10. svibnja, 14 i 6. lipnja i 6. srpnja 2022.

(14) PCC je 29. rujna 2022. i 9. siječnja 2023. Komisiji dostavio dodatne informacije. Komisija je 28. ožujka 2023. od PCC-a zatražila informacije, koje je PCC dostavio 24. travnja 2023. Verziju podneska PCC-a koja nije povjerljiva Komisija je 17. svibnja 2023. proslijedila poljskim tijelima i od njih zatražila dodatne informacije. Poljska tijela dostavila su odgovore 28. lipnja i 10. srpnja 2023.

(15) Komisija je 22. rujna 2023. zatražila dodatne informacije od Poljske, koja ih je dostavila 30. listopada 2023.

2. DETALJAN OPIS PROJEKTA I NAVODNE POTPORE

2.1. Korisnik potpore

(16) Korisnik potpore je PCC, poduzeće koje pripada grupi PCC SE („grupa PCC"). PCC se smatra velikim poduzećem, a osnovan je 2010. radi provedbe ulaganja u izgradnju postrojenja za proizvodnju ultračistog MCAA-a.

(17) Grupa PCC je međunarodna grupa koja djeluje u nekoliko sektora, uključujući kemijski, logistički i energetski sektor. Grupa PCC ima 3 300 zaposlenika i lokacije u 17 zemalja ([5]).

([3]) Vidjeti bilješku 1.
([4]) Komisija nije proslijedila primjedbe PCC-a jer su označene kao povjerljive i obuhvaćene odvjetničkom tajnom.
([5]) Vidjeti Društva grupe PCC – gotovo 1 000 kemijskih proizvoda (posljednji pristup 29. srpnja 2024.).

2.2. **Projekt ulaganja**

(18) Projekt se odnosi na početno ulaganje u novo postrojenje za proizvodnju ultračistog MCAA-a u gradu Brzeg Dolny u Donjoj Šleskoj u regiji PL51 Dolnośląskie („projekt”). Prihvatljivi troškovi projekta sastojali su se od troškova nove materijalne imovine, odnosno stjecanja zemljišta, zgrada i opreme.

(19) Projekt se provodi u posebnoj gospodarskoj zoni Wałbrzych.

(20) Cilj projekta bio je izgraditi inovativno postrojenje za proizvodnju ultračistog MCAA-a, oblika MCAA-a koji sadržava do 90 ppm dikloroctene kiseline („DCAA”), s teoretskim maksimalnim („nominalnim”) godišnjim proizvodnim kapacitetom od 42 kt.

(21) MCAA je međuproizvod koji se koristi u brojnim postupcima organske sinteze, uključujući proizvodnju sredstava za zaštitu bilja, gnojiva, plastike, deterdženata, boja, kozmetike i proizvoda za osobnu higijenu. Primarno je namijenjen za proizvodnju karboksimetilceluloze („CMC”), koja se koristi, na primjer, u proizvodnji ljepila, deterdženata, sapuna, zgušnjivača emulzijskih boja i zgušnjivača hrane, emulgatora i stabilizatora. Koristi se i u proizvodnji betaina (amfoterne površinski aktivne tvari u proizvodima za kosu), kao što je tioglikolna kiselina („TGA”), u agrokemijskoj industriji i na razne druge načine ([6]).

2.3. **Cilj mjera potpore**

(22) Poljska tijela odobrila su 2012. i 2013. PCC-u dvije zasebne mjere potpore za projekt, jednu u obliku izravnih bespovratnih sredstava, a drugu u obliku oslobođenja od poreza („mjere potpore”, pojedinačno „mjera potpore”). Cilj projekta bio je poduprijeti razvoj regije, koja je u trenutku odobrenja mjera potpore ispunjavala uvjete za dodjelu pomoći u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora. Prema karti regionalnih potpora koja je bila na snazi 2012. i 2013. („poljska karta regionalnih potpora za razdoblje 2007. – 2013.”) ([7]) maksimalni intenzitet potpore za predmetnu regiju iznosio je 40 % za velika poduzeća.

2.4. **Mjere potpore**

2.4.1. *Prva mjera potpore (bespovratna sredstva)*

(23) Poljsko Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 4. travnja 2012. PCC-u potporu u obliku izravnih bespovratnih sredstava u iznosu od 66 995 311,50 PLN (16 124 798,18 EUR ([8])) u diskontiranoj vrijednosti za projekt ulaganja čiji prihvatljivi troškovi iznose 223 317 705 PLN (53 749 327 EUR ([9])) u diskontiranoj vrijednosti („bespovratna sredstva”).

(24) Bespovratna sredstva navodno su dodijeljena u skladu s programom državnih potpora („program bespovratnih sredstava”) čiji je cilj bio olakšati dodjelu financijske potpore za ulaganja od velike važnosti za gospodarstvo u okviru Operativnog programa za inovativno gospodarstvo za razdoblje 2007. – 2013. („IEOP”). Program bespovratnih sredstava stupio je na snagu kao mjera regionalne potpore za ulaganje u skladu s člankom 13. Uredbe Komisije (EZ) br. 800/2008 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora („Uredba br. 800/2008”) ([10]).

(25) Nacionalna pravna osnova za program bespovratnih sredstava bila je Ministarska uredba od 8. svibnja 2009. o financijskim ulaganjima od velike gospodarske važnosti u kontekstu Operativnog programa za inovativno gospodarstvo („Uredba o IEOP-u”) ([11]). U članku 19. Uredbe o IEOP-u navedeno je da će stupiti na snagu na dan njezine objave. Objavljena je i stupila je na snagu 20. svibnja 2009. U programu bespovratnih sredstava utvrđeni su uvjeti koji se primjenjuju na doprinose iz IEOP-a, kao što su broj radnih mjesta koja se moraju otvoriti u okviru projekta i maksimalni dostupni intenzitet potpore.

([6]) Od šampona do glifosata, gdje se sve koristi monokloroctena kiselina – Portal za proizvode grupe PCC (posljednji pristup 29. srpnja 2024.).

([7]) Odluka Komisije C(2006) 4010 od 13. rujna 2006. u predmetu SA.21529 (N 531/06) – Poljska – Karta regionalnih potpora za razdoblje 2007. – 2013. (SL C 256, 24.10.2006., str. 6.).

([8]) Izračunano primjenom deviznog tečaja od 4,1548 PLN/EUR na dan 4. travnja 2012., kad je dodijeljena potpora (SL C 102, 5.4.2012., str. 28.).

([9]) Ibid.

([10]) SL L 214, 9.8.2008., str. 3., http://data.europa.eu/eli/reg/2008/800/oj.

([11]) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej dla inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013 (Dz. U. z 2009 r. nr 75, poz. 638).

(26) U skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008 država članica Komisiji prosljeđuje sažetak informacija o programu potpora u roku od 20 radnih dana od njegova stupanja na snagu.

(27) Dopisom Ministarstva gospodarstva od 29. srpnja 2009. poljska tijela dostavila su Komisiji sažetak informacija o programu bespovratnih sredstava. Program bespovratnih sredstava evidentiran je u Komisiji 29. srpnja 2009. pod brojem SA.29131 (X 656/2009) za razdoblje od 20. svibnja 2009. do 31. prosinca 2013.

(28) Ministarskom uredbom od 2. ožujka 2010. („Uredba o izmjeni IEOP-a") ([12]) poljska tijela izmijenila su Uredbu o IEOP-u kako bi se, među ostalim, minimalni broj radnih mjesta koja se moraju otvoriti ulaganjima u proizvodni sektor smanjio s 200 na 150, a maksimalni intenzitet potpore dostupan za projekte koji se provode u proizvodnom sektoru povećao s 25 % na 30 %.

(29) U članku 3. Uredbe o izmjeni IEOP-a navedeno je da će stupiti na snagu na dan njezine objave. Objavljena je i stupila je na snagu 16. ožujka 2010. Poljska Komisiji nije dostavila ažurirani sažetak informacija o izmijenjenom programu („izmijenjeni program bespovratnih sredstava").

(30) PCC je 15. prosinca 2010. ([13]) podnio zahtjev za bespovratna sredstva za projekt u okviru izmijenjenog programa bespovratnih sredstava. U zahtjevu za bespovratna sredstva navedeno je da bi prihvatljivi troškovi projekta iznosili 223 317 705 PLN te je zatražena potpora u iznosu od 66 995 311,50 PLN. U obrascu zahtjeva PCC je naveo da će bespovratna sredstva omogućiti „potpunu provedbu projekta na području Europske unije – Poljske". Projekt se smatrao „velikim projektom" u smislu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 ([14]) („Uredba br. 1083/2006"). U okviru svojeg zahtjeva PCC je dostavio izjave kako bi dokazao da nije poduzetnik u teškoćama. Poljska tijela provjerila su financijsko stanje PCC-a pri razmatranju njegova zahtjeva. Kako su pojasnila u okviru službenog istražnog postupka, 2. ožujka 2011. obavijestila su PCC pisanim putem da su mu odlučila dodijeliti bespovratna sredstva. U tom su dopisu od PCC-a zatražila da „dostavi potpunu dokumentaciju kako bi Europska komisija mogla potvrditi potporu" ([15]).

(31) Poljska tijela dodijelila su 4. travnja 2012. PCC-u bespovratna sredstva sklapanjem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava ([16]) („Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava"). U preambuli Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava podsjeća se, među ostalim, na odredbe Uredbe o IEOP-u (kako je izmijenjena) i Uredbe br. 800/2008. U članku 1. stavku 1. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava navedeno je da će se projekt provesti u okviru podmjere 4.5.1. IEOP-a „Potpora ulaganjima u proizvodni sektor". U članku 5. stavku 27. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava navedeno je da će se korisniku koji provodi veliki projekt ([17]) u smislu Uredbe o IEOP-u (kako je izmijenjena Uredbom o izmjeni IEOP-a) bespovratna sredstva isplatiti pod uvjetom da Komisija odobri ili se smatra da je odobrila potporu u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 659/1999 („Uredba br. 659/1999") ([18]). U članku 4. stavku 3. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava navedeno je da eventualno povećanje troškova projekta iznad navedenog iznosa prihvatljivih troškova od 223 317 705 PLN (53 749 327 EUR) ne bi bilo prihvatljivo za potporu i snosio bi ga PCC.

([12]) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 marca 2010 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej dla inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013 (Dz. U. z 2010 r. nr 40, poz. 231).

([13]) Nakon podnošenja početnog zahtjeva za potporu 2. studenog 2010.

([14]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999 (SL L 210, 31.7.2006., str. 25., http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1083/oj).

([15]) „Ponadto, zwracam się z prośbą o przekazanie pełnej dokumentacji dot. Potwierdzenia pomocy przez Komisję Europejską."

([16]) Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava od 4. travnja 2012. br. POIG.04.05.01-00.028/10-00 za projekt „Inovativno postrojenje za proizvodnju ultračiste monokloroctene kiseline" u okviru podmjere 4.5.1. *Potpora ulaganjima u proizvodni sektor* mjere 4.5. *Potpora ulaganjima sa znatnim učinkom na gospodarstvo – prioritetna os 4, Ulaganja u inovativne poduzetnike u okviru Operativnog programa za inovativno gospodarstvo za razdoblje 2007. – 2013. (IEOP za razdoblje 2007. – 2013.).*

([17]) Članak 7. Uredbe o IEOP-u (kako je izmijenjena Uredbom o izmjeni IEOP-a) odnosi se na velike projekte ulaganja kao što su projekti u kojima ukupna vrijednost predviđene potpore iz svih izvora premašuje, među ostalim, 30 milijuna EUR ako se ulaganja provode u regiji s maksimalnim intenzitetom potpore od 40 %.

([18]) Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1., http://data.europa.eu/eli/reg/1999/659/oj).

(32) Prihvatljivi troškovi projekta veći su od 50 milijuna EUR i stoga je projekt veliki projekt ulaganja u smislu članka 2. točke 12. ([19]) Uredbe br. 800/2008. U skladu s člankom 9. stavkom 4. te uredbe države članice bile su dužne Komisiji dostaviti sažetak informacija o regionalnim potporama za velike projekte ulaganja dodijeljenima na temelju programa potpora u roku od 20 radnih dana od dana dodjele potpore. Poljska tijela dostavila su Komisiji sažetak informacija o bespovratnim sredstvima 25. lipnja 2012. ([20])

(33) Komisija je 2014. u okviru svojeg godišnjeg *ex post* praćenja koje provodi na uzorku mjera potpore koje su države članice provele u skladu s Uredbom br. 800/2008 preispitala izmijenjeni program bespovratnih sredstava i njegovu primjenu u odnosu na nekoliko korisnika ([21]). Komisija tada nije utvrdila nikakve probleme u pogledu usklađenosti izmijenjenog programa bespovratnih sredstava s Uredbom br. 800/2008.

(34) Komisija je 25. rujna 2014. odobrila financijski doprinos projektu iz Europskog fonda za regionalni razvoj („EFRR”) („odluka o velikom projektu”) ([22]).

2.4.2. *Druga mjera potpore (oslobođenje od poreza)*

(35) U okviru preliminarnog ispitivanja pritužbe Komisija je otkrila da je Poljska PCC-u odobrila još jednu mjeru potpore za projekt („oslobođenje od poreza”) na temelju programa državnih potpora za olakšavanje ulaganja u poljske posebne gospodarske zone („program oslobođenja od poreza”).

(36) Nacionalna pravna osnova za program oslobođenja od poreza bila je Uredba Vijeća ministara od 10. prosinca 2008. o javnoj potpori za poduzetnike koji posluju na temelju dozvole za obavljanje gospodarske djelatnosti u posebnim gospodarskim zonama („Uredba o posebnim gospodarskim zonama”) ([23]), koja je stupila na snagu 30. prosinca 2008., zajedno sa Zakonom o posebnim gospodarskim zonama od 20. listopada 1994. („Zakon o posebnim gospodarskim zonama”) ([24]) i Zakonom o porezu na dobit od 15. veljače 1992. („Zakon o porezu na dobit”) ([25]). Kako je navedeno u člancima 2. i 3. Zakona o posebnim gospodarskim zonama, posebne gospodarske zone mogu se uspostaviti u nenaseljenim dijelovima Poljske kako bi se ubrzao gospodarski razvoj dijela zemlje. U skladu s člankom 12. i člankom 16. stavkom 1. Zakona o posebnim gospodarskim zonama te člankom 17. stavkom 1. točkom 34. Zakona o porezu na dobit gospodarske djelatnosti koje se obavljaju u posebnoj gospodarskoj zoni na temelju dozvole mogu se izuzeti od poreza na dobit.

(37) Program oslobođenja od poreza stupio je na snagu kao mjera regionalne potpore za ulaganje na temelju članka 13. Uredbe br. 800/2008. U skladu člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008 dopisom Ministarstva gospodarstva od 12. veljače 2009. poljska tijela dostavila su Komisiji sažetak informacija o programu (uvodna izjava 26.).

(38) Program oslobođenja od poreza evidentiran je u Komisiji 12. veljače 2009. pod brojem SA.27752 (X 193/2009) za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013.

(39) Društvo Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna IP Sp. z o. o. („upravitelj posebnih gospodarskih zona”) objavilo je 15. siječnja 2013. poziv na podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje gospodarskih djelatnosti u posebnoj gospodarskoj zoni WSSE „Invest-Park”, koja će se izdati nakon pregovaračkog postupka („poziv za sudjelovanje u natječaju”). U pozivu za sudjelovanje u natječaju navedeno je da će se dozvole izdavati na temelju Zakona o posebnim gospodarskim zonama i Uredbe o posebnim gospodarskim zonama te da će se primjenjivati

([19]) U članku 2. točki 12. navodi se: „veliki projekt ulaganja’ znači ulaganje u osnovna sredstva s opravdanim troškovima iznad 50 milijuna eura, izračunanima prema cijenama i tečajevima na datum dodjele potpore”.
([20]) Evidentirano u Komisiji pod brojem predmeta SA.35025 (2012/MF).
([21]) Evidentirano u Komisiji pod brojem predmeta SA.29131 (2014/MX).
([22]) Odluka Komisije C(2014) 6943 final od 25. rujna 2014. o velikom projektu „Inovativno postrojenje za proizvodnju ultračiste monokloroctene kiseline”, koji je dio operativnog programa „Inovativno gospodarstvo” za strukturnu pomoć iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru cilja Konvergencija u Poljskoj.
([23]) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych (Dz. U. z 2008 r. nr 232, poz. 1548).
([24]) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2007 r. nr 42, poz. 274).
([25]) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 74, poz. 397).

uvjeti navedeni u specifikacijama („natječajne specifikacije”). U natječajnim specifikacijama navedeno je da će se pregovori voditi na temelju, među ostalim, Zakona o posebnim gospodarskim zonama, Zakona od 30. travnja 2004. o utvrđivanju pravilnika za državne potpore („Zakon o državnim potporama”) ([26]), Uredbe o posebnim gospodarskim zonama, Uredbe br. 800/2008, Smjernica za nacionalne regionalne potpore za 2007. – 2013. („Smjernice iz 2007.”) ([27]) i Uredbe Vijeća ministara od 13. listopada 2006. o utvrđivanju karata regionalnih potpora ([28]) („Uredba o kartama regionalnih potpora”).

(40) PCC je 11. veljače 2013. upravitelju posebnih gospodarskih zona podnio zahtjev za izdavanje dozvole za provedbu projekta u posebnoj gospodarskoj zoni, na temelju koje bi imao pravo na oslobođenje od poreza. U obrascu zahtjeva PCC je naveo da bi prihvatljivi troškovi projekta iznosili 200 000 000 PLN, dok je u poslovnom planu dostavljenom uz zahtjev naveo da bi prihvatljivi troškovi iznosili najmanje 200 000 000 PLN, a najviše 300 000 000 PLN. U financijskoj analizi dostavljenoj uz zahtjev navedeni su troškovi ulaganja u iznosu od 301 478 910 PLN. PCC je dostavio i dodatne financijske informacije kako bi dokazao da nije poduzetnik u teškoćama. U zahtjevu je izjavio da je primio bespovratna sredstva u maksimalnom iznosu od 66,9 milijuna PLN. Naveo je da bi njegov financijski doprinos projektu bio veći od 25 % prihvatljivih troškova, i to u obliku koji ne bi uključivao nikakvu javnu potporu. PCC je izjavio i da nije započeo s radovima na projektu prije podnošenja zahtjeva te da je bez zadrške prihvatio uvjete pregovora i natječajne specifikacije.

(41) Pregovori o PCC-ovu zahtjevu za izdavanje dozvole između PCC-a i pregovaračkog odbora koji je osnovao upravitelj posebnih gospodarskih zona održani su 12. veljače 2013. Sastavljen je zapisnik o postupku („izvješće o pregovorima”) u kojem je navedeno da je dogovoreno da će PCC dobiti dozvolu za provedbu projekta u posebnoj gospodarskoj zoni. Troškovi projekta iznosili bi više od 200 000 000 PLN, dok bi maksimalni prihvatljivi troškovi iznosili 300 000 000 PLN. U izvješću o pregovorima navedeno je da je PCC obaviješten o tome da su uvjeti za dodjelu državnih potpora utvrđeni u poljskom pravu i pravu Unije, konkretno u Zakonu o državnim potporama, Uredbi o kartama regionalnih potpora, Uredbi o posebnim gospodarskim zonama, Uredbi br. 800/2008 i Smjernicama iz 2007.

(42) Upravitelj posebnih gospodarskih zona izdao je 19. veljače 2013. PCC-u dozvolu za obavljanje gospodarske djelatnosti u posebnoj gospodarskoj zoni Wałbrzych („dozvola za posebnu gospodarsku zonu”) ([29]). Time je PCC stekao pravo na oslobođenje od poreza na dobit u vezi s projektom. U dozvoli za posebnu gospodarsku zonu navedeno je da za ostvarenje oslobođenja od poreza projekt mora, među ostalim, imati prihvatljive troškove u iznosu od najmanje 200 000 000 PLN (47 985 796 EUR) ([30]) (nominalna vrijednost) i najviše 300 000 000 PLN (71 978 694 EUR) ([31]) (nominalna vrijednost). Poljska tijela obavijestila su Komisiju o tome da su maksimalni prihvatljivi troškovi projekta u diskontiranoj vrijednosti na dan izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu iznosili 271 513 408 PLN (65 143 935 EUR) ([32]).

(43) U dozvoli za posebnu gospodarsku zonu nije utvrđen iznos potpore na koju bi PCC imao pravo na temelju oslobođenja od poreza niti je navedeno da je PCC primio bespovratna sredstva kao ni iznos tih sredstava.

(44) Budući da je projekt veliki projekt ulaganja u smislu Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 30.), u skladu s člankom 9. stavkom 4. te uredbe poljska tijela bila su dužna Komisiji dostaviti sažetak informacija u roku od 20 dana od dana dodjele potpore. Poljska je dostavila sažetak informacija 16. srpnja 2015. ([33]), odnosno više od dvije godine nakon izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu.

([26]) Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, (Dz. U. z 2004 r. nr 123, poz. 1291).
([27]) SL C 54, 4.3.2006., str. 13.
([28]) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r. w sprawie ustalenia map pomocy regionalnej (Dz. U. z 2006 r. nr 190, poz. 1402).
([29]) Dozvola br. 255 od 17. veljače 2013. za obavljanje gospodarske djelatnosti u posebnoj gospodarskoj zoni Wałbrzych „Invest Park”.
([30]) Izračunano primjenom deviznog tečaja od 4,1679 PLN/EUR na dan 19. veljače 2013. (SL C 49, 20.2.2013., str. 8.). Napominje se da Komisija u ovoj Odluci za relevantni datum primjenjuje referentni devizni tečaj koji je objavila Europska središnja banka. Zbog toga se iznosi neznatno razlikuju od iznosa koje su naveli Poljska i PCC i iznosa iz odluke o pokretanju postupka jer su se ponekad primjenjivali različiti devizni tečajevi.
([31]) Ibid.
([32]) U svojem sažetku informacija o oslobođenju od poreza Poljska je primijenila devizni tečaj od 4,1495 PLN/EUR, čime je dobiven iznos od 271 513 408 PLN (65 432 801 EUR), dok je Komisija primijenila tečaj od 4,1679 PLN/EUR koji je Europska središnja banka objavila 19. veljače 2013. (SL C 49, 20.2.2013., str. 8.), čime je dobiven iznos od 271 513 408 PLN (65 143 935 EUR).
([33]) Evidentirano u Komisiji pod brojem predmeta SA.42750 (2015/MF).

(45) U tom sažetku informacija poljska tijela navela su da bi maksimalni iznos potpore za projekt bio 95 797 682 PLN (23 086 560 EUR) ([34]) u diskontiranoj vrijednosti. Navela su i da bi trebalo uzeti u obzir potporu u iznosu od 66 995 311,50 PLN (16 124 798,18 EUR) koja je već dodijeljena za projekt (uvodna izjava 23.), što znači da bi maksimalni iznos oslobođenja od poreza mogao biti 28 802 370 PLN (6 910 523 EUR) ([35])u diskontiranoj vrijednosti, odnosno razlika između ta dva iznosa.

(46) U okviru Komisijine preliminarne istrage poljska tijela zauzela su stajalište da je oslobođenje od poreza odobreno u suprotnosti s člankom 8. stavkom 2. Uredbe br. 800/2008, kojim se propisuje da korisnik mora podnijeti zahtjev za potporu prije početka radova na projektu za koji je dodijeljena potpora. Poljska je smatrala da je PCC započeo s radovima na projektu 14. rujna 2012., iako je zahtjev za oslobođenje od poreza podnio tek 11. veljače 2013. Slijedom toga, poljski ministar razvoja i financija pokrenuo je 31. ožujka 2016. istragu o nezakonitosti oslobođenja od poreza, a zatim je po službenoj dužnosti pokrenuo postupak za opoziv dozvole za posebnu gospodarsku zonu. Odlukom br. 290/DI/16 od 30. prosinca 2016. ministar razvoja i financija opozvao je dozvolu za posebnu gospodarsku zonu uz obrazloženje da potpora nema učinak poticaja.

(47) PCC je 23. siječnja 2017. zatražio preispitivanje odluke o opozivu tvrdeći da je samo proveo „studije izvedivosti" prije nego što je podnio zahtjev za izdavanje dozvole za posebnu gospodarsku zonu i da nije započeo s radovima. Na temelju tog zahtjeva Ministarstvo poduzetništva i tehnologije preispitalo je predmet te je 6. ožujka 2018. donijelo Odluku br. 46/DI/18 kojom je potvrdilo opoziv.

(48) PCC je 11. travnja 2018. podnio žalbu protiv te odluke Regionalnom upravnom sudu u Varšavi. Regionalni upravni sud poništio je 28. studenog 2018. opoziv dozvole za posebnu gospodarsku zonu ([36]). Poljska tijela podnijela su 25. veljače 2019. žalbu protiv te presude Vrhovnom upravnom sudu.

(49) Vrhovni upravni sud odbio je 22. rujna 2022. žalbu poljskih tijela i potvrdio poništenje odluka poljskih tijela iz 2016. i 2018. ([37]) („presuda Vrhovnog upravnog suda"). Dozvola za posebnu gospodarsku zonu stoga je trenutačno u cijelosti na snazi ([38]).

2.5. **Pritužba**

(50) Podnositelj pritužbe je društvo za proizvodnju kemikalija sa sjedištem u Njemačkoj koje, među ostalim, upravlja postrojenjima za proizvodnju MCAA-a u Uniji i na međunarodnoj razini. Podnositelj pritužbe izravni je konkurent PCC-a na tržištu MCAA-a te se stoga smatra „zainteresiranom stranom" u smislu članka 1. točke (h) Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 ([39]) („Uredba 2015/1589") i članka 1. točke (h) Uredbe br. 659/1999, koja je bila na snazi u trenutku podnošenja pritužbe Komisiji.

(51) Pritužba se odnosila isključivo na bespovratna sredstva. Podnositelj pritužbe tvrdio je da su bespovratna sredstva dodijeljena nezakonito i da su nespojiva s unutarnjim tržištem. Konkretno je naveo da bespovratna sredstva nemaju učinak poticaja i da su usmjerena na tržište s viškom kapaciteta. U tom je pogledu tvrdio da je mjerodavno tržište proizvoda tržište ultračistog MCAA-a, a ne MCAA-a u cjelini, te da je mjerodavno zemljopisno tržište EGP, posebno s obzirom na to da visoki troškovi prijevoza znače da izvoz u SAD nije profitabilan. Pritužba je detaljno sažeta u odluci o pokretanju postupka, konkretno u uvodnim izjavama od 20. do 30.

([34]) Poljska je u sažetku informacija navela devizni tečaj od 4,1495 PLN/EUR.

([35]) Poljska je u sažetku informacija navela devizni tečaj od 4,1495 PLN/EUR, na temelju kojeg je dobiven iznos od 28 802 370 PLN (6 941 166 EUR), dok je Komisija primijenila devizni tečaj od 4,1679 PLN/EUR koji je Europska središnja banka objavila 19. veljače 2013. (SL C 49, 20.2.2013., str. 8.), čime je dobiven iznos od 28 802 370,24 PLN (6 910 523 EUR).

([36]) Predmet br. VI. SA/Wa 1642/18.

([37]) Predmet br. II. GSK 823/19. U presudi Vrhovnog upravnog suda nije činjenično utvrđeno kad je PCC započeo s radovima na projektu.

([38]) Poljska tijela pojasnila su da je dozvola za posebnu gospodarsku zonu na snazi od 28. studenog 2018., kad je Regionalni upravni sud poništio njezin opoziv. Budući da PCC do 2019. nije zabilježio prihode na koje bi se moglo primijeniti oslobođenje od poreza, opoziv dozvole za posebnu gospodarsku zonu nije doveo ni do kakvog PCC-ova potraživanja zaostalih plaćanja na temelju oslobođenja od poreza.

([39]) Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9., http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj).

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE POSTUPKA

(52) Komisija je 31. listopada 2019. pokrenula službeni istražni postupak. Odluka o pokretanju postupka donesena je na taj datum i sadržava Komisijinu preliminarnu ocjenu potpore koju su poljska tijela dodijelila PCC-u.

(53) Kako je navedeno u uvodnim izjavama od 57. do 62. odluke o pokretanju postupka, Komisija je zaključila da bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, što poljska tijela nisu osporavala (uvodna izjava 62. odluke o pokretanju postupka). Komisija je zatim izrazila sumnje u usklađenost mjera potpore s relevantnim uredbama o skupnom izuzeću i u njihovu spojivost s unutarnjim tržištem u skladu s primjenjivim smjernicama.

3.1. Usklađenost mjera potpore s uredbama o skupnom izuzeću

3.1.1. *Usklađenost izmijenjenog programa bespovratnih sredstava*

(54) Komisija je smatrala da je Uredba o izmjeni IEOP-a dovela do znatnih promjena u programu bespovratnih sredstava te da se, s obzirom na to da Poljska nije dostavila ažurirani sažetak informacija niti je prijavila izmijenjeni program bespovratnih sredstava u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora, taj program nezakonito primjenjivao od 2. ožujka 2010., kad su izmjene donesene (uvodne izjave od 65. do 70. odluke o pokretanju postupka).

3.1.2. *Usklađenost bespovratnih sredstava*

(55) Bespovratna sredstva dodijeljena su na temelju izmijenjenog programa bespovratnih sredstava. Zbog toga te s obzirom na to da se članak 13. stavak 1. Uredbe br. 800/2008 o dodatnoj regionalnoj jednokratnoj potpori nije primjenjivao, što znači da je Poljska imala obvezu prijaviti bespovratna sredstva u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora, a to nije učinila, Komisija je bespovratna sredstva smatrala nezakonitom potporom (uvodne izjave od 71. do 73. odluke o pokretanju postupka).

(56) Podredno, Komisija je navela da bi, čak i ako bi promijenila svoj preliminarni zaključak o izmijenjenom programu bespovratnih sredstava, ipak smatrala da bespovratna sredstva nisu obuhvaćena područjem primjene Uredbe br. 800/2008 jer akt o dodjeli potpore nije sadržavao izričita upućivanja propisana člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008 i Poljska nije dostavila sažetak informacija o dodjeli bespovratnih sredstava u skladu s člankom 9. stavkom 4. (uvodna izjava 30.) (uvodne izjave od 74. do 78. odluke o pokretanju postupka).

3.1.3. *Usklađenost programa oslobođenja od poreza*

(57) Komisija je navela da Poljska nije dostavila sažetak informacija o programu oslobođenja od poreza u roku od 20 radnih dana u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008, ali je taj propust ispravljen 12. veljače 2009. Nije bilo nikakvih naznaka na temelju kojih bi Komisija utvrdila da nisu ispunjeni drugi primjenjivi uvjeti iz Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 81. odluke o pokretanju postupka).

3.1.4. *Usklađenost oslobođenja od poreza*

(58) Komisija je primila na znanje stajalište Poljske prema kojem oslobođenje od poreza nije u skladu s člankom 8. stavkom 2. Uredbe br. 800/2008 jer je PCC započeo s radovima na projektu prije nego što je podnio zahtjev za tu potporu (uvodna izjava 46.). Komisija se preliminarno složila s tom ocjenom, ali je napomenula da opoziv dozvole za posebnu gospodarsku zonu koji je uslijedio do sada nije stupio na snagu jer ga je PCC osporavao i jer je predmet nacionalnih sudskih postupaka koji su u tijeku (uvodna izjava 82. odluke o pokretanju postupka).

(59) Međutim, Komisija je izrazila dodatne sumnje u usklađenost oslobođenja od poreza s Uredbom br. 800/2008. Prvo, sumnjala je da je Poljska provjerila bi li se projekt proveo u regiji u slučaju nepostojanja potpore, kako je propisano člankom 8. stavkom 3. točkom (d) te uredbe, te je napomenula da se iznimka od tog zahtjeva utvrđena u članku 8. stavku 4. ne primjenjuje (uvodne izjave od 85. do 87. odluke o pokretanju postupka).

(60) Drugo, Komisija je napomenula da na temelju dozvole za posebnu gospodarsku zonu PCC ima pravo na oslobođenje od poreza u odnosu na prihvatljive troškove u iznosu do najviše 271,5 milijuna PLN (65,4 milijuna EUR) u diskontiranoj vrijednosti ([40]), dok su prihvatljivi izdaci koji su utvrđeni u zahtjevu za bespovratna sredstva iznosili 223 milijuna PLN (56,2 milijuna EUR) u diskontiranoj vrijednosti. Činilo se da to povećanje troškova nije bilo posljedica povećanja veličine ili opsega projekta (uvodna izjava 88. odluke o pokretanju postupka).

(61) Treće, dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije bila u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008 jer u njoj nije utvrđen maksimalni iznos dodijeljene potpore, nije navedeno da su dodijeljena bespovratna sredstva niti je određena gornja granica zbrajanja (uvodna izjava 89. odluke o pokretanju postupka).

(62) Četvrto, Komisija nije mogla isključiti mogućnost da bi oslobođenje od poreza bilo dodatak dodijeljenim bespovratnim sredstvima, što bi moglo dovesti do premašivanja maksimalnog dopuštenog intenziteta potpore na temelju poljske karte regionalnih potpora za razdoblje 2007. – 2013. i članka 13. stavka 3. Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 90. odluke o pokretanju postupka).

(63) Peto, činilo se da taj kombinirani iznos potpore premašuje primjenjivi prag pojedinačne prijave, što bi dovelo do povrede članka 6. stavka 2. Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 90. odluke o pokretanju postupka).

(64) Šesto, Poljska je tek 16. srpnja 2015. dostavila sažetak informacija o oslobođenju od poreza (uvodna izjava 44.), čime je povrijedila članak 9. stavak 4. Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 91. odluke o pokretanju postupka).

(65) Naposljetku, akt o dodjeli potpore u obliku oslobođenja od poreza (tj. dozvola za posebnu gospodarsku zonu) nije sadržavao obvezna izričita upućivanja propisana člankom 3. stavkom 2. Uredbe br. 800/2008 (uvodna izjava 92. odluke o pokretanju postupka).

(66) Podredno, Komisija je napomenula da se članak 13. stavak 1. Uredbe br. 800/2008 ne primjenjuje (uvodna izjava 93. odluke o pokretanju postupka).

(67) Stoga je Komisija preliminarno zaključila da oslobođenje od poreza ne može biti obuhvaćeno skupnim izuzećem na temelju Uredbe br. 800/2008 i da je ono nezakonito odobreno (uvodna izjava 93. odluke o pokretanju postupka).

3.1.5. *Retroaktivna primjena Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014*

(68) Komisija je razmotrila može li se na bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza retroaktivno primjenjivati Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora („Uredba br. 651/2014") ([41]) na temelju njezina članka 58. stavka 1.

(69) U članku 14. stavku 12. Uredbe br. 651/2014 navedeno je da intenzitet potpore u bruto ekvivalentu bespovratnih sredstava ne smije premašiti maksimalni intenzitet potpore koji je na snazi na predmetnom području u trenutku dodjele potpore. Iako su bespovratna sredstva sama bila u skladu s gornjom granicom na temelju poljske karte regionalnih potpora za razdoblje 2007. – 2013, nije bilo jasno je li tomu tako ako se kombiniraju s oslobođenjem od poreza (uvodna izjava 96. odluke o pokretanju postupka).

([40]) U dozvoli za posebnu gospodarsku zonu navodi se maksimalni iznos od 300 000 000 PLN (nominalna vrijednost). U obrascu sa sažetkom informacija o oslobođenju od poreza Poljska je navela da je relevantni diskontirani iznos 271 513 408,70 PLN.

([41]) SL L 187, 26.6.2014., str. 1., http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj.

(70) Osim toga, Komisija je u skladu sa svojom dosadašnjom praksom ([42]) smatrala da se člankom 14. stavkom 2. u vezi s člankom 2. točkom 27. Uredbe br. 651/2014 propisuje da se moraju poštovati i intenziteti potpore iz poljske karte regionalnih potpora za razdoblje 2014. – 2020. ([43]) Standardna gornja granica za velika poduzeća u regiji PL51 Dolnośląskie smanjena je na 25 % bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava za razdoblje 2014. – 2020. Primjenom ažurirane gornje granice regionalne potpore, zajedno s formulom za smanjenje koja se primjenjuje na velike projekte ulaganja, na prihvatljive troškove navedene u zahtjevu za bespovratna sredstva dobiven je maksimalni dopušteni iznos potpore od 12 968 666 EUR (intenzitet potpore od 24,13 %). Poljska je dodijelila potporu u iznosu od najmanje 23 086 560 EUR u diskontiranoj vrijednosti (intenzitet potpore od 38,6 %). Stoga se na bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza zajedno nije mogla retroaktivno primjenjivati Uredba br. 651/2014 (uvodne izjave od 96. do 99. odluke o pokretanju postupka).

(71) Budući da je Komisija preliminarno zaključila da se Uredba br. 800/2008 ne primjenjuje na izmijenjeni program bespovratnih sredstava te da se ni Uredba br. 800/2008 ni Uredba br. 651/2014 ne primjenjuju na bespovratna sredstva ni na oslobođenje od poreza, smatrala je da su relevantna osnova za ocjenu njihove spojivosti Smjernice iz 2007. (uvodne izjave 100. i 101. odluke o pokretanju postupka).

3.2. **Spojivost na temelju Smjernica iz 2007.**

(72) Komisija je provela preliminarno ispitivanje spojivosti izmijenjenog programa bespovratnih sredstava i mjera potpore na temelju Smjernica iz 2007.

3.2.1. *Izmijenjeni program bespovratnih sredstava*

(73) Komisija je navela da ne može potvrditi da je izmijenjeni program bespovratnih sredstava u skladu s točkom 38. ili točkom 74. Smjernica iz 2007. Stoga je zauzela preliminarno stajalište da se izmijenjeni program bespovratnih sredstava ne može proglasiti spojivim s unutarnjim tržištem (uvodne izjave od 102. do 107. odluke o pokretanju postupka).

3.2.2. *Mjere potpore*

(74) Komisija je dvojila u pogledu usklađenosti mjera potpore odobrenih PCC-u ([44]) s točkama 38., 67. i 71. Smjernica iz 2007.

(75) Kad je riječ o točki 38., Komisija je istaknula da se čini da nadležno poljsko tijelo nije prije početka radova na projektu izdalo „pismo namjere za dodjelu potpore, koje je pak uvjetovano odobrenjem predmetne mjere od strane Komisije" ni za bespovratna sredstva ni za oslobođenje od poreza (uvodne izjave od 108. do 112. odluke o pokretanju postupka).

(76) Kad je riječ o točki 67., Komisiji nije bilo jasno zašto je PCC u zahtjevu za bespovratna sredstva i zahtjevu za oslobođenje od poreza naveo različite prihvatljive troškove. Komisija je za izračun maksimalnog intenziteta potpore od 38,6 % koristila iznos naveden u zahtjevu za bespovratna sredstva (223 317 710 PLN (53 749 328 EUR) u diskontiranoj vrijednosti). Izrazila je sumnju u to da bi kombinirani iznos mjera potpore bio u skladu s tom gornjom granicom (uvodne izjave od 113. do 123. odluke o pokretanju postupka).

(77) Kad je riječ o točki 71., Komisija je smatrala da bi tijela nadležna za dodjelu potpore trebala voditi računa o tome da se pravila o zbrajanju poštuju i u trenutku dodjele potpore, a ne samo u trenutku plaćanja, no čini se kako tomu nije bilo tako u slučaju oslobođenja od poreza. Izrazila je sumnju u poštovanje gornjih granica zbrajanja (uvodne izjave 124. i 125. odluke o pokretanju postupka).

([42]) Odluka Komisije C(2017) 5050 final od 20. srpnja 2017. u predmetu SA.38121 (2016/FC) – Slovačka – Potpora za ulaganje slovačkom proizvođaču kremenog pijeska NAJPI a.s. (SL C 336, 6.10.2017., str. 1.). To stajalište nije osporavano u presudi Općeg suda od 9. rujna 2020., Kerkosand/Komisija, T-745/17, EU:T:2020:400, kojom je poništena predmetna odluka, vidjeti točku 81. te presude.

([43]) Odluka Komisije C(2014) 865 final od 20. veljače 2014. u predmetu SA.37485 (2013/N) – Poljska – Karta regionalnih potpora za razdoblje 2014. – 2020. (SL C 210, 4.7.2014., str. 1.).

([44]) Komisija je napomenula da nije potrebno ocijeniti spojivost programa oslobođenja od poreza na temelju Smjernica iz 2007. jer se oslobođenje od poreza mora smatrati jednokratnom potporom izvan programa s obzirom na to da ne ispunjava sve zahtjeve tog programa (bilješka 74. odluke o pokretanju postupka).

(78) Komisija je stoga preliminarno zaključila da mjere potpore u kombinaciji nisu spojive s unutarnjim tržištem na temelju Smjernica iz 2007. Međutim, napomenula je da bi bespovratna sredstva sama mogla biti spojiva ako bi se moglo dokazati da su u skladu s točkom 38. (uvodne izjave 126. i 127. odluke o pokretanju postupka).

3.3. **Primjena testova iz točke 68. podtočaka (a) i (b) Smjernica iz 2007.**

(79) U uvodnoj izjavi 129. odluke o pokretanju postupka Komisija je navela da ne može isključiti da se na potporu za projekt primjenjuje točka 68. Smjernica iz 2007. ([45]) i da ne može donijeti zaključak o utvrđenju mjerodavnog tržišta proizvoda i mjerodavnog zemljopisnog tržišta (uvodne izjave od 132. do 146. odluke o pokretanju postupka). Osim toga, nije mogla isključiti ni mogućnost da će pragovi iz točke 68. podtočaka (a) i (b) biti ispunjeni, a time ni potrebu za detaljnom provjerom toga je li potpora potrebna za osiguravanje učinka poticaja za ulaganja te nadmašuju li koristi potpore posljedično narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu među državama članicama (uvodne izjave od 147. do 160. odluke o pokretanju postupka).

(80) Komisija je napomenula i da, čak i pod pretpostavkom da ne mora provesti testove iz točke 68. ili da rezultati tih testova ne bi iziskivali detaljnu ocjenu, ne može utvrditi da je ravnoteža pozitivnih i negativnih učinaka potpore očito pozitivna i da potpora ne dovodi do neprihvatljivog narušavanja tržišnog natjecanja (uvodne izjave 161. i 162. odluke o pokretanju postupka).

4. **PRIMJEDBE TREĆIH STRANA**

(81) U ovom su odjeljku sažete primjedbe na odluku o pokretanju postupka koje su Komisiji dostavili PCC i 24 ostale treće strane.

(82) PCC je dostavio bitne pravne podneske koji su se u velikoj mjeri preklapali s početnim primjedbama na odluku o pokretanju postupka koje je dostavila Poljska. Ostale treće strane većinom su dale izjave o koristima projekta za regiju.

4.1. **Primjedbe PCC-a**

4.1.1. *Izmijenjeni program bespovratnih sredstava*

(83) Kad je riječ o izmijenjenom programu bespovratnih sredstava, PCC je napomenuo da Smjernicama iz 2007. nije predviđen minimalan broj radnih mjesta koja se moraju otvoriti ulaganjem. Stoga je smanjenje broja radnih mjesta koja se moraju otvoriti ulaganjem u Uredbi o izmjeni IEOP-a (uvodna izjava 28.) bilo manja izmjena i nije utjecalo na spojivost izmijenjenog programa bespovratnih sredstava sa Smjernicama iz 2007.

(84) PCC se ne slaže s tvrdnjom da na temelju izmijenjenog programa bespovratnih sredstava nije bilo potrebno da tijelo nadležno za dodjelu potpore nakon podnošenja zahtjeva za potporu u pisanom obliku potvrdi, na temelju detaljne provjere, da projekt u načelu ispunjava uvjete prihvatljivosti utvrđene u programu. Taj je zahtjev utvrđen u uvjetima postupka za podnošenje zahtjeva za potporu, a PCC je, osim toga, dopisom od 3. siječnja 2011. primio takvu potvrdu. Nadalje, PCC-u je zapravo dodijeljena potpora prije početka radova na projektu.

4.1.2. *Učinak poticaja*

4.1.2.1. Povećanje troškova

(85) PCC je objasnio zašto je u svojem zahtjevu za bespovratna sredstva i zahtjevu za oslobođenje od poreza naveo različite prihvatljive troškove za projekt (uvodna izjava 60.).

([45]) S obzirom na to da nije mogla isključiti da je ukupni iznos potpore za projekt iz svih izvora premašio 75 % maksimalnog iznosa potpore koja se može isplatiti za ulaganje s prihvatljivim troškovima u vrijednosti od 100 milijuna EUR, uz primjenu standardne gornje granice potpore za velika poduzeća na temelju odobrene karte regionalnih potpora koja je na snazi na dan dodjele potpore, odnosno da je premašio 30 milijuna EUR.

(86) PCC je objasnio da je prije početka projekta grupa PCC utvrdila ozbiljne nedostatke na tržištu MCAA-a, uglavnom zbog izostanka inovacija u poslovanju velikih postojećih proizvođača na tržištu. Kad je razmatrala hoće li uložiti u novi proizvodni objekt, grupa PCC odlučila se za novo postrojenje koje se temelji na inovativnoj tehnologiji, posebno uzimajući u obzir dostupnu državnu potporu koja bi pridonijela ostvarenju te namjere. Početno je procijenjeno da bi troškovi projekta iznosili 223 000 000 PLN.

(87) Budući da grupa PCC nije imala iskustva s tako složenim ulaganjima, kao vanjskog konzultanta angažirala je grupu Siemens („Siemens") da potvrdi razinu kapitalnih izdataka i pomogne pri odlučivanju o konkretnim tehničkim pristupima. Siemens je proveo analizu i savjetovao da se minimalne potrebne kapitalne izdatke poveća na oko 300 000 000 PLN. Budući da bi povrat ulaganja u tom slučaju bio premali, PCC je odlučio uz bespovratna sredstava zatražiti i oslobođenje od poreza. PCC navodi da je u svojoj korespondenciji s poljskim tijelima i Komisijom dosljedno navodio veći iznos od trenutka kad je postao svjestan potrebe za povećanjem izdataka za projekt.

(88) PCC tvrdi da je tek nakon primitka potvrde o odobrenju oslobođenja od poreza u veljači 2013. odlučio provesti projekt.

4.1.2.2. Početak radova

(89) PCC je osporavao ocjenu Poljske, s kojom se Komisija preliminarno složila (uvodna izjava 58.), prema kojoj je s radovima na projektu započeo prije nego što je podnio zahtjev za oslobođenje od poreza. Naveo je da su građevinski radovi započeli 5. travnja 2013. ([46]) te da je prvu čvrstu obvezu naručivanja opreme za projekt preuzeo 16. kolovoza 2013. ([47]) Prije tih radnji proveo je samo pripremne studije izvedivosti za projekt, što je standardna poslovna praksa.

(90) PCC je istaknuo inovativnost metode proizvodnje koja bi se primjenjivala nakon projekta. Od 2008. surađuje s konzultantima trećim stranama na razvoju idejnog rješenja. Metoda proizvodnje uključuje nekoliko postupaka koji se ne mogu pravilno modelirati bez empirijskog testiranja, među ostalim zbog njihove složenosti i utjecaja više varijabli. Stoga se potrebni podaci mogu prikupiti samo u laboratorijskim uvjetima. […]. Smatralo se da bi provođenje testiranja u industrijskom postrojenju […] dovelo do prekomjernog rizika. […] ([48]) […]. PCC je stoga, na savjet Siemensa, odlučio provesti radove na polutehničkoj razini i koristiti pilot-postrojenje s uvjetima koji su slični onima u industrijskim reaktorima te tako testirati izvedivost projekta […].

(91) PCC je objasnio da se pilot-postrojenje sastojalo od nekoliko malih uređaja postavljenih na dva čelična okvira visine od oko 2 metra i da je zauzimalo malu površinu (1 metar x 2 metra i 1 metar x 1 metar) u jednoj od prostorija koje su služile kao istraživački prostor. Nije bilo trajno pričvršćeno na tlo te se lako moglo rastaviti i premjestiti drugdje. Njegovo puštanje u rad nije zahtijevalo nikakve građevinske radove. Naime, svi dijelovi pilot-postrojenja premješteni su u Siemens u Njemačku odmah nakon što su isporučeni PCC-u.

(92) Ukupni troškovi pilot-postrojenja iznosili su oko 150 000 EUR, što je, prema navodima PCC-a, zanemariv dio ukupnih troškova projekta. PCC je 17. listopada 2012. kupio samo nekoliko manjih elemenata pilot-postrojenja u vrijednosti od 23 854,19 PLN (5 814 EUR) (uključujući porez na dodanu vrijednost) ([49]); većina troškova nastala je nakon izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu.

(93) PCC je istaknuo da se mogao povući iz projekta u slučaju da su rezultati pilot-projekta bili nezadovoljavajući jer su troškovi pripremnih radova bili mali. Osim toga, smatrao je da bi u tom slučaju raspolagao pravima intelektualnog vlasništva povezanima s pilot-projektom te bi tako smanjio ili uklonio moguće gubitke. Naveo je da je stoga u analitičkoj računovodstvenoj dokumentaciji sve troškove povezane s pilot-projektom zabilježio kao zasebnu stavku kako bi svoje troškove proizvodnje mogao povezati s minimalnom prodajnom cijenom koju bi tražio za to intelektualno vlasništvo.

([46]) Što dokazuje prvi unos u građevinski dnevnik koji je PCC uspostavio za projekt.
([47]) Sklapanje sporazuma o opskrbi s […](*) za dio opreme za proizvodnju MCAA-a. *[* Povjerljive informacije]*.
([48]) […].
([49]) Izračunano primjenom deviznog tečaja od 4,1029 PLN EUR na dan 17. listopada 2012. (SL C 314, 18.10.2012., str. 2.).

(94) PCC je tvrdio da se ni provedba studija izvedivosti ni pilot-postrojenje ne mogu smatrati početkom radova, posebno u skladu sa Smjernicama iz 2007. i Uredbom br. 651/2014.

(95) Osim toga, PCC je napomenuo da je nakon presude Vrhovnog upravnog suda (uvodna izjava 49.) službeno stajalište Poljske takvo da se dozvola za posebnu gospodarsku zonu ne bi trebala opozvati zbog neispunjavanja formalnog zahtjeva u pogledu učinka poticaja. Budući da Komisija u odluci o pokretanju postupka nije izrazila sumnje u tom pogledu, trebala bi donijeti sličan zaključak.

4.1.3. *Usklađenost sa Smjernicama iz 2007.*

4.1.3.1. Točka 68. – detaljna ocjena

(96) PCC je tvrdio da nije potrebno provesti detaljnu ocjena na temelju točke 68. Smjernica iz 2007. jer nije dosegnut nijedan prag naveden u toj točki.

4.1.3.1.1. Točka 68. – prag od 75 %

(97) PCC napominje da se točka 68. Smjernica iz 2007. primjenjuje kad ukupni iznos potpore iz svih izvora premašuje 75 % maksimalnog iznosa potpore koja se može isplatiti za ulaganje s prihvatljivim troškovima u vrijednosti od 100 milijuna EUR, uz primjenu standardne gornje granice regionalne potpore za velika poduzeća na temelju odobrene karte regionalnih potpora koja je na snazi na dan dodjele potpore („prag od 75 %”). PCC ističe i da nije sporno da je u trenutku dodjele bespovratnih sredstava i odobrenja oslobođenja od poreza relevantni iznos bio 30 milijuna EUR ([50]). Naglašava da je iznos bespovratnih sredstava promatranih zasebno znatno manji od tog iznosa.

(98) Nadalje, PCC tvrdi da je oslobođenje od poreza ograničeno zakonom, tako da mjere potpore zajedno ne mogu dosegnuti taj iznos. Navodi da se u članku 4. stavku 5. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama navodi sljedeće: „ako bi ukupna vrijednost regionalnih potpora dodijeljenih iz svih izvora premašila 75 % maksimalne vrijednosti potpore koja se može dodijeliti za provedbu ulaganja s prihvatljivim troškovima u protuvrijednosti od 100 milijuna EUR, uz primjenu standardnih gornjih granica državne potpore za velika poduzeća na temelju odobrene karte regionalnih potpora koja je na snazi na dan dodjele potpore, pojedinačni projekt potpore mora se prijaviti Europskoj komisiji”.

(99) Nadalje, PCC napominje da se u skladu s člankom 1. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama državne potpore mogu dodijeliti u okviru programa oslobođenja od poreza samo u skladu s uvjetima iz Uredbe br. 800/2008. Stoga se iznos koji premašuje prag od 75 % i nije obuhvaćen skupnim izuzećem na temelju te uredbe ne bi mogao dodijeliti u okviru tog programa. Kao dodatni dokaz PCC ističe da se u članku 17. stavku 1. točki 34. Zakona o porezu na dobit ([51]) navodi da „iznos državne potpore dodijeljene na temelju [programa oslobođenja od poreza] ne smije premašiti iznos državne potpore za poduzetnika dopušten za područja koja ispunjavaju uvjete za potporu u najvećem mogućem iznosu[,] u skladu s posebnim odredbama”. Te „posebne odredbe” uključuju Uredbu o posebnim gospodarskim zonama, među ostalim prag od 75 %. Prema mišljenju PCC-a, Uredba o posebnim gospodarskim zonama i Zakon o porezu na dobit imaju za učinak to da, kad potpora dosegne prag od 75 %, ulagač po sili zakona gubi pravo na svako daljnje oslobođenje od poreza povezano s projektima koji se provode u posebnoj gospodarskoj zoni.

(100) Nadalje, PCC ističe da je ograničenje na pragove utvrđene u pravu Unije uneseno u poljsko zakonodavstvo u okviru velike reforme posebnih gospodarskih zona pri pristupanju Poljske Uniji. Prije toga oslobođenja od poreza bila su ograničenog trajanja, ali ne i iznosa.

(101) PCC navodi da je prag od 75 % potpuno transparentan i dostupan svim zainteresiranim stranama s obzirom na to da proizlazi izravno iz opće primjenjive zakonske odredbe koju je donijelo i propisno objavilo nadležno tijelo. Stoga bi svaki poduzetnik znao da se primjenjuje prag od 75 %, neovisno o odredbama određene dozvole za obavljanje gospodarskih djelatnosti u posebnoj gospodarskoj zoni. Svaki poduzetnik koji bi ipak tražio oslobođenje od poreza iznad tog ograničenja nezakonito bi podcijenio iznos poreza koji je dužan platiti, a porezna tijela imala bi pravo na povrat poreznog dugovanja s kamatama. Namjerno potraživanje prekomjernog iznosa čak može dovesti do kaznene odgovornosti.

([50]) 40 % x (75 % x 100 milijuna EUR) = 30 milijuna EUR.

([51]) Na snazi u trenutku izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu PCC-u.

(102) U tom pogledu PCC podsjeća na to da poduzetnici moraju navesti oslobođenje od poreza u svojoj godišnjoj poreznoj prijavi i da su dužni voditi evidenciju o oslobođenje od poreza. Porezna tijela raspolažu djelotvornim pravnim, postupovnim i informatičkim alatima za učinkovitu provjeru iznosa oslobođenja od poreza na koje poduzetnik ima pravo, uključujući pravo na reviziju poduzetnika na koje se primjenjuje oslobođenje od poreza.

(103) PCC tvrdi da je prema formuli za smanjenje maksimalni iznos potpore koju bi mogao primiti za projekt 23 086 560 EUR, što je manje od praga od 75 % koji bi doveo do primjene točke 68. Navodi da je Komisija prethodno prihvatila ([52]) samo preuzimanje obveze države članice da će se primjenjivati pravila o smanjenju u skladu sa Smjernicama iz 2007. te bi stoga bilo nerazmjerno zaključiti da pravilo iz poljskog prava u kombinaciji s raznim postupovnim jamstvima popraćenima financijskim i kaznenim sankcijama ne bi bilo dovoljno za postizanje usklađenosti.

4.1.3.1.2. Točka 68. – mjerodavna tržišta

(104) Neovisno o tomu što nije primio potporu iznad praga od 75 %, PCC tvrdi da pragovi utvrđeni u točki 68. podtočkama (a) i (b) nisu bili ispunjeni. Kako bi to ustanovio, PCC je utvrdio mjerodavno tržište proizvoda i mjerodavno zemljopisno tržište kako je navedeno u nastavku.

4.1.3.1.2.1. Tržište proizvoda

(105) PCC je naveo da je proizvod na koji se projekt odnosi MCAA kao takav, a ne određena njegova varijacija, te se složio s izjavama iz odluke o pokretanju postupka ([53]) kojima se to stajalište potkrepljuje. Napomenuo je da se, ovisno o potrebama kupaca, u okviru projekta nudi cijeli raspon razreda čistoće, značajki i funkcija MCAA-a, koji se ne smatraju zasebnim proizvodima. DCAA, osnovni kemijski element MCAA-a, pojavljuje se u MCAA-u svakog razreda te stoga MCAA neovisno o razredu prolazi slične kemijske reakcije, pa su i rezultati slični. Odabir određenog razreda čistoće ovisi o tehnologiji i poslovnim odlukama klijenata; nije točno da su za razvoj određenih proizvoda potrebni određeni razredi čistoće. Ne vrijedi nužno ni da je MCAA viših razreda čistoće skuplji od MCAA-a tehničkog razreda čistoće jer se cijene određuju s obzirom na potrebe i profile kupaca.

(106) PCC je napomenuo da u skladu sa Smjernicama iz 2007. i zahvaljujući fleksibilnosti proizvodnih postrojenja mjerodavno tržište proizvoda uključuje proizvod i njegove zamjenske proizvode koje potrošač ili proizvođač priznaje kao takve ([54]). Postrojenja u okviru projekta omogućuju PCC-u gotovo neograničenu fleksibilnost pri prelasku s proizvodnje proizvoda jednog razreda čistoće na proizvod drugog razreda čistoće. PCC je podsjetio na to da je podnositelj pritužbe potvrdio i da njegova postrojenja te postrojenja društva Akzo Nobel nude potpunu fleksibilnost u pogledu mogućnosti proizvodnje MCAA-a svih razreda čistoće ([55]).

(107) Nadalje, PCC je istaknuo da se u Smjernicama iz 2007. ([56]) navodi da će se za potrebe točke 68. prodaja i vidljiva potrošnja utvrditi na odgovarajućoj razini klasifikacije Prodcom ([57]). Relevantna oznaka klasifikacije Prodcom ne obuhvaća samo sve razine čistoće MCAA-a nego i druge razne kloroctene kiseline s više atoma klora, što znatno proširuje opseg ([58]).

([52]) Na primjer, Odluka Komisije C(2008) 3507 final od 6. srpnja 2010. o državnoj potpori C 34/2008 (ex N 170/2008) koju Njemačka planira provesti u korist društva Deutsche Solar AG (SL L 7, 11.1.2011., str. 40., http://data.europa.eu/eli/dec/2011/4(1)/oj), uvodna izjava 58.

([53]) Uvodne izjave 26., 134., 137., 139., 140., 149. i 157.

([54]) Smjernice iz 2007., točka 69.

([55]) Kako je u okviru preliminarnog ispitivanja mjera podnositelj pritužbe naveo u svojem podnesku Komisiji od 7. lipnja 2018. (uvodna izjava 3.).

([56]) Smjernice iz 2007., točka 70.

([57]) Uredba Vijeća (EEZ) br. 3924/91 od 19. prosinca 1991. o uspostavi istraživanja Zajednice o industrijskoj proizvodnji (SL L 374, 31.12.1991., str. 1., http://data.europa.eu/eli/reg/1991/3924/oj).

([58]) 20.14.32.20 – mono-, di- ili trikloroctene kiseline; propionske, butanske i pentanske kiseline; njihove soli i esteri.

(108) PCC je nadalje naveo da je u prethodnim odlukama Komisije tržište MCAA-a definirano kao jedno tržište ([59]).

4.1.3.1.2.2. Zemljopisno tržište

(109) PCC tvrdi da je mjerodavno zemljopisno tržište tržište MCAA-a koje obuhvaća barem Europski gospodarski prostor („EGP"), Sjevernu Ameriku i Južnu Ameriku te da u skladu s točkom 70. Smjernica iz 2007. tržište EGP-a nije mjerodavno i da postoje lako dostupni statistički podaci za pravilnu segmentaciju tržišta ([60]). PCC s odobravanjem primjećuje da je Komisija utvrdila proturječnost u tvrdnji podnositelja pritužbe da je mjerodavno tržište EGP, a pritom podnositelj pritužbe sam upućuje na kineski uvoz u EGP, dok trgovinski statistički podaci pokazuju europski izvoz u SAD ([61]).

(110) PCC tvrdi da se potražnja za MCAA-om u EGP-u te Sjevernoj i Južnoj Americi uglavnom odnosi na proizvode relativno visokog razreda čistoće, koje proizvode samo europski proizvođači (u maloj mjeri i lokalni sjevernoamerički proizvođači). Azijski proizvođači ih ne proizvode.

(111) U regijama Sjeverne i Južne Amerike tradicionalno postoji veliki deficit u opskrbi MCAA-om, zbog čega kupci traže MCAA odgovarajuće kvalitete od europskog duopola, podnositelja pritužbe i društva Akzo Nobel. Podnositelj pritužbe ima vladajući položaj na tržištu MCAA-a, neovisno o regiji, te je 2006. imao udjele od 47 % u EGP-u, 40 % u Sjevernoj Americi i 55 % u Južnoj Americi. Društvo Akzo Nobel imalo je pak udjele od 39 %, 23 % i 14 % na tim tržištima ([62]). Prema tome, duopolistička struktura tržišta svojstvena je i zajednička cijelom zemljopisnom tržištu, koje obuhvaća EGP te Sjevernu i Južnu Ameriku ([63]). Budući da sam podnositelj pritužbe ima tako velike udjele na sjevernoameričkom i južnoameričkom tržištu, PCC navodi da se ne mogu prihvatiti tvrdnje podnositelja pritužbe prema kojima su te regije odvojene od EGP-a i europski proizvođači ne mogu ih održivo opskrbljivati.

(112) Nadalje, PCC je naveo da se čak može tvrditi da je mjerodavno zemljopisno tržište svjetsko tržište jer azijski proizvođači (Kina i Indija su neto izvoznici MCAA-a) isporučuju određene količine MCAA-a niže čistoće u EGP te Sjevernu i Južnu Ameriku. Međutim, tim su azijskim proizvođačima u prvom planu područja kao što su Turska i Australija. Stoga smatra da su mjerodavno zemljopisno tržište EGP te Sjeverna i Južna Amerika.

([59]) Odluka Komisije C(2004) 4876 final od 19. siječnja 2005. o postupku primjene članka 81. Ugovora o EZ-u i članka 53. Sporazuma o EGP-u protiv društva Akzo Nobel NV i drugih – Predmet br. COMP/E-1/.37.773 – MCAA), sažetak odluke od 19. siječnja 2005. (SL L 353, 13.12.2006., str. 12., http://data.europa.eu/eli/dec/2006/897/oj) (verzija odluke Komisije koja nije povjerljiva u predmetu br. COMP/E-1/.37.773 – MCAA: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/37773/37773_143_1.pdf), i Odluka Komisije C(2004) 2026 final od 16. lipnja 2004. u predmetu SA.14224 (N 304/2003) – Nizozemska – Potpora u korist društva Akzo Nobel za smanjenje prijevoza klora (SL C 81, 2.4.2005., str. 4.).

([60]) U točki 70. Smjernica iz 2007. navodi se: „Teret dokaza u odnosu na situacije opisane u stavku 68. točkama (a) i (b) je na državama članicama. U svrhu primjene točaka (a) i (b) prodaja i vidljiva potrošnja utvrđivat će se na odgovarajućoj razini Prodcom klasifikacije proizvoda za Europski gospodarski prostor, ili, ako takvi podaci nisu dostupni ili mjerodavni, na temelju bilo kojeg drugog opće priznatog segmenta tržišta za koji postoje raspoloživi statistički podaci" (bilješke su izostavljene).

([61]) Odluka o pokretanju postupka, uvodna izjava 143.

([62]) PCC tvrdi da je to vidljivo iz izvješća društva Tecnon OrbiChem iz 2006. *Monochloroacetic Acid 2005 2015: A Comprehensive World Survey, Forecast and Analysis*, čiji primjerak nije dostavio, ali su ga dostavila poljska tijela u okviru svoje komunikacije sa službama Komisije (uvodna izjava 133.).

([63]) PCC upućuje na dokument za raspravu iz 2013. koji je izradilo društvo Deloitte: *Chloroacetic acids products – International trade flows*, za koji tvrdi da pokazuju kontinuirani duopol podnositelja pritužbe i društva Akzo Nobel tijekom godina. PCC nije dostavio primjerak tog izvješća, ali su ga dostavila poljska tijela u okviru svoje komunikacije sa službama Komisije.

4.1.3.1.3. Točka 68. podtočka (a) – udio u prodaji proizvoda

(113) U skladu s točkom 68. podtočkom (a) Smjernica iz 2007. detaljna ocjena potpore može biti potrebna ako je udio korisnika potpore u prodaji predmetnih proizvoda na predmetnim tržištima veći od 25 % prije ulaganja ili će biti veći od 25 % nakon ulaganja.

(114) PCC podsjeća na to da je mjerodavno tržište tržište MCAA-a svih razreda čistoće koje obuhvaća barem EGP te Sjevernu i Južnu Ameriku. Ističe da nakon dovršetka projekta ne bi imao udio u prodaji od 25 % na tom tržištu te da je to jasno čak i iz informacija koje je Komisija navela u odluci o pokretanju postupka na temelju neovisnih podataka ([64]). Naime, te informacije pokazuju i da PCC ne bi ostvario taj udio u prodaji čak i ako bi zemljopisno tržište bilo ograničeno na EGP ([65]). PCC tvrdi da izračuni podnositelja pritužbe ([66]) nisu točni.

(115) Stoga PCC tvrdi da u ovom predmetu nije potrebna detaljna ocjena u skladu s točkom 68. podtočkom (a) Smjernica iz 2007.

4.1.3.1.4. Točka 68. podtočka (b) – udio u proizvodnom kapacitetu

(116) U skladu s točkom 68. podtočkom (b) Smjernica iz 2007. detaljna ocjena potpore može biti potrebna ako proizvodni kapacitet stvoren u okviru projekta iznosi više od 5 % tržišta mjereno na temelju podataka o vidljivoj potrošnji predmetnog proizvoda (proizvodnja plus uvoz minus izvoz), osim ako je prosječna godišnja stopa rasta njegove vidljive potrošnje u posljednjih pet godina veća od prosječne godišnje stope rasta bruto domaćeg proizvoda („BDP”) EGP-a.

(117) PCC se ne slaže s metodologijom koju je Komisija primijenila u odluci o pokretanju postupka za izračun stopa rasta tržišta jer ona nije u skladu sa zahtjevima iz Smjernica iz 2007., a korišteni podaci nisu potvrđeni drugim neovisnim podacima. U svakom slučaju, PCC tvrdi da se metodologijom složene godišnje stope rasta („CAGR”) zanemaruju fluktuacije koje su se dogodile u određenom razdoblju te se uzimaju u obzir samo krajnje godine. U ovom predmetu primjena te metodologije bez dodatnih pretpostavki može dovesti do netočnih zaključaka o dinamici svojstvenoj predmetnom tržištu. Godine 2011. i 2012., koje su prethodile dodjeli pojedinačnih mjera potpore PCC-u, nisu bile uobičajene godine u gospodarskom ciklusu koji se normalno razvija, nego su bile dio prijelaznog razdoblja između financijske krize i oporavka. Stoga vrijednost vidljive potrošnje u krajnjim godinama nije pouzdana referentna vrijednost za ocjenu tržišta MCAA-a. PCC smatra da je važnije predvidjeti dinamičan rast tržišta na kraju tog razdoblja s obzirom na to da je referentno razdoblje bilo narušeno zbog nezapamćene gospodarske krize.

(118) Stoga PCC tvrdi da u ovom predmetu nije potrebna detaljna ocjena u skladu s točkom 68. podtočkom (b) Smjernica iz 2007.

4.1.3.2. Test ravnoteže

(119) PCC podsjeća na sudsku praksu iz predmeta Smurfit Kappa ([67]), prema kojoj Komisija može provesti test ravnoteže u odnosu na potporu ako nije jasno da njezini pozitivni učinci nadmašuju negativne. U tom pogledu PCC naglašava da Komisija mora savjesno i nepristrano ispitati sporne mjere potpore kako bi pri donošenju konačne odluke

([64]) Odluka o pokretanju postupka, uvodna izjava 150.

([65]) Radi točnosti, PCC napominje da je u odluci o pokretanju postupka u kontekstu količine prodanih proizvoda nakon dovršetka ulaganja Komisija navela samo podatke o prodaji MCAA-a iz 2015. (242,9 kt, što bi isključilo da se PCC uopće približio brojci od 25 % vidljive potrošnje MCAA-a), a ulaganje je dovršeno tek 2016. Međutim, pod pretpostavkom da se razina vidljive potrošnje MCAA-a 2016. nije znatno razlikovala od razine koju je Komisija navela za 2015., PCC u svakom slučaju ne bi postigao razinu vidljive potrošnje od 25 % nakon ulaganja.

([66]) Sažeto u uvodnoj izjavi 26. odluke o pokretanju postupka.

([67]) Presuda Općeg suda od 10. srpnja 2012., Smurfit Kappa Group plc/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351.

raspolagala najpotpunijim i najpouzdanijim mogućim informacijama u tu svrhu. Stoga tvrdi da Komisija ne može proglasiti državnu potporu nespojivom samo na temelju negativne pretpostavke koja proizlazi iz nedostatka informacija na temelju kojih bi se moglo utvrditi suprotno. Prema tome, Komisija ne može utvrditi da je tržište MCAA-a bilo u padu ili prezasićeno samo zato što Poljska ili druga stranka nije dostavila dokaze o suprotnom. Za potrebe pravne sigurnosti Komisija se ne smije osloniti samo na pretpostavke, nego mora moći obrazložiti svoje zaključke.

(120) PCC dodaje da je, pod pretpostavkom da se ne mogu dostaviti uvjerljivi, konkretni i pouzdani dokazi o tržištu MCAA-a u razdoblju 2006. – 2011., razumno i opravdano ispitati i podatke za razdoblje nakon 2011. koji pokazuju stvarni razvoj tržišta MCAA-a nakon tog razdoblja. Komisija pri provedbi testa ravnoteže nije ograničena na ispitivanje razdoblja prije ulaganja te može koristiti *ex post* informacije kako bi provjerila stvarni učinak državne potpore na mjerodavno tržište ([68]).

4.1.3.2.1. Pozitivni učinci potpore

(121) PCC tvrdi da pozitivni učinci državne potpore za projekt uvelike nadmašuju sve njezine potencijalne negativne učinke.

(122) PCC ponavlja svoje stajalište da je potpora imala formalni učinak poticaja. Napominje da je potpora proporcionalna jer je u skladu s primjenjivom gornjom granicom regionalne potpore, uz mehanizam smanjenja.

(123) Prije podnošenja zahtjeva za potporu PCC je izračunao izglede ulaganja za projekt i zaključio da bi bez mjera potpore ulaganje dovelo do negativne neto sadašnje vrijednosti od –[1,3 – 1,5] milijuna PLN i financijske stope povrata od –[6,8 – 7,9] %. Uz mjere potpore projekt bi ostvario neto sadašnju vrijednost od oko [62 – 72] milijuna PLN i financijsku stopu povrata od [12,7 – 15] %. Da mu nisu dodijeljene mjere potpore, PCC bi ograničio ulaganje na izgradnju jednostavnog postrojenja za otapanje s procijenjenim troškovima od [48 – 58] milijuna PLN, neto sadašnjom vrijednošću od oko [15 – 18] milijuna PLN i financijskom stopom povrata od [8,6 – 10,2] %. PCC napominje da stvarni iznos državne potpore koja proizlazi iz oslobođenja od poreza ovisi o njegovoj profitabilnosti, što je dodatni dokaz da ne prelazi iznos nužan za provedbu projekta.

(124) PCC primjećuje da je sama Komisija u okviru postupka odobravanja financijskog doprinosa projektu iz EFRR-a provjerila i potvrdila uvelike pozitivan učinak potpore (uvodna izjava 34.).

4.1.3.2.2. Struktura tržišta i kretanja na tržištu

(125) U trenutku dodjele potpore PCC-u podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel činili su duopol na tržištu MCAA-a i bili su pod vrlo malim pritiskom konkurenata. Komisija je utvrdila da su djelovali u okviru zabranjenog sporazuma za MCAA od 1984. do 1999. („odluka o zabranjenom sporazumu") ([69]). Potpora bi stoga imala pozitivne učinke na tržište jer bi olakšala ulazak novog konkurenta. Osim toga, društvo Akzo Nobel primilo je državnu potporu u iznosu od oko 64 milijuna EUR, što je znatno više od iznosa dodijeljenog PCC-u, za premještanje postrojenja za proizvodnju klora i MCAA-a u Nizozemskoj, koju je Komisija odobrila 2004. ([70]) PCC smatra da je podnositelj pritužbe podnio pritužbu protiv njega isključivo kako bi spriječio njegov rad i istisnuo novog sudionika s tržišta MCAA-a.

([68]) PCC tvrdi da je taj pristup u skladu s točkama 38., 41., 42., 45. i 47. Komunikacije Komisije o kriterijima za detaljnu ocjenu regionalnih potpora velikim projektima ulaganja (SL C 223, 16.9.2009., str. 3.).

([69]) Odluka Komisije C(2004) 4876 final od 19. siječnja 2005. o postupku primjene članka 81. Ugovora o EZ-u i članka 53. Sporazuma o EGP-u, predmet br. COMP/E-1/.37.773 – MCAA (SL L 353, 13.12.2006., str. 12., http://data.europa.eu/eli/dec/2006/897/oj). Odluka o zabranjenom sporazumu obuhvaćala je društva prethodnike podnositelja pritužbe Clariant AG i Hoescht AG.

([70]) Odluka Komisije C(2004) 2026 final od 16. lipnja 2004. u predmetu SA.14224 (N 304/2003) – Nizozemska – Potpora u korist društva Akzo Nobel za smanjenje prijevoza klora (SL C 81, 2.4.2005., str. 4.).

(126) PCC nadalje napominje da duopolistička priroda tržišta znači da su potrošači često vezani za određenog dobavljača i nemaju druge mogućnosti u slučaju nedovoljnog proizvodnog kapaciteta. Proizvodnja MCAA-a složena je, a neizbježni prekidi proizvodnje radi održavanja česti su u proizvodnim jedinicama. To dovodi do redovitih nestašica u opskrbi, posebno s obzirom na to da podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel imaju ograničene kapacitete za skladištenje zaliha u slučaju takvih prekida proizvodnje. Prisutnost PCC-a na temelju projekta pridonosi ublažavanju tog problema i stabilizaciji tržišta. Naime, PCC navodi da je, otkad je projekt pokrenut, sam podnositelj pritužbe zatražio od PCC-a da mu isporuči MCAA zbog prekida proizvodnje radi održavanja u njegovu postrojenju.

(127) Nadalje, PCC tvrdi da korisnici MCAA-a kvalitetu njegove korisničke usluge ocjenjuju višom u odnosu na onu postojećih duopolista jer uz inovativni pristup pruža i otvoreniju i prilagođeniju uslugu.

(128) Kad je riječ o pitanju viška kapaciteta, PCC tvrdi da potražnja za MCAA-om stalno raste, među ostalim u odnosu na proizvodnju betaina (proizvodi za osobnu njegu i sredstva za čišćenje) i CMC-a (koji se koristi kao sredstvo za zgušnjavanje u hrani, farmaceutskim proizvodima, proizvodima za osobnu njegu i tekućinama za frakturiranje); PCC napominje da ti sektori imaju CAGR iznad [3,3 – 4] – [5,8 – 7] %, ali ne navodi izvore. Posebno se očekuje rast potražnje za betainima (skupina površinski aktivnih tvari), pri čemu PCC ukazuje na predviđenu upotrebu od [98 – 118] kt godišnje na tržištu SAD-a. Pod pretpostavkom da potrošnja MCAA-a u proizvodnji betaina iznosi oko [11,4 – 12,8] %, to bi upućivalo na potrošnju MCAA-a od [11,5 – 12,7] kt godišnje samo u tom konkretnom dijelu tržišta površinski aktivnih tvari. Proizvodnja CMC-a na drugom je mjestu u potrošnji MCAA-a te se očekivalo da će do 2023. zabilježiti znatan rast ([71]). PCC je napomenuo da se izvoz CMC-a iz Unije povećava ([72]), što upućuje na sve veću potražnju za MCAA-om podrijetlom iz Unije, a to je u suprotnosti s navodima podnositelja pritužbe o padu ili stagnaciji tržišta MCAA-a.

(129) PCC naglašava da je stalan trend rasta na tržištu MCAA-a dio općenitijeg obrasca za cijeli kemijski sektor, koji nakon snažnog pada 2009. bilježi stabilan, dugoročan rast ([73]). PCC ističe i da se očekuje stalan rast tržišta SAD-a, važnog prodajnog tržišta za proizvođače MCAA-a u Uniji ([74]).

(130) PCC tvrdi da podnositelj pritužbe pogrešno tumači podatke kad navodi da razine ponude MCAA-a premašuju potražnju. Podnositelj pritužbe tvrdi da se na europskom tržištu u razdoblju 2010. – 2016. proizvodilo 200 kt MCAA-a godišnje, no potrošnja je iznosila samo oko 144 – 147 kt godišnje, što znači da su 42 kt koje PCC proizvodi godišnje kao rezultat projekta suvišne (vidjeti uvodne izjave 26. i 27. odluke o pokretanju postupka). PCC tvrdi da se u pojednostavnjenoj metodologiji zbrajanja maksimalnih nominalnih kapaciteta proizvodnih postrojenja ne uzima u obzir činjenica da su sustavni, redoviti i neizbježni prekidi proizvodnje u proizvodnim pogonima uobičajeni dio postupka održavanja: stvarni proizvodni kapacitet bliži je 80 – 90 % nominalnog kapaciteta ([75]). PCC navodi da ukupna potražnja na tržištu MCAA-a za Europu i SAD iznosi oko [255 – 305] kt godišnje, dok ponuda iznosi [215 – 258] kt godišnje, pri čemu manjak od [34 – 40] kt godišnje odgovara stvarnom, a ne nominalnom kapacitetu ponude u okviru projekta.

(131) PCC napominje da su radnje podnositelja pritužbe u suprotnosti s njegovim navodnim tumačenjem tržišta. U svojim službenim izvješćima o istraživanju tržišta podnositelj pritužbe u više je navrata predstavio MCAA kao obećavajuće tržište dinamičnog rasta te je naglasio da ne može zadovoljiti potražnju kupaca (izvješće iz 2013.). U 2018. najavio je i da će povećati svoje proizvodne i skladišne kapacitete ([76]).

([71]) PCC upućuje na izvješće o istraživanju društva Markets & Markets, u kojem se navodi rast tržišta CMC-a za [4 – 4,6] % (u smislu vrijednosti) u razdoblju 2015. – 2020., i prognozu društva Global Market Insights, u kojoj se navodi povećanje CAGR-a za više od [4 – 4,2] % (ovisno o primjeni) u razdoblju 2017. – 2023.

([72]) Iz Unije je 2016. izvezeno oko 50 kt CMC-a, a očekivalo se da će se ta brojka 2018. povećati na 100 kt. PCC nije naveo izvore za te podatke.

([73]) PCC upućuje na izvješće iz baze podataka Chemdata International Europskog vijeća kemijske industrije („CEFIC") za 2018. (*Facts & Figures of the European chemical industry*).

([74]) Oko 80 % potražnje za MCAA-om u SAD-u pokriveno je uvozom od duopola koji čine podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel; ne predviđa se povećanje domaće proizvodnje u SAD-u. PCC nije naveo izvore za te tvrdnje.

([75]) PCC navodi da Siemens i CEFIC potvrđuju tu brojku.

([76]) PCC navodi da je društvo Akzo Nobel također najavilo izgradnju novog postrojenja za proizvodnju MCAA-a u Indiji.

(132) Kad je riječ o tržišnim izgledima, PCC napominje da su posljednjih godina društvo Akzo Nobel i podnositelj pritužbe najavili ulaganja u MCAA ([77]). Tvrdi da to dokazuje da mjere potpore nisu smanjile tržišni kapacitet postojećih proizvođača na tržištu. Osim toga, Nouryon (bivši Akzo Nobel) najavio je u kolovozu 2020. da će povećati svoj kapacitet za proizvodnju MCAA-a u Nizozemskoj, pri čemu je posebno istaknuo da se MCAA koristi u brzorastućim sektorima, među ostalim u proizvodima za zaštitu usjeva u Sjevernoj i Južnoj Americi te farmaceutskim proizvodima u Indiji i na drugim tržištima u nastajanju. PCC tvrdi da je to ulaganje bilo potaknuto istom očitom potražnjom na dinamičnom tržištu na kojoj se temeljio projekt. Napominje i da najava društva Nouryon potvrđuje stajalište PCC-a prema kojem tržište MCAA-a obuhvaća barem EGP i SAD, a možda je čak i svjetsko tržište.

(133) PCC ističe da je proučio relevantne podatke dostupne u trenutku donošenja odluke o ulaganju u projekt. U svojem izvješću o MCAA-u za razdoblje 2008. – 2018. („izvješće društva Tecnon Orbichem") društvo Tecnon Orbichem predvidjelo je da će CAGR za potrošnju MCAA-a u razdoblju 2005. – 2015. iznositi [2 – 2,4] % za Europu te Sjevernu i Južnu Ameriku, dok bi na globalnoj razini CAGR mogao iznositi [2,5 – 3] % – [3 – 3,6] %. U izvješću izrađenom 2010. društvo Kline & Company predvidjelo je velika povećanja godišnje europske proizvodnje CMC-a ([3 – 3,6] %) i TGA-a ([2,5 – 3] %), glavnih primjena MCAA-a. U svojem izvješću iz 2011. („izvješće SRI-ja iz 2011.") ([78]) društvo SRI Consulting navelo je da je u Sjevernoj Americi najveći utjecaj na potrošnju MCAA-a imalo tržište površinski aktivnih tvari, da je zabilježena povećana potražnja za CMC-om u petrokemijskoj industriji te da je stanje u industriji polivinil-klorida („PVC"), u kojoj se koristi TGA, vrlo dobro. Ukazalo je na redovito povećanje potrošnje kiselina u SAD-u u razdoblju 2004. – 2008., koje je narušila samo svjetska gospodarska kriza 2009. Društvo Tecnon Orbichem izvijestilo je o sličnim nalazima za europsko tržište, na kojem je zabilježeno povećanje potrošnje MCAA-a za površinski aktivne tvari ([2,5 – 3] % – [3 – 3,6] % godišnje), CMC ([1,9 – 2,3] % godišnje) i TGA ([0,9 – 1,1] – [1,9 – 2,3] % godišnje). Podaci o tržištu SRI-ja ukazali su i na snažan porast potražnje za MCAA-om u srednjoj i istočnoj Europi (u razdoblju 2002. – 2010. CAGR je iznosio [8,2 – 9,5] %).

(134) PCC naglašava da je glavni razlog za pokretanje projekta bilo proširenje postojećeg vrijednosnog lanca klora unutar grupe PCC na tvari s obećavajućim tržišnim izgledima. Smatralo se da se MCAA uklapa u tu strategiju jer je klor ključna sirovina za njegovu proizvodnju te da je nestabilnost tržišta MCAA-a ograničena s obzirom na njegovu veliku raznolikost na krajnjim tržištima, od kojih su ona najvažnija pokazivala tendenciju globalnog rasta. Slijedom toga, s obzirom na duopolističku strukturu tržišta MCAA-a, dobro iskorištene kapacitete članova duopola na tržištima EU-a i SAD-a, sve veću potražnju za MCAA-om na koju kratkoročne i srednjoročne fluktuacije gospodarstva uglavnom ne utječu te odgovarajuću unutarnju opskrbu klorom unutar grupe PCC, projekt se smatrao legitimnim i razumnim ulaganjem.

4.1.3.2.3. Regionalni učinci potpore

(135) PCC podsjeća na to da se ulaganje provodi na području koje ispunjava uvjete za regionalnu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora i koje je u razdoblju 2007. – 2013. imalo BDP po stanovniku od samo 47,52 % prosjeka EU-25. To je područje ostalo područje „a" u razdoblju 2014. – 2021., s BDP-om po stanovniku od 65,33 % prosjeka EU-25. Osim toga, konkretno područje na kojem se projekt nalazi u još je nepovoljnijem položaju od područja u cjelini, a u razdoblju koje je prethodilo ulaganju njegova stopa nezaposlenosti iznosila je 21,6 %, od čega je 46 % bilo dugotrajno nezaposlenih.

(136) Zahvaljujući projektu izravno je otvoreno 150 radnih mjesta, među ostalim za visokokvalificirane inženjere i voditelje proizvodnje. Projekt je doveo i do otvaranja oko 600 neizravnih radnih mjesta, među ostalim za lokalne dobavljače. Radni uvjeti u PCC-u bolji su od standardnih uvjeta na tom području, među ostalim zahvaljujući pristupu osposobljavanju i naknadama u naravi.

([77]) PCC podsjeća na to da je u bilješkama 36. i 37. odluke o pokretanju postupka Komisija napomenula da je podnositelj pritužbe povećao proizvodni kapacitet svojeg indijskog postrojenja za 22 kt 2008. i svojeg kineskog postrojenja za 25 kt 2013., dok je društvo Akzo Nobel povećalo kapacitet svojeg postrojenja za proizvodnju MCAA-a za 25 kt 2002., 60 kt 2010. i 100 kt 2012.

([78]) *Chemical European Handbook – SRI Consulting Marketing Research Report Monochloroacetic Acid*, srpanj 2011.

(137) PCC blisko surađuje sa sveučilištima i studentskim zajednicama, među ostalim tako što omogućuje stažiranja, organizira radionice i osposobljavanja, uspostavlja partnerstva za natječaje, pruža praktično osposobljavanje, nudi bonuse za obrazovne rezultate, uspostavlja programe pokroviteljstva s lokalnim školama i sudjeluje u raznim društvenim događanjima.

(138) PCC navodi da je projekt potaknuo druga poduzeća na usporedna ulaganja u regiji povezana s postrojenjem za MCAA, posebno poduzeća unutar grupe PCC, ali i neka druga vanjska poduzeća (npr. vanjski pružatelji logističkih usluga). Osim toga, glavni inovacijski ciljevi projekta bili su početna točka za daljnje aktivnosti istraživanja i razvoja koje je PCC proveo unutar grupe ili u suradnji s mrežom znanstvenih ustanova i društava specijaliziranih za istraživanje i razvoj, na primjer […], što je dovelo do prelijevanja znanja. Projekt je bio i odskočna daska za daljnje projekte istraživanja i razvoja odabrane za primanje zasebne potpore financirane sredstvima EU-a.

(139) Osim toga, projekt služi kao platforma za aktivnosti ublažavanja utjecaja proizvodnje MCAA-a na okoliš, na primjer malom potrošnjom energije u inovativnom proizvodnom procesu.

(140) Projekt je doveo do stvaranja znatne sinergije s drugim postrojenjima PCC-a i regionalnim aktivnostima, što pozitivno utječe na okoliš i omogućuje izbjegavanje cestovnog prijevoza opasnih materijala.

(141) Projekt je doveo do znatnih priljeva poreza u javni proračun i unapređenja industrijske infrastrukture na tom području, od čega korist imaju sva lokalna poduzeća.

4.2. **Primjedbe ostalih trećih strana** ([79])

(142) PCC SE, matično društvo grupe PCC, napomenuo je da je od dovršetka postrojenja PCC […] (povećanje proizvodnje i komercijalna prodaja MCAA-a započeli su krajem 2016.). Klor koji PCC koristi u svojem proizvodnom procesu isporučuje PCC Rokita, društvo koje se nalazi na istoj lokaciji, a PCC pak opskrbljuje […] MCAA-om koji mu je potreban za proizvodnju površinski aktivnih tvari. PCC blisko surađuje s logističkim društvima kćerima PCC Autochem Sp. z o. o. i PCC Intermodal SA.

(143) PCC SE napominje da je PCC jedno od samo tri društva u svijetu koja imaju vlastitu tehnologiju za proizvodnju MCAA-a vrhunske kvalitete, a inovativno proizvodno postrojenje jedino je takvo postrojenje u istočnoj Europi. PCC dobiva izvrsne povratne informacije od kupaca i osvojio je nagrade za održivost (kao i PCC Exol). PCC SE opisuje pozitivan utjecaj društva PCC Rokita u regiji i napominje da projekt predstavlja nastavak, konsolidaciju i jačanje uspjeha […]. PCC SE traži od Komisije da razmotri sinergiju, učinkovitost i pozitivan učinak ostvarene ulaganjem PCC-a u Donjoj Šleskoj, do kojih ne bi došlo bez predmetne potpore.

(144) Nadalje, PCC SE ponovno je dostavio svoj podnesak od 14. ožujka 2019., dostavljen u kontekstu Komisijina preliminarnog ispitivanja mjera potpore, uz napomenu da je i dalje relevantan. U tom je podnesku posebno istaknuo duopolističku prirodu tržišta MCAA-a, koristi koje je donio PCC i svoju zabrinutost zbog toga što je podnositelj pritužbe Komisiji dostavio neiskrenu pritužbu u pokušaju da pravila o državnim potporama iskoristi za vršenje pritiska na novog konkurenta.

(145) Društvo PCC Autochem Sp. z o. o., koje je specijalizirano za cestovni i intermodalni prijevoz tekućih kemikalija, opisalo je koristi koje je ostvarilo od suradnje s PCC-om, kao što su poboljšanje sigurnosti radnika (npr. povećanjem broja tečajeva osposobljavanja osoblja u okviru pripreme za prijevoz proizvoda PCC-a), povećanje konkurentnosti (npr. povećanjem vidljivosti i vjerodostojnosti robne marke PCC Autochem), stabilnost tržišne snage i razvoj iskustva.

([79]) U odjeljku 4.2. Komisija sažima primjedbe zaprimljene od trećih strana nakon objave odluke o pokretanju postupka, neovisno o tome bi li se te treće strane mogle smatrati „zainteresiranim stranama” u smislu članka 1. točke (h) Uredbe 2015/1589.

(146) Društvo PCC Exol SA, proizvođač površinski aktivnih tvari za industriju, […]. Naglašava da je PCC pouzdan i transparentan poslovni partner koji isporučuje MCAA vrhunske kvalitete i čistoće, što je posebno važno za […] jer su to sastojci kozmetičkih proizvoda i proizvoda za osobnu njegu.

(147) Dvadeset i šest zaposlenika PCC-a dostavilo je izjave u kojima je naglasilo važnost projekta za regiju. Istaknuli su da PCC osigurava stabilna i ispunjujuća radna mjesta na području na kojem ih nema dovoljno. Zapošljava visokokvalificirane mlade ljude raznih profila te im nudi mogućnosti osposobljavanja i razvoja karijere, čime pruža sigurnost obiteljima na tom području. Projekt je sastavni dio gospodarske i društvene strukture regije, a ukidanje mjera potpore moglo bi imati ozbiljne posljedice za to područje.

(148) Odbor podružnice Donja Śleska Nezavisnog samoupravnog radničkog sindikata „Solidarność” istaknuo je da je PCC proveo projekt u skladu s propisima, što je uključivalo velika financijska sredstva. To ne bi bilo moguće bez mjera potpore. PCC i projekt važni su za lokalnu zajednicu jer dovode do povećanja izravnog i neizravnog zapošljavanja te većih lokalnih poreznih prihoda koji se mogu iskoristiti za razvoj regije. Gubitak državne potpore imao bi katastrofalne posljedice za PCC, grupu PCC te zaposlenike PCC-a i njihove obitelji.

(149) SEDA Group Sp. z o. o., poljsko građevinsko društvo koje je surađivalo s PCC-om na projektu, navelo je da je PCC postao njegov novi klijent te da s njime uspješno surađuje. Njegova suradnja s PCC-om omogućila mu je da poveća zapošljavanje te nabavi opremu i omogući osposobljavanje osoblja.

(150) Društvo ARAPneumatik L.T.M. Kościelniak Sp. j, dobavljač PCC-a, navelo je da mu je projekt omogućio da poveća prodaju i zapošljavanje te da utječe na lokalne partnere. Gubitak PCC-a kao stalnog klijenta imao bi ozbiljne posljedice.

(151) Središnji institut za rudarstvo (Główny Instytut Górnictwa) pružao je analitičke i istraživačke usluge PCC-u, što je olakšalo prijenos znanja i omogućilo stjecanje iskustva Institutu i njegovu postrojenju za praćenje stanja okoliša (Zakład monitoringu Środowiska GIG). Naglašava inovacije koje su proizišle iz projekta i činjenicu da je pridonio postizanju važnih rezultata u području istraživanja i razvoja.

(152) Društvo Proton SC, dobavljač PCC-a, napominje da je zahvaljujući stabilnoj suradnji s PCC-om uspio razviti djelatnosti i povećati promet.

(153) ABB Sp. z o. o., društvo koje je PCC-u isporučilo opremu za nadzor i mjerenje, navelo je da mu je suradnja s PCC-om dala stalnog klijenta te mu je omogućila da razvije proizvodnju specijalizirane opreme, poveća prihode od prodaje i poboljša tehničko znanje svojeg osoblja.

(154) Prijevozno društvo Rinnen Polska Sp. z o. o. Spedycja Międzynarodowa navodi da je zahvaljujući nalozima za prijevoz koje mu je dodijelio PCC optimizirao poslovanje te time izravno povećao profitabilnost i smanjio potrošnju goriva i emisije. Procjenjuje da je suradnja s PCC-om dovela do otvaranja 3,5 novih radnih mjesta, kao i do neizravnih koristi za mnoge sektore automobilske industrije, kao što su dobavljači radnih dijelova.

(155) Društvo VTU Engineering GmbH, dio grupe VTU koja projektira postrojenja za procesnu industriju, navelo je da održava dugoročnu suradnju s PCC-om od njegova osnivanja, što je omogućilo zajednički razvoj u području znanosti i istraživanja. Tim VTU-a zadužen za projekte PCC-a uglavnom je smješten u Austriji i Italiji, što je imalo pozitivan učinak na ta druga područja na kojima posluje. Projekt povećava inovacije te on dovodi do prijenosa znanja u grad Brzeg Dolny.

(156) Istraživačka mreža „Łukasiewicz” – Poljski centar za tehnološki razvoj „PORT” istaknuo je pozitivan učinak projekta na razvoj regije, među ostalim u obliku proširenja tržišta rada, razvoja suradnje s društvima i poticanja poduzetništva. Mjere potpore potrebne su za poticanje razvoja PCC-a i prijenos njegovih inovacija na tržište.

(157) Društvo Bulk Tainer Logistics Limited, operator cisterni, napominje da je od početka suradnje s PCC-om 2016. postigao veću stabilnost u regiji zahvaljujući redovitom pružanju usluga prijevoza MCAA-a u Poljsku i iz nje, što mu omogućuje da znatno poveća konkurentnost svojih resursa i broj lokalnih podugovaratelja. Povećale su se i prepoznatljivost i vjerodostojnost njegove robne marke na lokalnom tržištu. Suradnja s PCC-om omogućila mu je da poveća broj radnih mjesta, poboljša iskustvo i razvije svoje prometne tehnologije.

(158) Poglavarstvo Kotara Wołowski napomenulo je da je uspostava posebne gospodarske zone Wałbrzych dovela do priljeva vrijednih ulaganja, što je znatno utjecalo na gospodarski i društveni razvoj kotara. Pozdravlja činjenicu da su ostvarene sve očekivane koristi projekta, posebno smanjenje nezaposlenosti otvaranjem 170 radnih mjesta, a na 120 njih zaposleni su stanovnici kotara Wołowski. Ulaganje je ujedno poticaj za jačanje poduzetništva u regiji i izravno utječe na razvoj inovativnih tehnologija u području kemijskog inženjerstva.

(159) Općina Wołów napominje da na svojem području ima podzonu posebne gospodarske zone Wałbrzych i da aktivno sudjeluje u njezinu razvoju, što je pozitivno utjecalo na općinu, zapošljavanje i poduzetništvo.

(160) Poglavarstvo Donjošleskog vojvodstva ističe da se projekt nalazi na području trajne oskudice i da sva ulaganja u regiji vidljivo pridonose poboljšanju uvjeta u njoj. Kemijski sektor prepoznat je kao ključna industrija te regije s potencijalom za stvaranje i provedbu znatnih inovacija te poboljšanje veza između privatnog sektora i istraživačke zajednice. Projekt je usklađen s regionalnom i nacionalnom strategijom te politikama Unije, omogućuje privlačna radna mjesta i dovodi do prijenosa znanja u Poljsku.

(161) Općina Miękinia, koja graniči s lokacijom projekta, potvrđuje pozitivan učinak projekta na društveno-gospodarski razvoj regije zahvaljujući otvaranju više od 150 novih radnih mjesta, što je dovelo i do povećanja raznolikosti i ponude radnika te otvaranja dodatnih neizravnih radnih mjesta. Postojanje velikog mjesta rada u visokotehnološkom području nudi velike mogućnosti za razvoj lokalnog tržišta rada i potiče ulaganja u općinu Miękinia. Bolji radni uvjeti dovode do poboljšanja kvalitete života u zajednici i pridonose stvaranju osjećaja društvenog identiteta.

(162) Općina Brzeg Dolny izrazila je zabrinutost zbog mogućeg gubitka pozitivnih učinaka projekta na zapošljavanje, inovacije, lokalne porezne prihode, gospodarstvo i poduzetništvo.

(163) Sveučilište Politechnika Wrocławska tvrdi da je projekt od velike važnosti za Donju Šlesku zbog njegova doprinosa poticanju istraživanja i razvoja te obrazovanja, promicanja Donje Šleske kao proizvođača kvalitetnih proizvoda na međunarodnom tržištu, smanjenja nezaposlenosti i poboljšanja regionalne, nacionalne i međunarodne suradnje.

(164) Poljska komora kemijske industrije naglasila je važnost projekta za Poljsku, Europu i kemijsku industriju jer se u okviru njega proizvode proizvodi vrhunske kvalitete u inovativnom postrojenju, što je od interesa za korisnike MCAA-a u cijelom svijetu. Njime se uvodi novi sudionik na tržište MCAA-a te otvaraju nova i održiva radna mjesta u regiji (i u Njemačkoj). Provedbom ulaganja u Poljskoj izbjegava se prijenos ulaganja iz Europe u Kinu ili Indiju. Projektom se uklanja potreba za prijevozom klora ([80]) i tako poboljšava zaštita okoliša. Kemijskoj industriji jasno je da se projekt ne bi mogao u potpunosti provesti bez javne potpore s obzirom na to da je bio rizičan, zahtjevan za provedbu i vrlo inovativan. Otkad je PCC ušao na tržište MCAA-a, stanje na njemu znatno se poboljšalo u smislu dostupnosti i sigurnosti opskrbe te kvalitete usluge. Ukidanje potpore ozbiljna je prijetnja projektu i PCC-u.

([80]) S obzirom na to da je lokacija projekta pored PCC-ova dobavljača klora, a to je PCC Rokita SA, još jedno društvo koje pripada grupi PCC.

(165) Društvo PC Logistic Sp. z o. o. napominje da mu je kao prijevozniku suradnja s PCC-om pomogla da poboljša, među ostalim, svoje procese, osposobljavanje osoblja i opremu. To je dovelo do veće prepoznatljivosti robne marke i boljeg položaja na tržištu.

(166) Građanin, koji tvrdi da je stručnjak za tehnologiju sredstava za zaštitu bilja, ističe inovativnost rada PCC-a i napominje da mu je projekt omogućio proširenje portfelja modernih kemijskih proizvoda koji će znatno utjecati na konkurentnost europskog gospodarstva. Navodi da je „Uredba REACH" ([81]) povećala troškove za poduzeća, zbog čega je poduzećima kao što je PCC potrebna državna potpora za razvoj novih proizvoda. […]. Postojeće […] u Poljskoj bilo bi prisiljeno prevoziti ga na velike udaljenosti, što bi povećalo troškove, rizike za okoliš i emisije. To bi moglo dovesti i do znatnih poremećaja u neravnomjernom industrijskom razvoju Unije.

(167) Treće strane navode da bi ukidanje mjera potpore imalo znatne negativne posljedice za lokalno gospodarstvo i stanovništvo.

(168) Osim trećih strana koje su Komisiji dostavile primjedbe, u prilogu odgovoru PCC-a na odluku o pokretanju postupka bile su izjave društva GEA Process Engineering Sp. z o. o. i Sveučilišta Maria Curie-Skłodowska u Lublinu, u kojima hvale svoju suradnju s PCC-om.

5. PRIMJEDBE POLJSKE

(169) U ovom se odjeljku opisuju primjedbe Poljske na odluku o pokretanju postupka. Uključuju očitovanja Poljske na primjedbe trećih strana koje su Poljskoj dostavljene u obliku koji nije povjerljiv. Ovaj odjeljak sadržava i dodatne informacije koje je Poljska navela u odgovoru na posebna pitanja Komisije.

5.1. Posljedice potvrde sredstava iz EFRR-a za sufinanciranje velikog projekta

(170) Prije nego što je odgovorila na pitanja istaknuta u odluci o pokretanju postupka, Poljska je iznijela svoje stajalište prema kojem je većina spornih pitanja u odnosu na projekt već trebala biti otklonjena analizom koju je Komisija provela prije izdavanja odluke o velikom projektu. Poljska navodi da Komisija ne može zanemariti vlastitu ocjenu iz odluke o velikom projektu. U okviru te ocjene Komisija je ispitala prirodu i strukturu predmetnog tržišta. Osim toga, u skladu s člankom 41. stavkom 1. Uredbe br. 1083/2006 ta je ocjena bila potrebna kako bi se potvrdila usklađenost projekta s kohezijskom politikom i drugim politikama, uključujući politiku tržišnog natjecanja ([82]). Iako Poljska priznaje da postupak na temelju Uredbe br. 1083/2006 nije isti kao postupak iz članka 108. stavka 3. Ugovora, ipak smatra da je razumno pretpostaviti da bi se zaključci Komisije doneseni u odluci o velikom projektu trebali primjenjivati na druge postupke, uključujući provjere usklađenosti s pravilima o državnim potporama.

(171) Poljska napominje i da je izmijenjeni program bespovratnih sredstava bio predmet revizije koja se odnosila na njegovu usklađenost s politikom državnih potpora. Komisija ([83]) je 4. travnja 2017. obavijestila poljska tijela o rezultatima revizije i nije iznijela prigovore u pogledu pravilnosti potpora dodijeljenih u okviru tog programa ([84]).

([81]) Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1., http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([82]) U članku 41. stavku 1. Uredbe br. 1083/2006 navedeno je sljedeće: „Komisija ocjenjuje veliki projekt, prema potrebi uz pomoć vanjskih stručnjaka, uključujući i EIB, s obzirom na čimbenike navedene u članku 40., njegovu sukladnost s prioritetima predmetnog operativnog programa ili više njih, njegov doprinos ostvarenju tih prioriteta i njegovu dosljednost s drugim politikama Unije."

([83]) Službe Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku.

([84]) Dopis Komisije (GU REGIO) od 4. travnja 2014. – Program: Operativni program za inovativno gospodarstvo, CCI: 2007PL161PO001, Završni zaključci o misiji br. 2013/PL/REGIO/C4/1502/1 (završno izvješće o reviziji priloženo).

(172) U tim okolnostima Poljska smatra da bi negativna odluka o bespovratnim sredstvima bila protivna načelima zaštite legitimnih očekivanja i pravne sigurnosti u odnosu na Poljsku i PCC. Komisijina ocjena mjerodavnog tržišta i stanja tržišnog natjecanja koju je Komisija odobrila u okviru postupka koji je doveo do odluke o velikom projektu trebala bi biti obvezujuća za nju i pri ocjeni oslobođenja od poreza.

5.2. **Usklađenost potpore s Uredbom br. 800/2008**

(173) Poljska tijela dostavila su primjedbe o usklađenosti mjera potpore s Uredbom br. 800/2008.

5.2.1. *Izmijenjeni program bespovratnih sredstava*

(174) Poljska se ne slaže s preliminarnim zaključkom Komisije da se izmijenjeni program bespovratnih sredstava nezakonito primjenjivao od 2. ožujka 2010., kad je donesena Uredba o izmjeni IEOP-a, jer osporava tvrdnju da je trebala dostaviti ažurirani sažetak informacija za taj program u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe br. 800/2008. Navodi da je jedina promjena koja je uvedena Uredbom o izmjeni IEOP-a i koja je bila relevantna u odnosu na Uredbu br. 800/2008 bilo povećanje maksimalnog dopuštenog intenziteta potpore s 25 % na 30 % te da to nije premašilo maksimalni iznos utvrđen u poljskoj karti regionalnih potpora za razdoblje 2007. – 2013.

(175) Poljska napominje da u odluci o pokretanju postupka Komisija predlaže da bi na izmjenu programa bespovratnih sredstava trebalo gledati slično kao na izmjenu postojeće potpore u smislu Uredbe br. 659/1999. U skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ([85]) izmjena postojeće potpore je promjena koja nije isključivo formalne ili administrativne prirode i ne može utjecati na ocjenu spojivosti mjere potpore.

(176) Međutim, Poljska podsjeća na to da programi potpora obuhvaćeni skupnim izuzećem nisu „postojeća potpora" u smislu Uredbe br. 659/1999 i da se njihova spojivost ne ocjenjuje *ex ante*. Stoga bi se potreba i cilj dostavljanja sažetka informacija trebali razmatrati samo u smislu usklađenosti s Uredbom br. 800/2008. Ta se situacija razlikuje od izmjene postojeće potpore, čija je spojivost prethodno ocijenjena, zbog čega bi za svaku izmjenu trebalo potvrditi da i dalje ispunjava kriterije spojivosti.

(177) Poljska tijela tvrde da sudovi Unije nisu odlučili o pitanju primjene članka 9. stavka 1. Uredbe br. 800/2008. Međutim, nezavisni odvjetnik N. Wahl naveo je da je cilj te odredbe omogućiti Komisiji da u kratkom roku provede učinkovit nadzor nad predmetnom državom članicom u kontekstu njezina ispunjavanja uvjeta za izuzeće ([86]). Poljska ističe da je izmijenjeni program bespovratnih sredstava ispunjavao uvjete za izuzeće jer povećanje intenziteta potpore nije premašilo maksimalni dopušteni iznos. Osim toga, informacije o programu bespovratnih sredstava koje su prethodno objavljene u *Službenom listu Europske unije* i dalje su bile valjane. U svakom slučaju, Poljska napominje da je Komisija nadzirala izmijenjeni program bespovratnih sredstava i da nisu izražene sumnje u njegovu usklađenost s Uredbom br. 800/2008 (uvodna izjava 33.).

5.2.2. *Bespovratna sredstva*

(178) S obzirom na svoje stajalište izneseno u uvodnim izjavama od 174. do 177. Poljska ne smatra da su bespovratna sredstva nezakonita jer su dodijeljena u okviru nezakonitog programa. Tvrdi i da je akt o dodjeli potpore sadržavao obvezna upućivanja propisana člankom 3. stavkom 2. jer uvodna izjava 7. preambule Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava sadržava upućivanje na Uredbu br. 800/2008 i na njezinu objavu. U Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava upućuje se i na Uredbu o IEOP-u, u kojoj se izričito upućuje na Uredbu br. 800/2008, a posebno na njezino poglavlje I. i članak 13. Osim toga, Poljska navodi da Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava sadržava primjerak zahtjeva za bespovratna sredstva, koji također sadržava upućivanje na Uredbu br. 800/2008 i njezin članak 13.

([85]) Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1., http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj).

([86]) Mišljenje nezavisnog odvjetnika N. Wahla od 17. ožujka 2016., Dilly's Wellnesshotel GmbH, C-493/14, EU:C:2016:174, t. od 64. do 66.

(179) Poljska napominje da je 21. lipnja 2012. Komisiji poslan sažetak informacija o pojedinačnoj potpori za veliki projekt ulaganja u skladu s člankom 9. stavkom 4. Uredbe br. 800/2008. Navodi da je sve nedostatke povezane s njegovom kasnom dostavom trebalo ispraviti od datuma na koji je Komisija zaprimila informacije. PCC-u nikakva potpora nije stavljena na raspolaganje prije nego što su dostavljene informacije, posebno jer je njegovo konačno pravo na primanje potpore bilo uvjetovano time da Komisija odobri sufinanciranje sredstvima iz EFRR-a.

5.2.3. *Oslobođenje od poreza*

5.2.3.1. Razlika u prihvatljivim troškovima

(180) Poljska osporava da je PCC doveo u zabludu tijela nadležna za dodjelu potpore jer je u zahtjevu za bespovratna sredstva i zahtjevu za oslobođenje od poreza naveo različite prihvatljive troškove za projekt.

(181) Prvo, Poljska navodi da su pravila o prihvatljivosti izdataka u okviru operativnih programa, kao što je IEOP, stroža od pravila o prihvatljivim troškovima za državnu potporu (koja su se primjenjivala na oslobođenje od poreza). Prema tome, neki troškovi prihvatljivi za državnu potporu ne mogu se smatrati prihvatljivim troškovima za financiranje sredstvima Unije.

(182) Drugo, Poljska je ponovila tvrdnju PCC-a (uvodne izjave 86. i 87.) prema kojoj je zahtjev za bespovratna sredstva podnesen na temelju projekcija dostupnih na taj datum. Početna procjena od oko 223 milijuna PLN (54 milijuna EUR) (diskontirana vrijednost) revidirana je u narednim godinama nakon što je grupa Siemens provjerila tehnološke i financijske aspekte projekta. Siemensova analiza ([87]), čiji je primjerak dostavila Poljska, dovela je do povećanja troškova projekta na oko 300 milijuna PLN (72 milijuna EUR) (nominalna vrijednost), pri čemu bi povrat ulaganja bio manji od potrebnog. Budući da zbog postupaka isplate sredstava u okviru IEOP-a nije bilo moguće povećati iznos bespovratnih sredstava za projekt ([88]), nije bilo potrebe za ažuriranjem prihvatljivih troškova navedenih u kontekstu bespovratnih sredstava. Umjesto toga, ažurirani iznos prihvatljivih troškova naveden je u zahtjevu za oslobođenje od poreza.

(183) Osim toga, Poljska navodi da je poslovna praksa u toj industriji takva da se procjene troškova ulaganja mijenjaju tijekom vremena. U skladu s preporukom ([89]) Udruženja za unapređenje inženjerstva troškova („AACE International") u postupku procjene troškova ulaganja razlikuje se najmanje pet razina točnosti procjene, od petog razreda (najniža razina točnosti na početku planiranja ulaganja) do prvog (najviša razina točnosti na kraju planiranja ulaganja). Poljska napominje da je tehnološka i financijska provjera projekta koju je proveo Siemens uključivala prelazak iz četvrtog razreda (studije ili studije izvedivosti) u treći (izrada proračuna, odobravanje ili kontrola). Napredak iz četvrtog razreda u treći bio je u potpunosti u skladu s tržišnim standardima.

([87]) Siemens u svojem završnom izvješću navodi da bi troškovi projekta vjerojatno (tj. s vjerojatnošću od 80 %) iznosili oko 70 340 000 EUR (77 290 000 EUR uključujući rezervacije za nepredviđene izdatke „na temelju 80 %-tnog kvantila distribucije vjerojatnosti ukupnih troškova ulaganja"). Završno izvješće dostavljeno je PCC-u u svibnju 2013., ali je Poljska navela da je Siemens svoje nalaze priopćio PCC-u 2012. za vrijeme izrade izvješća.

([88]) Poljska napominje da su u skladu s člankom 4. stavkom 3. Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava svi izdaci koji premašuju ukupni iznos prihvatljivih troškova (tj. koji premašuju 223 milijuna PLN (54 milijuna EUR) (u diskontiranoj vrijednosti)), uključujući one koji proizlaze iz povećanih troškova projekta nakon sklapanja Sporazuma, neprihvatljivi izdaci kojima se povećava vlastiti doprinos korisnika. Stoga je Sporazumom omogućeno povećanje troškova provedbe projekta, ali ne i iznosa potpore. Iznos bespovratnih sredstava naveden u Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava maksimalni je iznos, kao što to proizlazi iz njegova članka 5. stavka 1., ali bi se iznos bespovratnih sredstava na odgovarajući način smanjio u slučaju da su prihvatljivi troškovi projekta bili manji nego što je prvotno pretpostavljeno.

([89]) Vidjeti Preporučenu praksu udruženja AACE International br. 18R-97, *Cost estimate classification system – as applied in engineering, procurement, and construction for the process industries, TCM Framework: 7.3 – Cost Estimating and Budgeting 2005*; *18R-97:Cost Estimate Classification System – As Applied in Engineering, Procurement, and Construction for the Process Industries* (costengineering.eu) (posljednji pristup 29. srpnja 2024.).

(184) Poljska ističe da činjenica da je PCC stekao pravo na bespovratna sredstva ne znači da je preuzeo konačnu obvezu provedbe projekta, što bi je učinilo neopozivom; jedina posljedica odbijanja provedbe projekta bila bi odbijanje pomoći. Stoga je imao pravo tražiti dodatnu potporu s obzirom na povećane procjene troškova. Činjenica da sama bespovratna sredstva ne bi bila dovoljna da PCC provede projekt proizlazi iz dokumenata koje je dostavio uz svoj zahtjev za oslobođenje od poreza.

5.2.3.2. Učinak poticaja

(185) Poljska napominje da je presuda Vrhovnog upravnog suda (uvodna izjava 49.) konačna te da je njome spor riješen u korist PCC-a. Dozvola za posebnu gospodarsku zonu stoga je valjana i na snazi.

(186) Poljska napominje i da je PCC pri podnošenju zahtjeva za izdavanje dozvole za posebnu gospodarsku zonu bio dužan dokazati da oslobođenje od poreza ispunjava uvjete iz članka 8. stavka 3. Uredbe br. 800/2008.

5.2.3.3. Maksimalni iznos potpore i zbrajanje

(187) Poljska ističe da to što se u dozvoli za posebnu gospodarsku zonu ne spominje maksimalni iznos dodijeljene potpore i ne upućuje na bespovratna sredstva ne znači da bi se dodjelom potpore prekoračila dopuštena ograničenja.

(188) Poljska objašnjava da dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije samostalan akt te da su opseg potpore i uvjeti kojima se uređuje njezino korištenje utvrđeni u Zakonu o posebnim gospodarskim zonama i Uredbi o posebnim gospodarskim zonama. Uredbom o posebnim gospodarskim zonama utvrđeni su maksimalni intenziteti potpore ([90]), maksimalni dopušteni iznos potpore za velike projekte ulaganja ([91]) i zahtjev da oslobođenje od poreza, zajedno sa svim drugim potporama, ne smije premašiti maksimalne razine potpore dopuštene u okviru regionalnih potpora ([92]). Njome su propisana i ograničenja u pogledu zbrajanja potpora.

(189) Poljska nadalje objašnjava da je i izvješće o pregovorima sastavni dio akta o dodjeli potpore. U tom se izvješću utvrđuje maksimalni dopušteni iznos potpore za projekt navođenjem maksimalnog iznosa troškova projekta i upućivanjem na Uredbu o kartama regionalnih potpora. Iznos dostupne potpore utvrđuje se tako da se maksimalna razina intenziteta potpore pomnoži s iznosom prihvatljivih troškova, nakon čega se uspoređuje s već dobivenom državnom potporom (bespovratna sredstva), uz primjenu diskontiranih iznosa. Dostupni iznos je gornja granica zbroja svih koristi ostvarenih u obliku regionalne potpore za projekt; ako su za ulaganje koje se provodi u posebnoj gospodarskoj zoni primljeni drugi oblici pomoći, trebalo bi poštovati pravila o zbrajanju potpora iz različitih izvora.

([90]) Članak 4. stavak 1. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama glasi:
„1. Maksimalni intenzitet regionalne potpore za ulaganje, izračunan kao omjer bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava i prihvatljivih troškova […], iznosi […] 40 % u […] regiji Dolnośląskie […].”

([91]) Članak 4. stavci 3. i 4. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama glase:
„3. Kad je riječ o regionalnoj potpori koja se dodjeljuje poduzetniku za provedbu velikog projekta ulaganja, maksimalni iznos potpore određuje se prema formuli:
I = R × (50 milijuna EUR + 0,5 × B + 0,34 × C),
pri čemu pojedinačni simboli imaju sljedeća značenja:
I – maksimalna vrijednost potpore za veliki projekt ulaganja,
R – intenzitet potpore za područje lokacije ulaganja utvrđen u skladu sa stavkom 1.,
B – iznos prihvatljivih troškova za potporu iznad protuvrijednosti od 50 milijuna EUR, koji ne premašuje protuvrijednost od 100 milijuna EUR,
C – iznos troškova prihvatljivih za potporu koji premašuje protuvrijednost od 100 milijuna EUR.
4. Veliki projekt ulaganja trebalo bi shvatiti kao novo ulaganje koje u razdoblju od tri godine provodi jedan ili više poduzetnika, pri čemu je dugotrajna imovina međusobno povezana na gospodarski nedjeljiv način, a troškovi prihvatljivi za potporu premašuju protuvrijednost od 50 milijuna EUR i izračunani su prema deviznom tečaju koji je objavila Poljska narodna banka na temelju cijena i deviznih tečajeva na dan izdavanja dozvole.”

([92]) Članak 3. stavak 8. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama glasi:
„[Potpora u obliku oslobođenja od poreza] iz stavka 1. može se dodijeliti zajedno s drugim potporama za nova ulaganja ili otvaranje novih radnih mjesta, bez obzira na njihov izvor i oblik, pod uvjetom da ukupna vrijednost te potpore ne premašuje dopušteni iznos potpore naveden u članku 4.”

(190) Osim toga, Poljska napominje da je podnošenjem zahtjeva za oslobođenje od poreza PCC prihvatio uvjete pregovora i specifikacije osnovnih uvjeta pregovora. U tim se specifikacijama navode pravne osnove koje se primjenjuju na pregovore, uključujući Zakon o posebnim gospodarskim zonama, Zakon o državnim potporama, Uredbu o posebnim gospodarskim zonama, Smjernice iz 2007. i Uredbu br. 800/2008. U pozivu za sudjelovanje u natječaju, objavljenom prije podnošenja zahtjeva, navedeno je da će se na sve izdane dozvole primjenjivati Zakon o posebnim gospodarskim zonama i Uredba o posebnim gospodarskim zonama.

(191) U dozvoli za posebnu gospodarsku zonu navedeni su minimalni iznos prihvatljivih troškova od 200 milijuna PLN (oko 48 milijuna EUR) i maksimalni iznos prihvatljivih troškova od 300 milijuna PLN (oko 72 milijuna EUR) u nominalnim vrijednostima. U skladu sa Zakonom o posebnim gospodarskim zonama ([93]) u dozvoli se mora utvrditi raspon prihvatljivih izdataka, dok je potpora ograničena utvrđivanjem maksimalnog iznosa prihvatljivih troškova (radi zaštite od fluktuacija cijena, deviznih tečajeva ili drugih čimbenika koji mogu pridonijeti povećanju ili smanjenju ukupnog iznosa). Maksimalni iznos prihvatljivih troškova iznosio je 271 513 408 PLN (65 143 935 EUR) u diskontiranoj vrijednosti ([94]). Uzimajući to u obzir, zajedno s bespovratnim sredstvima, mogla se utvrditi gornja granica državne potpore koju je bilo moguće dobiti na temelju dozvole za posebnu gospodarsku zonu. Taj iznos nikad ne premašuje dopuštene intenzitete potpore.

(192) Osim toga, Poljska napominje da je na temelju prihoda koje je ostvario u razdoblju 2018. – 2022. PCC dobio potporu u obliku oslobođenja od poreza u iznosu od 18 386 294 PLN (4 411 405 EUR) ([95]), što je daleko ispod maksimalnog dopuštenog iznosa.

(193) Poljska stoga smatra da oslobođenje od poreza ispunjava uvjete iz članka 6. stavka 2. i članka 7. stavka 1. Uredbe br. 800/2008.

5.2.3.4. Informacije i izričito upućivanje

(194) Iako Poljska priznaje da je vrlo kasno dostavila sažetak informacija o oslobođenju od poreza (16. srpnja 2015.), smatra da je podneskom ipak otklonjena svaka nepravilnost, tako da je oslobođenje od poreza u skladu s člankom 9. stavkom 4. Uredbe br. 800/2008. Osim toga, Poljska navodi da je odluka o odobrenju oslobođenja od poreza PCC-u objavljena na internetskim stranicama upravitelja posebnih gospodarskih zona odmah nakon izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu.

(195) Kad je riječ o tome je li dozvola za posebnu gospodarsku zonu sadržavala izričita upućivanja propisana člankom 3. stavkom 2. Uredbe br. 800/2008, Poljska je podsjetila na to da dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije samostalan akt. Navela je da izvješće o pregovorima sadržava upućivanja na Akt o posebnim gospodarskim zonama, Uredbu o posebnim gospodarskim zonama i Uredbu br. 800/2008, uključujući relevantne podatke o objavi i upućivanje na *Službeni list Europske unije*.

5.3. **Spojivost potpore**

(196) Poljska tijela dostavila su primjedbe o spojivosti potpore u skladu sa Smjernicama iz 2007.

5.3.1. *Izmijenjeni program bespovratnih sredstava*

(197) Poljska se ne slaže s mišljenjem Komisije iz uvodne izjave 103. odluke o pokretanju postupka prema kojem se u izmijenjenom programu bespovratnih sredstava ne upućuje izričito na drugi uvjet utvrđen u točki 38. Smjernica iz 2007.

(198) Poljska napominje da je potpora dodijeljena projektima koji su dobili najviše ocjene prema unaprijed utvrđenim kriterijima, a pravila nadmetanja objavljena su zajedno s pozivima na podnošenje prijedloga. Najprije je provjereno ispunjavaju li zahtjevi formalne kriterije, a zatim je ocijenjen njihov sadržaj. Podnositelji zahtjeva obaviješteni su o tome ispunjavaju li njihovi projekti formalne kriterije te je ocijenjen sadržaj projekata koji su ispunili formalne kriterije. Za financiranje su odabrani projekti s pozitivnim rezultatom i dovoljno visokom ocjenom. Podnositelji zahtjeva dobili su pisane upute. Poljska je dostavila primjerak pravila nadmetanja i navela dijelove u kojima je

([93]) Članak 16.
([94]) Devizni tečaj Europske središnje banke na dan 19. veljače 2013.: 4,1679 PLN/EUR (SL C 49, 20.2.2013., str. 8.).
([95]) Diskontiran u trenutku odobrenja oslobođenja od poreza i prema deviznom tečaju Europske središnje banke koji se primjenjivao u trenutku odobrenja 19. veljače 2013. (4,1679 PLN/EUR).

opisan taj postupak. Tvrdi da se, za razliku od drugih jezičnih verzija Smjernica iz 2007. ([96]), u poljskoj verziji ne propisuje da se pisana potvrda da projekt u načelu ispunjava kriterije prihvatljivosti mora dostaviti prije početka radova.

(199) Poljska se ne slaže ni s mišljenjem Komisije iz uvodne izjave 104. odluke o pokretanju postupka prema kojoj izmijenjeni program bespovratnih sredstava ne ispunjava uvjete povezane s kontrolom zbrajanja utvrđene u točki 74. Smjernica iz 2007.

(200) Poljska tvrdi da se u poljskom pravu primjenjuje horizontalni pristup i da su svi programi potpora uređeni jedinstvenim skupom pravila utvrđenim u Zakonu o državnim potporama i njegovim provedbenim pravilima. Zakonom o državnim potporama propisuje se da su podnositelji zahtjeva za potporu dužni u svojim zahtjevima za potporu navesti informacije o primljenim državnim potporama. Poljska tvrdi da se u članku 6. Zakona o državnim potporama navodi da tijela nadležna za dodjelu potpore naknadno provjeravaju informacije koje su dostavili podnositelji zahtjeva usporedbom s podacima iz sustava za planiranje, registraciju i praćenje javnih potpora. U okviru svakog programa potpora pojedinačno se utvrđuje u kojoj se mjeri potpore mogu zbrajati. Poljska napominje da se u Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava upućuje na Uredbu o IEOP-u, među ostalim na njezin članak 12. o zbrajanju potpora iz različitih izvora.

5.3.2. *Mjere potpore*

(201) Poljska je dostavila svoje stajalište o usklađenosti mjera potpore sa Smjernicama iz 2007.

5.3.2.1. Učinak poticaja

(202) U uvodnoj izjavi 112. odluke o pokretanju postupka Komisija je dovela u pitanje to jesu li bespovratna sredstva, koja se smatraju jednokratnom potporom izvan programa, u skladu sa zahtjevom u pogledu učinka poticaja iz točke 38. Smjernica iz 2007. Poljska je u tom pogledu istaknula da je 2. ožujka 2011. PCC-u uputila pismo namjere za dodjelu bespovratnih sredstava te je dostavila njegovu presliku.

(203) Kad je riječ o oslobođenju od poreza, nakon presude Vrhovnog upravnog suda Poljska više nije tvrdila da PCC nije podnio zahtjev za oslobođenje od poreza prije početka radova na projektu. Dozvola za posebnu gospodarsku zonu izdana je 19. veljače 2013. PCC tvrdi da je započeo s radovima na projektu 5. travnja 2013.

5.3.2.2. Intenzitet potpore

(204) Kad je riječ o Komisijinim sumnjama u to da je kombinirani iznos mjera potpore ostao unutar dopuštenih ograničenja intenziteta potpore u skladu s točkom 67. Smjernica iz 2007. (vidjeti uvodne izjave od 113. do 123. odluke o pokretanju postupka), Poljska je uputila na svoje argumente navedene u uvodnim izjavama od 180. do 184. i od 187. do 191.

(205) Kad je riječ o oslobođenju od poreza, Poljska je navela da se Uredbom o posebnim gospodarskim zonama propisuje da je potpora ograničena na maksimalni dopušteni iznos na temelju karte regionalnih potpora ([97]), da se pravo na potporu primjenjuje samo dok se ne dosegnu maksimalni iznosi ([98]) i da se potpora iznad praga od 75 % mora prijaviti Komisiji ([99]). Slična ograničenja postoje i u Zakonu o porezu na dobit ([100]). Poljska napominje i da je pri podnošenju zahtjeva za oslobođenje od poreza PCC izjavio da je primio bespovratna sredstva, što je značilo da će se to uzeti u obzir pri izračunu maksimalnog dopuštenog iznosa potpore.

(206) Poljska stoga smatra da je maksimalni iznos potpore dodijeljene PCC-u u okviru mjera potpore iznosio 23 086 560 EUR (95 797 682 PLN ([101])) u diskontiranoj vrijednosti, što je unutar dopuštenih ograničenja intenziteta potpore.

([96]) Na primjer engleska, francuska i španjolska verzija.
([97]) Članak 3. stavak 8.
([98]) Članak 5. stavak 1.
([99]) Članak 4. stavak 5.
([100]) Članak 17. stavak 1. točka 34.
([101]) Poljska u dostavljenom sažetku informacija o oslobođenju od poreza navodi devizni tečaj od 4,1495 PLN/EUR. Kako je navedeno u bilješci 28., Komisija smatra da je primjerenije primijeniti devizni tečaj od 4,1679 PLN/EUR koji je Europska središnja banka objavila za 19. veljače 2013., datum izdavanja dozvole za posebnu gospodarsku zonu.

5.3.2.3. Kontrola zbrajanja

(207) Poljska je objasnila da zbrajanje potpore u obliku oslobođenja od poreza s drugim oblicima potpore prate i kontroliraju nadležna porezna tijela. Od 2015. godišnje porezne prijave podnose se u elektroničkom obliku ([102]). Korisnici oslobođenja od poreza izdanog za gospodarske djelatnosti koje se obavljaju u posebnoj gospodarskoj zoni moraju uz poreznu prijavu priložiti Prilog CIT/8S. Taj prilog sadržava konkretne informacije o oslobođenju od poreza povezanom s poslovanjem u posebnoj gospodarskoj zoni, kao što su prihvatljivi troškovi proizišli iz predmetnog ulaganja, iznos potpore koja je već iskorištena u okviru oslobođenja od poreza i iznos svih drugih primljenih potpora za ulaganje. S obzirom na to da ima pristup tim informacijama u elektroničkom obliku, porezna uprava može lako odrediti iznos državne potpore na koju porezni obveznik ima pravo, uzimajući u obzir stvarno nastale prihvatljive troškove i iznos već primljene potpore. Porezni obveznici dužni su čuvati evidenciju tijekom cijelog roka zastare za povrat državne potpore. Kako bi se zajamčila usklađenost sa Zakonom o porezu na dobit, nacionalna porezna uprava periodično provjerava jesu li informacije koje su dostavljene u odabranim prilozima CIT/8S točne. U slučaju neusklađenosti mogu se primijeniti sankcije. Poljska stoga tvrdi da porezna tijela i tijela za porezni nadzor mogu učinkovito provjeriti premašuje li zatražena potpora pravo na potporu te periodično provode takve provjere.

5.3.2.4. Detaljna ocjena

(208) Kad je riječ o mogućoj primjeni točke 68. Smjernica iz 2007., Poljska je prvo napomenula da se ta točka ne može primjenjivati jer je smatrala da mjere potpore ne premašuju prag od 75 % (uvodne izjave od 204. do 206.).

(209) Drugo, pri razmatranju toga primjenjuju li se točka 68. podtočka (a) ili (b) na mjere potpore, Poljska se u svakom slučaju složila s PCC-om (uvodne izjave od 105. do 112.) i zaključila da je tržište proizvoda cjelokupno tržište MCAA-a, bez obzira na razred čistoće, dok zemljopisno tržište čine barem EGP te Sjeverna i Južna Amerika ([103]). Poljska se složila i sa zaključkom PCC-a (uvodne izjave od 113. do 118.) prema kojem se točka 68. podtočke (a) i (b) ne primjenjuju na mjere potpore.

5.3.2.5. Test ravnoteže

(210) Poljska tvrdi da pozitivni učinci mjera potpore nadmašuju njihove negativne učinke. Kao i PCC (uvodna izjava 124.), Poljska ističe da je Komisija provjerila i potvrdila pozitivne učinke potpore u okviru odobrenja financijskog doprinosa projektu iz EFRR-a.

(211) Poljska naglašava da je zahvaljujući projektu otvoreno 160 izravnih radnih mjesta, uključujući radna mjesta za visokokvalificirane stručnjake, i stvorena su neizravna radna mjesta na području u izuzetno nepovoljnom položaju. Ne samo da područje ispunjava uvjete za regionalnu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora, nego je (kotar) Wołowski Poviat, u kojem se nalazi lokacija projekta, u znatno nepovoljnijem položaju od cijelog područja. Radni uvjeti u PCC-u znatno su bolji od standardnih uvjeta u regiji.

(212) Ulaganje je dovelo do uvođenja novih procesa i organizacijskih rješenja, kao i do daljnjeg istraživanja tehnologija i proizvodnih primjena MCAA-a. Rezultati aktivnosti istraživanja i razvoja PCC-a, koje bi se provodile bez potpore, također su stavljeni na raspolaganje u okviru intenzivne suradnje s lokalnim obrazovnim ustanovama, osobama s diplomom i studentima.

(213) Poljska napominje i da je projekt stvorio sinergije s drugim postrojenjima društva PCC Rokita i regionalnim aktivnostima, a posebno je omogućio sigurniji i ekološki prihvatljiviji prijevoz klora ([104]) zbog blizine postrojenja za opskrbu. Inovativni postupak koji primjenjuje PCC dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti, a on ne bi bio moguć bez potpore.

([102]) Članak 27. stavak 1.c Zakona o porezu na dobit.

([103]) Poljska napominje da je PCC dosljedno tvrdio da je to mjerodavno tržište proizvoda, ističući, na primjer, da se poslovni plan koji je dostavio u okviru zahtjeva za oslobođenje od poreza temelji na tom tržištu.

([104]) Poljska napominje da je Komisija prethodno odobrila državnu potporu društvu Akzo Nobel, a uvjet za dodjelu potpore bilo je smanjenje prijevoza klora (bilješka 70.).

(214) Poljska je istaknula da su podnesci trećih strana Komisiji (uvodne izjave od 142. do 167.) uglavnom potvrdili stajališta poljskih tijela o učincima projekta.

(215) Osim toga, Poljska se slaže s PCC-om (uvodne izjave 125. i 126.) u pogledu toga da je projekt doveo do poboljšanja tržišnog natjecanja i sigurnosti opskrbe zahvaljujući ulasku novog konkurenta na duopolističko tržište.

(216) Poljska navodi da je tržište MCAA-a raslo i nastavlja rasti. U odluci o zabranjenom sporazumu Komisija je istaknula rast obujma i vrijednosti u razdoblju 1996. – 1998., i to stabilnom prosječnom stopom. Kao i PCC (uvodna izjava 129.), Poljska tvrdi da je, ako se izuzme pad zabilježen 2009., taj stabilan uzlazni trend vidljiv u cijeloj kemijskoj industriji, posebno s obzirom na rastuće tržište SAD-a s ograničenim lokalnim mogućnostima opskrbe. Poljska ponavlja i primjedbe PCC-a (uvodna izjava 131.) u kojima je istaknuo kako se čini da radnje podnositelja pritužbe nisu u skladu s njegovim tvrdnjama o višku kapaciteta na tržištu.

(217) Poljska je dostavila niz izvješća koja su bila dostupna u trenutku dodjele potpore kako bi prikazala tadašnje uvjete na tržištu. Ta su izvješća sadržavala kombinaciju utvrđenih podataka i projekcija.

(218) Prvo, izvješće SRI-ja iz 2011., koje je bilo dostupno Komisiji u trenutku donošenja odluke o pokretanju postupka, sadržavalo je podatke o potrošnji za 2007. i 2010. te projekcije za 2015.

Tablica 1

Izvješće SRI-ja iz 2011., podaci o potrošnji MCAA-a u kt godišnje (2007. – 2015.) ([105])

Regija	2007.	2010.	2015. (projekcije)	Apsolutno povećanje u razdoblju 2010. – 2015.
SAD	61,1	56,4	[61 – 73]	+[5,5 – 6,5]
Zapadna Europa	159,6	148	[150 – 180]	+[11 – 13]
Srednja i istočna Europa	19	21	[24 – 28]	+[3 – 3,5]
UKUPNO Europa	*178,6*	*169*	*[180 – 210]*	*+[14 – 16,5]*
UKUPNO Europa + SAD	*239,7*	*225,4*	*[240 – 280]*	*+[18 – 22]*
Sjeverna Amerika (SAD, Kanada, Meksiko)		67,4	[70 – 82]	+[7 – 8,5]
UKUPNO Europa + Sjeverna Amerika		*236,4*	*[230 – 280]*	*+[20 – 24]*
Srednja i Južna Amerika		22,5	[25 – 30]	+[3 – 3,5]
Ukupno Europa + Sjeverna i Južna Amerika		*258,9*	*[280 – 330]*	*+[22 – 27]*
Svijet (Europa + Sjeverna i Južna Amerika + Bliski istok + Japan + ostale azijske države + Oceanija)		*716,4*	*[870 – 1 010]*	*+[150 – 180]*

([105]) Komisija napominje da su u podnesku Poljske netočno navedene određene brojke iz te tablice, ali da su brojke koje su prikazane u tablici 1 one koje su navedene u izvješću SRI-ja iz 2011.

(219) Nakon odluke o pokretanju postupka Poljska je Komisiji dostavila izvješće društva Tecnon Orbichem, koje je sadržavalo podatke za 2007. i projekcije za 2010., 2014. i 2015.

Tablica 2

Izvješće društva Tecnon Orbichem, podaci o potrošnji MCAA-a u kt godišnje (2007. – 2015.)

Regija	2007.	2010.	2014.	2015.	Apsolutno povećanje u razdoblju 2010. – 2014.	Apsolutno povećanje u razdoblju 2010. – 2015.
Sjeverna Amerika (SAD, Meksiko, Kanada)	76,8	82,9	[90 – 108]	[90 – 108]	+[8,2 – 9,5]	+[11 – 12]
Južna Amerika	17,7	20,7	[24 – 28,2]	[24 – 28,2]	+[3 – 3,6]	+[4,2 – 4,7]
Europa	183,9	185,4	[190 – 228]	[190 – 228]	+[11,2 – 12,5]	+[14 – 15,2]
Europa + Sjeverna Amerika	260,7	268,3	[280 – 315]	[280 – 315]	+[17 – 21]	+[22 – 26]
Europa + Sjeverna i Južna Amerika	278,4	289	[300 – 360]	[300 – 360]	+[23 – 25]	+[30 – 33]
Svijet	609	672	[750 – 880]	[750 – 880]	+[90 – 105]	+[110 – 132]

(220) Poljska je dostavila i izvješće iz svibnja 2011. koje je za PCC pripremilo društvo Roland Berger Strategy Consultants i u kojem je predviđeno da bi kombinirana stopa rasta potražnje za MCAA-om u razdoblju 2010. – 2015. u Europi i Sjevernoj Americi mogla iznositi [1,9 – 2,3] – [3 – 3,6] % ([106]). Osim toga, Poljska je dostavila izvješće koje je u lipnju 2010. za PCC pripremilo društvo KlineGroup i u kojem je predviđeno da će u Europi i Sjevernoj Americi doći do velikog godišnjeg rasta količine potrošnje glavnih proizvoda za koje se koristi MCAA od prosječno [1,9 – 2,3] % i do [3 – 3,6] %.

(221) Poljska napominje da dostavljeni podaci upućuju na to da je tržište MCAA-a raslo u relevantnom razdoblju i da je njegov rast premašio prosječnu godišnju stopu rasta u EGP-u. Tržište MCAA-a nije bilo u apsolutnom padu (tj. nije imalo negativnu stopu rasta), a Poljska navodi da nije bilo ni u relativnom padu jer je tržište raslo znatno više od BDP-a EGP-a u razdoblju 2010. – 2015.

(222) Nadalje, Poljska predlaže da bi, s obzirom na to da bi prva godina provedbe projekta bila 2016., bilo primjereno uzeti razdoblje 2010. – 2016. (ili čak dulje) kao osnovu za procjenu tržišnog kapaciteta za MCAA. Navodi da bi rast bio gotovo jednak povećanju kapaciteta ostvarenom zahvaljujući provedbi projekta, pod pretpostavkom da bi u tom razdoblju godišnja stopa rasta tržišta Europe te Sjeverne i Južne Amerike iznosila [2 – 2,4] %.

(223) Poljska nadalje napominje da su podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel (sada Nouryon) donijeli odluke o ulaganju u tržište MCAA-a ([107]), čime su potvrdili prognoze PCC-a o povećanju potrošnje MCAA-a nakon 2016. Stoga nije točno reći da su privatna ulaganja preusmjerena s tržišta zbog potpore PCC-u ili da je kapacitet koji je stvoren projektom onemogućio sudjelovanje na tržištu.

([106]) Nije navedeno odnosi li se to na količinu ili vrijednost.

([107]) Poljska je navela da je podnositelj pritužbe preko zajedničkih pothvata uložio u 22 kt u Indiji (2008.) i 25 kt u Kini (2013.). Društvo Akzo Nobel uložilo je u 45 kt u Nizozemskoj (2006. – 2014.) i 75 kt u Kini (2002. – 2012).

(224) Nadalje, Poljska se slaže s tvrdnjom PCC-a (uvodna izjava 130.) prema kojoj je pristup podnositelja pritužbe koji se sastoji od jednostavnog zbrajanja nominalnih kapaciteta kako bi mogao tvrditi da je tržište MCAA-a prezasićeno netočan te da tržišta Europe i SAD-a zapravo imaju manjak u opskrbi koji približno odgovara količini kapaciteta stvorenoj projektom. Pojasnila je da je nominalni kapacitet projekta 42 kt godišnje, ali je njegov stvarni kapacitet najviše [34 – 40] kt godišnje ([108]), od čega oko […].

6. OCJENA MJERA POTPORE

6.1. Ocjena postojanja potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora

(225) Komisija je u uvodnoj izjavi 62. odluke o pokretanju postupka zaključila da mjere potpore čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora (uvodna izjava 53.). Poljska tijela to nisu osporavala.

(226) Komisija stoga potvrđuje da mjere potpore čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

6.2. Spojivost potpore

(227) Komisija smatra primjerenim započeti svoju konačnu ocjenu ispitivanjem spojivosti mjera potpore na temelju Smjernica iz 2007.

(228) U odluci o pokretanju postupka Komisija je izrazila sumnje u usklađenost mjera potpore, koje se smatraju jednokratnim potporama, s točkama 38., 67. i 71. Smjernica iz 2007. (uvodne izjave od 74. do 78.). Izrazila je sumnje i u to treba li provesti testove iz točke 68. tih smjernica za mjere potpore i bi li njihovi rezultati pokazali da je potrebna detaljna ocjena (uvodna izjava 79.). Osim toga, istaknula je da, čak i pod pretpostavkom da ne mora provesti te testove ili da rezultati tih testova ne bi iziskivali detaljnu ocjenu, ne može utvrditi da je ravnoteža učinaka mjera potpore očito pozitivna (uvodna izjava 80.).

(229) Komisija smatra primjerenim započeti svoju konačnu ocjenu ispitivanjem spojivosti mjera potpore na temelju tih točaka.

6.2.1. *Usklađenost mjera potpore s točkom 38. Smjernica iz 2007.*

(230) Točkom 38. ([109]) Smjernica iz 2007. propisuje se da u slučaju jednokratne potpore nadležno tijelo mora prije početka radova na projektu izdati pismo namjere za dodjelu potpore, koje je uvjetovano Komisijinim odobrenjem mjere. Ako radovi na projektu započnu prije ispunjenja uvjeta utvrđenih u toj točki, čitav projekt neće moći ostvariti pravo na potporu.

6.2.1.1. Početak radova

(231) Kako bi se utvrdilo jesu li mjere potpore u skladu s točkom 38. Smjernica iz 2007., prvo se mora utvrditi kad je PCC započeo radove na projektu.

([108]) Prije ulaganja PCC je procijenio da će dosegnuti tu razinu proizvodnje počevši od 2016.

([109]) Točka 38. glasi: „Važno je da se regionalnom potporom proizvode stvarni poticaji ulaganju do kojeg inače u područjima koja primaju potporu ne bi došlo. Stoga se potpora može dodijeliti samo na temelju programa potpora, pod uvjetom da je korisnik potpore podnio zahtjev za potporu te da je tijelo nadležno za upravljanje programom potpora potom potvrdilo u pisanom obliku da nakon provođenja detaljne ocjene projekt u načelu ispunjava uvjete za stjecanje prava na potporu koji su utvrđeni programom potpora, a sve to prije početka rada na projektu. Na oba se navedena uvjeta treba izričito pozvati u svim programima potpora. U slučaju jednokratnih (*ad hoc*) potpora nadležno tijelo mora prije početka rada izdati pismo namjere za dodjelu potpore, koje je pak uvjetovano odobrenjem predmetne mjere od strane Komisije. Ako rad na projektu počne prije ispunjenja gore navedenih uvjeta, čitav projekt neće moći ostvariti pravo na potporu” (bilješke su izostavljene).

(232) Komisija upućuje na spor između PCC-a i Poljske o početku radova (uvodne izjave od 46. do 48.). Osim toga, ističe stajalište koje je Vrhovni upravni sud iznio u svojoj presudi (uvodna izjava 49.), a zauzeo ga je nakon događaja opisanih u uvodnim izjavama od 46. do 48. Komisija u tom kontekstu podsjeća na to da ima isključivu nadležnost za ocjenu spojivosti mjera potpore s unutarnjim tržištem ([110]) te da mora provesti vlastitu ocjenu. Pritom može uzeti u obzir stajalište koje je Vrhovni upravni sud zauzeo u svojoj presudi.

(233) Za potrebe točke 38. Smjernica iz 2007. „početak rada" znači početak građevinskih radova ili prvu čvrstu preuzetu obvezu naručivanja opreme, pri čemu su isključene preliminarne studije izvedivosti ([111]).

(234) PCC tvrdi da je prije podnošenja zahtjeva za oslobođenje od poreza proveo samo preliminarne studije izvedivosti. Komisija napominje da je PCC objasnio da je zbog inovativne i složene prirode projekta odlučio izgraditi pilot-postrojenje za testiranje izvedivosti projekta prije nego što se obveže na njegovu provedbu (uvodna izjava 90.). To pilot-postrojenje zauzimalo je malu površinu, nije bilo trajno pričvršćeno, lako se moglo rastaviti, nije zahtijevalo građevinske radove te je zapravo odmah nakon primitka premješteno u Siemens (uvodna izjava 91.). Ukupni troškovi pilot-projekta iznosili su 150 000 EUR, od čega je 5 814 EUR (23 854,19 PLN) nastalo u listopadu 2012. (uvodna izjava 92.). Da su rezultati pilot-projekta bili nezadovoljavajući, PCC bi se mogao povući iz projekta i nadoknaditi svoje troškove (uvodna izjava 93.). Za vrijeme istrage Komisija nije zaprimila nikakve informacije koje bi dovele u pitanje istinitost podnesaka PCC-a.

(235) U tim okolnostima Komisija smatra da se rad na pilot-postrojenju ne bi trebao smatrati početkom radova. Posebno napominje da pilot-postrojenje nije bilo sastavni dio projekta iako je bilo potrebno za testiranje izvedivosti projekta i utvrđivanje odgovarajućeg katalizatora. Pilot-postrojenje zauzimalo je malu površinu, nije bilo trajno pričvršćeno te je nakon primitka premješteno u Siemensove prostore u Njemačkoj. Komisija napominje da je PCC imao plan raspolaganja intelektualnim vlasništvom povezanim s pilot-postrojenjem u slučaju da odluči da neće provesti projekt (uvodna izjava 93.). Nadalje, troškovi pilot-postrojenja bili su neznatni u usporedbi s troškovima cijelog projekta. Komisija ne smatra da se pokretanjem pilot-postrojenja PCC obvezao na to da će provesti cjelokupno ulaganje. Stoga bi pilot-postrojenje trebalo smatrati preliminarnom studijom izvedivosti projekta koja ne označava „početak rada" u smislu točke 38. Smjernica iz 2007.

(236) Komisija navodi da je PCC dostavio dokaze o tome da je s građevinskim radovima započeo 5. travnja 2013., a prvu čvrstu obvezu naručivanja opreme za projekt preuzeo je 16. kolovoza 2013. (uvodna izjava 89.). Nijedna informacija prikupljena u okviru detaljnih istraga ne upućuje na to da je PCC, osim pilot-postrojenja, preuzeo bilo kakve druge obveze povezane s projektom koje su prethodile podnošenju zahtjeva za potporu. Komisija stoga smatra 5. travnja 2013. „početkom rada" na projektu.

6.2.1.2. Točka 38.: bespovratna sredstva

(237) U uvodnoj izjavi 112. odluke o pokretanju postupka Komisija je napomenula kako se čini da bespovratna sredstva, koja se smatraju jednokratnom potporom, ne ispunjavaju uvjet iz točke 38. Smjernica iz 2007.

(238) Komisija navodi da je PCC svoj zahtjev za bespovratna sredstva podnio 15. prosinca 2010. Kako je utvrđeno u okviru službene istrage, 2. ožujka 2011. poljska tijela obavijestila su PCC pisanim putem o tome da mu namjeravaju dodijeliti bespovratna sredstva (uvodna izjava 202.). U tom su dopisu zatražila od PCC-a da dostavi dokumentaciju „kako bi Europska komisija mogla potvrditi potporu" (uvodna izjava 30.). Poljska tijela sklopila su s PCC-om 12. travnja 2012. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava, u kojem je navedeno da će se bespovratna sredstva za „velike projekte" isplatiti ako Komisija odobri ili se smatra da je odobrila potporu u skladu s Uredbom br. 659/1999 (uvodna izjava 31.). U Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava upućuje se, među ostalim, i na Uredbu o IEOP-u (kako je izmijenjena) i Uredbu br. 800/2008 (uvodna izjava 31.).

([110]) Vidjeti, na primjer, presudu Suda od 5. listopada 2006., Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, t. 68.
([111]) Bilješka 40. Smjernica iz 2007.

(239) Komisija stoga smatra da prije početka radova na projektu poljska tijela nisu samo izdala pismo namjere za dodjelu bespovratnih sredstava PCC-u, nego su donijela i sam akt o dodjeli.

(240) U dopisu od 2. ožujka 2011. poljska tijela navela su da Komisija mora potvrditi potporu. U Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava podsjetilo se na Uredbu o IEOP-u (kako je izmijenjena), u kojoj se navodi da bi, ako projekt primi potporu u iznosu većem od 30 milijuna EUR, tu potporu trebalo prijaviti Komisiji (uvodna izjava 31.). To je podrazumijevalo da projekt nije potrebno prijaviti ako primi potporu u manjem iznosu. To je u skladu sa zahtjevima iz članka 6. stavka 2. Uredbe br. 800/2008, na koje se također upućuje u Sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava (uvodna izjava 31.). U tim okolnostima Komisija smatra da su poljska tijela obavijestila PCC o tome da će mu bespovratna sredstva biti dodijeljena pod uvjetom da ih Komisija odobri ako je to bilo propisano pravom Unije. Prema tome, poljska tijela postupila su u tom pogledu u skladu s točkom 38. Smjernica iz 2007.

(241) U svakom slučaju, Komisija napominje da je u skladu sa sudskom praksom Unije, kako bi ocijenila postojanje pisma namjere u smislu točke 38. Smjernica iz 2007., na njoj da ocijeni okolnosti svakog pojedinog slučaja i utvrdi je li mogućnost dodjele potpore bila dovoljno vjerojatna kako bi se ispunio kriterij koji se odnosi na poticaj. Konkretno, Komisija mora uzeti u obzir točan oblik i prirodu akata nadležnih nacionalnih tijela i druge relevantne okolnosti kako bi ocijenila postojanje elementa poticaja ([112]).

(242) Na temelju tog rasuđivanja Komisija smatra da je za utvrđivanje toga jesu li u ovom predmetu ispunjeni zahtjevi iz točke 38. Smjernica iz 2007. ključno pitanje može li se zaključiti da PCC nije započeo s radovima na projektu dok nije smatrao da je razumno vjerojatno da će primiti bespovratna sredstva. Komisija u tom pogledu napominje da je PCC započeo s radovima na projektu 5. travnja 2013. (uvodna izjava 236.), gotovo godinu dana nakon što je od poljskih tijela primio ne samo pismo namjere nego i stvarni akt o dodjeli potpore (uvodna izjava 239.).

(243) Komisija stoga zaključuje da su poljska tijela izdala pismo namjere za dodjelu bespovratnih sredstava PCC-u prije početka radova 5. travnja 2013., kako je propisano točkom 38.

(244) Komisija stoga zaključuje da bespovratna sredstva ispunjavaju uvjete iz točke 38. Smjernica iz 2007.

6.2.1.3. Točka 38.: oslobođenje od poreza

(245) U uvodnim izjava od 109. do 111. odluke o pokretanju postupka Komisija je napomenula kako se čini da oslobođenje od poreza, koje se smatra jednokratnom potporom, ne ispunjava uvjet iz točke 38. Smjernica iz 2007.

(246) Komisija podsjeća na to da je u trenutku donošenja odluke o pokretanju postupka Poljska smatrala da je PCC započeo s radovima na projektu prije podnošenja zahtjeva za oslobođenje od poreza (uvodne izjave 46. i 47.) te se Komisija preliminarno složila s tim zaključkom (uvodna izjava 57.).

(247) Nakon što je ispitala dostavljene informacije, Komisija je zaključila da su radovi na projektu započeli 5. travnja 2013. (uvodna izjava 236.).

(248) PCC je 11. veljače 2013. podnio zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje gospodarskih djelatnosti u posebnoj gospodarskoj zoni kako bi mogao dobiti oslobođenje od poreza (uvodna izjava 40.). Upravitelj posebnih gospodarskih zona pristao je 12. veljače 2013. PCC-u izdati dozvolu za posebnu gospodarsku zonu, što je vidljivo iz izvješća o pregovorima (uvodna izjava 41.). Upravitelj posebnih gospodarskih zona izdao je 19. veljače 2013. dozvolu za posebnu gospodarsku zonu, kojom je PCC-u stekao pravo na oslobođenje od poreza (uvodna izjava 42.).

([112]) Presuda Općeg suda od 13. rujna 2013., Fri-El Acerra Srl/Komisija, EU:T:2013:430, t. 82. i 83.

(249) U tim okolnostima poljska tijela nisu samo izdala pismo namjere (i potvrdila da PCC ispunjava uvjete za potporu) za odobrenje oslobođenja od poreza PCC-u prije početka radova na projektu, nego su donijela i sam akt o dodjeli.

(250) Komisija napominje da ni u izvješću o pregovorima ni u dozvoli za posebnu gospodarsku zonu nije navedeno da je namjera poljskih tijela da dodijele potporu bila uvjetovana Komisijinim odobrenjem potpore. Međutim, Komisija ističe stajalište poljskih tijela da dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije samostalan akt te da sadržava upućivanje na razne pravne osnove (uvodne izjave od 188. do 190.).

(251) Komisija u tom pogledu podsjeća da na to je u pozivu za sudjelovanje u natječaju na koji je PCC odgovorio podnošenjem zahtjeva za oslobođenje od poreza navedeno da će se dozvola za posebnu gospodarsku zonu izdati na temelju Zakona o posebnim gospodarskim zonama i Uredbe o posebnim gospodarskim zonama. Kad je podnio zahtjev, PCC je bez zadrške prihvatio uvjete pregovora i natječajne specifikacije (uvodna izjava 40.). U natječajnim specifikacijama navedeno je da će se pregovori voditi na temelju, među ostalim, Zakona o posebnim gospodarskim zonama i Uredbe o posebnim gospodarskim zonama. Nadalje, izvješće o pregovorima potvrđuje da je PCC obaviješten o tome da će dozvola za posebnu gospodarsku zonu biti izdana u skladu s, među ostalim, Uredbom o posebnim gospodarskim zonama i Uredbom br. 800/2008 (uvodna izjava 41.).

(252) Komisija se stoga slaže s tim da dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije samostalan akt i da su navedeni pravni akti, ponajprije Zakon o posebnim gospodarskim zonama i Uredba o posebnim gospodarskim zonama, upućivanjem uključeni u nju. Stoga su se odredbe tih akata primjenjivale na oslobođenje od poreza odobreno PCC-u.

(253) Komisija u tom pogledu napominje da se u članku 4. stavku 5. Uredbe o posebnim gospodarskim zonama navodi da se Komisiji mora prijaviti potpora za veliki projekt ulaganja koja premašuje 75 % maksimalnog iznosa potpore koja se može dodijeliti za ulaganja s prihvatljivim troškovima u protuvrijednosti od 100 milijuna EUR, uz primjenu standardnih gornjih granica potpore za velika poduzeća na temelju odobrene karte regionalnih potpora koja je na snazi na dan dodjele potpore. To je podrazumijevalo da projekt nije potrebno prijaviti ako primi potporu u manjem iznosu. To je u skladu s obvezom prijave potpore za velike projekte ulaganja iz članka 6. stavka 2. Uredbe br. 800/2008. U tim okolnostima Komisija smatra da je dozvola za posebnu gospodarsku zonu izdana uz odobrenje Komisije ako je takvo odobrenje bilo propisano pravom Unije.

(254) Osim toga, Komisija podsjeća na to da je za utvrđivanje toga jesu li u ispunjeni zahtjevi iz točke 38. Smjernica iz 2007. ključno pitanje može li se zaključiti da PCC nije započeo s radovima na projektu dok nije smatrao da je razumno vjerojatno da će dobiti oslobođenje od poreza (uvodna izjava 242.). Komisija u tom pogledu napominje da je PCC, kad je započeo s radovima na projektu 5. travnja 2013. (uvodna izjava 236.), od poljskih tijela primio ne samo pismo namjere za dodjelu potpore nego i stvarni akt o dodjeli potpore (uvodna izjava 249.).

(255) Komisija stoga zaključuje da su poljska tijela izdala pismo namjere za odobrenje oslobođenje od poreza PCC-u prije početka radova 5. travnja 2013., kako je propisano točkom 38.

(256) Prema tome, Komisija zaključuje da oslobođenje od poreza ispunjava uvjete propisane točkom 38. Smjernica iz 2007.

6.2.1.4. Točka 38.: mjere potpore

(257) Zaključno, Komisija smatra da mjere potpore (bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza) dodijeljene PCC-u ispunjavaju uvjete propisane točkom 38. Smjernica iz 2007. (uvodne izjave 244. i 256.).

6.2.2. *Usklađenost mjera potpore s točkom 67. Smjernica iz 2007.*

(258) Točkom 67. ([113]) Smjernica iz 2007. propisana je prilagođena gornja granica regionalne potpore za velike projekte ulaganja. Kako bi se utvrdilo jesu li mjere potpore u skladu s tom gornjom granicom, potrebno je prvo utvrditi iznos prihvatljivih troškova koje bi trebalo uzeti u obzir za izračun intenziteta potpore, a zatim provjeriti jesu li mjere potpore u skladu s tom gornjom granicom.

6.2.2.1. Prihvatljivi troškovi

(259) U odluci o pokretanju postupka Komisija je napomenula da nije jasno zašto je PCC naveo različite prihvatljive troškove za projekt u zahtjevu za bespovratna sredstva i zahtjevu za oslobođenje od poreza te je smatrala da je iznos naveden u zahtjevu za bespovratna sredstva primjeren (uvodna izjava 76.).

(260) Komisija prima na znanje objašnjenja Poljske (uvodne izjave od 180. do 184.) i PCC-a (uvodne izjave od 85. do 88.) o tome zašto su se prihvatljivi troškovi na temelju kojih je PCC zatražio bespovratna sredstva razlikovali od onih navedenih u zahtjevu za oslobođenje od poreza. Poljska i PCC u biti tvrde da je u razdoblju od podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva do podnošenja zahtjeva za oslobođenje od poreza PCC dobio savjete treće osobe na temelju kojih je povećao svoje procijenjene troškove. Budući da zbog tog povećanja projekt ne bi bio dovoljno profitabilan za provedbu, PCC je zatražio dodatnu potporu u obliku oslobođenja od poreza.

(261) Komisija podsjeća na to da je PCC započeo s radovima na projektu 5. travnja 2013. (uvodna izjava 236.), a zahtjev za oslobođenje od poreza podnio je 11. veljače 2013. (uvodna izjava 40.). Budući da u trenutku podnošenja zahtjeva za oslobođenje od poreza PCC nije bio započeo s radovima, mogao je zatražiti dodatnu potporu za projekt.

(262) Komisija priznaje da je pri podnošenju zahtjeva za bespovratna sredstva PCC naveo da bi bespovratna sredstva bila dovoljna za provedbu projekta u Poljskoj (uvodna izjava 30.). Osim toga, Komisija napominje da je PCC potpisivanjem Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava 4. travnja 2012. prihvatio da eventualno povećanje troškova projekta ne bi bilo prihvatljivo za potporu i da bi ga snosio PCC (uvodna izjava 31.).

(263) U tom se pogledu Komisija slaže s tvrdnjom Poljske (uvodna izjava 184.) da se PCC stjecanjem prava na dodjelu bespovratnih sredstava nije obvezao na provedbu projekta. Nadalje, Komisija ne smatra da se Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava PCC-u onemogućilo da uopće zatraži bilo koju drugu državnu potporu u slučaju povećanja troškova, nego je u njemu navedeno da u skladu s uvjetima tog sporazuma u tom slučaju neće biti dostupna dodatna potpora u okviru IEOP-a.

(264) Poljska je dostavila primjerak izvješća koje je Siemens izradio za PCC (uvodna izjava 182.) i u kojem je navedeno da bi troškove projekta trebalo povećati na [66 340 000 – 80 340 000 EUR] ([72 290 000 – 87 500 000 EUR] ako se uključi rezervacija za nepredviđene izdatke) ([114]). Komisija u tom pogledu upućuje na objašnjenje Poljske prema

([113]) Točka 67. glasi: „Regionalne potpore namijenjene velikim projektima ulaganja podložne su prilagođenoj gornjoj granici za regionalne potpore (61) sukladno sljedećim omjerima:

Opravdani troškovi	Prilagođena gornja granica potpore
Do EUR 50 milijuna	100 % gornje granice regionalnih potpora
Za dio od EUR 50 milijuna do EUR 100 milijuna	50 % gornje granice regionalnih potpora
Za dio iznad EUR 100 milijuna	34 % gornje granice regionalnih potpora

Dakle, dopušteni iznos potpore za velike projekte ulaganja izračunavat će se pomoću sljedeće formule: najviši iznos potpore = R × (50 + 0,5 × B + 0,34 × C), pri čemu je R neprilagođena gornja granica regionalne potpore, B su opravdani troškovi u iznosu od 50 milijuna eura do 100 milijuna eura, a C su opravdani troškovi koji premašuju iznos od 100 milijuna eura. Izračun se vrši na temelju službenog tečaja valute na dan kada se potpora odobrava ili u slučaju potpora koje je potrebno pojedinačno prijaviti, sukladno tečaju valute na dan prijave."

Bilješka 61.: „Polazište za izračun prilagođene gornje granice je uvijek najviši dopušteni intenzitet potpore za potpore velikim poduzećima sukladno gore navedenim odredbama iz odjeljka 4.1.2. Povećanja intenziteta za mala i srednja poduzeća ne smiju se dodijeliti velikim projektima ulaganja."

([114]) U Siemensovu izvješću, str. 15., iznosi su navedeni u eurima.

kojem je praksa u industriji takva da se procjene troškova za takve projekte revidiraju tijekom vremena (uvodna izjava 183.). Komisija primjećuje da su u financijskoj analizi koju je PCC dostavio zajedno sa zahtjevom za oslobođenje od poreza navedeni troškovi ulaganja u iznosu od 301 478 910 PLN (uvodna izjava 40.). U tom zahtjevu i njemu priloženom poslovnom planu navedeni su prihvatljivi troškovi u maksimalnom iznosu od 300 000 000 PLN (uvodna izjava 40.). Iako nisu jednaki, ti su iznosi i dalje istog reda veličine (ako se ne uzme u obzir rezervacija za nepredviđene izdatke iz Siemensova izvješća ([115])); Komisija napominje i da su izraženi u različitim valutama, što je moglo dovesti do razlika ovisno o primijenjenim deviznim tečajevima. Stoga je maksimalni iznos za koji je podnesen zahtjev i koji je dodijeljen na temelju dozvole za posebnu gospodarsku zonu ([116]) potkrijepljen Siemensovim izvješćem i financijskom analizom dostavljenom uz zahtjev za oslobođenje od poreza.

(265) Komisija stoga smatra da bi trebalo uzeti u obzir iznos naveden u dozvoli za posebnu gospodarsku zonu kako bi se ocijenilo je li kombinirani maksimalni iznos potpore dodijeljene PCC-u bio u skladu s primjenjivom gornjom granicom.

6.2.2.2. Maksimalni iznos potpore

(266) Nakon što su utvrđeni prihvatljivi troškovi, maksimalni iznos potpore dostupan za projekt mora se odrediti prema formuli iz točke 67. Smjernica iz 2007.: maksimalni iznos potpore = R × (50 + 0,5 × B + 0,34 × C), pri čemu je R neprilagođena gornja granica regionalne potpore, B su prihvatljivi izdaci u iznosu od 50 milijuna EUR do 100 milijuna EUR, a C su prihvatljivi izdaci koji premašuju iznos od 100 milijuna EUR.

(267) Polazeći od maksimalnog iznosa prihvatljivih troškova od 271 513 408 PLN (65 143 935 EUR) (diskontirano), formula se mora primijeniti kako slijedi: 40 % x (50 milijuna + 0,5 x 15 143 935 + 0,34 x 0). Time se dobiva maksimalni iznos potpore od 23 028 787 EUR (95 981 681 PLN) ([117]). To odgovara 35 % prihvatljivih troškova, izraženo kao intenzitet potpore.

(268) Komisija mora utvrditi jesu li mjere potpore u skladu s tom gornjom granicom. Bespovratna sredstva očito su ispod te gornje granice. U samoj dozvoli za posebnu gospodarsku zonu ne spominje se prethodna mjera potpore te ona ne sadržava odredbe koje bi spriječile da ukupni iznos regionalne potpore za ulaganje za projekt (u obliku oslobođenja od poreza i bespovratnih sredstava) premaši predmetnu gornju granicu.

(269) Međutim, Komisija napominje da je pri podnošenju zahtjeva za oslobođenje od poreza PCC prijavio da je primio bespovratna sredstva (uvodna izjava 40.). Prema tome, poljska tijela znala su da je PCC već primio bespovratna sredstva kad su mu odlučila odobriti oslobođenje od poreza.

(270) Nadalje, dozvola za posebnu gospodarsku zonu nije samostalan akt te sadržava upućivanje na razne druge pravne odredbe, ponajprije Uredbu o posebnim gospodarskim zonama (uvodna izjava 252.). Komisija u tom pogledu napominje da su Uredbom o posebnim gospodarskim zonama utvrđeni maksimalni intenziteti potpore, maksimalni dopušteni iznos potpore za velike projekte ulaganja i zahtjev da oslobođenje od poreza, zajedno sa svim drugim potporama, ne smije premašiti maksimalne razine potpore utvrđene za regionalne potpore (uvodna izjava 188.). Ograničenja potpora u tim odredbama Uredbe o posebnim gospodarskim zonama u skladu su s ograničenjima potpora utvrđenima u Smjernicama iz 2007. Komisija stoga smatra da bi se tim odredbama, koje su uključene u dozvolu za posebnu gospodarsku zonu, trebalo zajamčiti da maksimalni iznos potpore dodijeljene na temelju dozvole za posebnu gospodarsku zonu ne premašuje maksimalan iznos dopušten Smjernicama iz 2007.

([115]) Kako je navedeno u bilješci 87., Siemens je smatrao da troškovi projekta iznose […] [66 340 000 – 80 340 000 EUR], uključujući iznos za nepredviđene izdatke od […], s obzirom na moguću marginu pogreške.

([116]) Tj. 300 000 000 PLN (71 978 694 EUR) (u nominalnoj vrijednosti) odnosno 271 513 408 PLN (65 143 935 EUR) (u diskontiranoj vrijednosti) (uvodna izjava 42.).

([117]) Izračunano primjenom deviznog tečaja Europske središnje banke od 4,1679 PLN/EUR na dan 19. veljače 2013. (SL C 49, 20.2.2013., str. 8.).

(271) U tim okolnostima Komisija zaključuje da bi iznos potpore koju PCC može primiti u obliku oslobođenja od poreza trebalo shvatiti kao maksimalni iznos potpore dostupan za projekt na temelju prihvatljivih troškova utvrđenih u dozvoli za posebnu gospodarsku zonu (uvodna izjava 267.) umanjen za iznos primljen u obliku bespovratnih sredstava (uvodna izjava 31.).

(272) S obzirom na taj zaključak, koji su potvrdila poljska tijela, ukupan iznos regionalnih potpora za ulaganje dodijeljenih za projekt u obliku bespovratnih sredstava i oslobođenja od poreza ne premašuje maksimalni dopušteni iznos potpore u skladu sa Smjernicama iz 2007.

6.2.2.3. Zaključak: točka 67.

(273) Na temelju razmatranja navedenih u uvodnim izjavama od 259. do 272. Komisija zaključuje da mjera potpore ispunjava uvjete iz točke 67. Smjernica iz 2007.

6.2.3. *Usklađenost mjera potpore s točkom 71. Smjernica iz 2007.*

(274) U točki 71. ([118]) Smjernica iz 2007. navodi se da se gornje granice intenziteta potpore primjenjuju na ukupnu potporu u slučaju da se potpora dodjeljuje istodobno na temelju više regionalnih programa ili u kombinaciji s jednokratnom potporom.

(275) S obzirom na zaključke iz uvodnih izjava 271. i 272. Komisija napominje da su bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza zajedno dodijeljeni PCC-u samo pod uvjetom da ne premašuju maksimalne dopuštene intenzitete potpore u skladu sa Smjernicama iz 2007. Zbrajanje potpore u obliku oslobođenja od poreza s drugim oblicima potpore nadziru i kontroliraju nadležna porezna tijela, koja mogu učinkovito provjeriti je li zatražena prekomjerna potpora i izreći sankcije u slučaju neusklađenosti (uvodna izjava 207.). Komisija podredno napominje da je PCC do danas primio potporu u obliku oslobođenja od poreza u iznosu znatno manjem od maksimalnog mogućeg iznosa takve potpore (uvodna izjava 192.), što upućuje na to da nema razloga za posebnu zabrinutost u pogledu praćenja zbrajanja potpora dodijeljenih PCC-u.

(276) Komisija stoga zaključuje da mjere potpore ispunjavaju uvjete iz točke 71. Smjernica iz 2007.

6.2.4. *Usklađenost sa Smjernicama iz 2007.*

(277) Komisija stoga zaključuje da mjere potpore ispunjavaju uvjete iz točaka 38., 67. i 71. Smjernica iz 2007. (uvodne izjave 257., 273. i 276.). Podsjeća na to da je u odluci o pokretanju postupka izrazila sumnje u usklađenost mjera potpore samo s tim točkama (uvodna izjava 228.). Budući da nije izrazila sumnje u usklađenost mjera potpore s drugim odredbama tih smjernica, implicitno je potvrdila da u tom pogledu nije imala sumnje ([119]). Međutim, kako bi se izbjegla svaka dvojba, Komisija napominje da smatra da mjere potpore ispunjavaju ostale zahtjeve iz Smjernica iz 2007. kako slijedi:

(a) u skladu s točkom 9. mjere potpore nisu dodijeljene poduzetniku u teškoćama (uvodne izjave 30. i 40.);

(b) u skladu s točkom 10. mjere potpore pridonijele su koherentnoj regionalnoj strategiji. Konkretno, bespovratna sredstva dodijeljena su na temelju IEOP-a (uvodna izjava 31.), dok je oslobođenje od poreza odobreno u skladu s politikom korištenja posebnih gospodarskih zona za ubrzavanje razvoja (uvodna izjava 36.). Nadalje, mjere potpore ne bi dovele do neprihvatljivog narušavanja tržišnog natjecanja (uvodna izjava 311.);

([118]) Točka 71. glasi: „Gornje granice intenziteta potpore utvrđene u odjeljcima 4.1. i 4.3 primjenjuju se na ukupan iznos potpore:
— kada se potpora dodjeljuje istodobno na temelju više programa potpora ili u kombinaciji s jednokratnom (*ad hoc*) potporom,
— neovisno o tome odobrava li se potpora iz lokalnih, regionalnih, nacionalnih ili sredstava Zajednice."

([119]) Osim toga, u okviru službene istrage nisu zaprimljene nikakve primjedbe trećih strana koje bi upućivale na to da bi Komisija trebala sumnjati u usklađenost mjera potpore s drugim odredbama Smjernica iz 2007.

(c) u skladu s točkom 34. mjere potpore odnose se na početno ulaganje (uvodna izjava 18.);

(d) u skladu s točkom 36. iznos potpore izračunan je na temelju materijalnih troškova ulaganja (uvodne izjave 18. i 267.);

(e) u skladu s točkom 37. potpora ima oblik bespovratnih sredstava i oslobođenja od poreza (uvodne izjave 23. i 35.);

(f) u skladu s točkom 39. PCC je osigurao financijski doprinos u iznosu većem od 25 % prihvatljivih troškova projekta u obliku koji ne uključuje nikakvu javnu potporu (uvodna izjava 40.);

(g) u skladu s točkom 40. intenzitet potpore mjera potpore izračunan je kao bruto ekvivalent bespovratnih sredstava (uvodne izjave 267. i 272.); i

(h) u skladu s točkom 54. stečena imovina bila bi nova (uvodna izjava 18.).

(278) Komisija stoga zaključuje da mjere potpore ispunjavaju s inherentne zahtjeve spojivosti iz Smjernica iz 2007.

6.2.5. *Primjena točke 68. Smjernica iz 2007.*

(279) Nakon što je zaključila da mjere potpore ispunjavaju inherentne zahtjeve iz Smjernica iz 2007. (uvodna izjava 278.), Komisija sad mora utvrditi je li potrebna detaljna ocjena mjera potpore u skladu s točkom 68. tih smjernica.

(280) Točkom 68. ([120]) Smjernica iz 2007. propisuje se da, ako ukupni iznos potpore iz svih izvora premašuje prag od 75 % (uvodna izjava 97.), Komisija mora primijeniti testove iz točke 68. podtočaka (a) i (b). Ako ispunjava uvjete iz točke 68. podtočaka (a) ili (b), potpora se može odobriti tek nakon detaljne ocjene.

(281) Prag od 75 % koji se primjenjuje u ovom predmetu iznosi 30 milijuna EUR. Kako je PCC naveo, to nije sporno (uvodna izjava 97.). Maksimalni iznos potpore dodijeljene PCC-u za projekt bio je 23 028 787 EUR (95 981 681 PLN) (uvodne izjave od 267. do 272.). Prema tome, ukupni iznos potpore iz svih izvora za projekt ne premašuje prag od 75 %.

(282) Komisija stoga zaključuje da se točka 68. ne primjenjuje te da nije potrebno provesti testove iz točke 68. podtočaka (a) i (b) Smjernica iz 2007. Prema tome, nije potrebno provesti detaljnu ocjenu potpore dodijeljene PCC-u, u skladu s kriterijima iz točke 68.

6.2.6. *Test ravnoteže*

(283) Komisija je stoga zaključila da mjere potpore ispunjavaju uvjete iz točaka 38. (uvodna izjava 257.), 67. (uvodna izjava 273.) i 71. (uvodna izjava 276.) Smjernica iz 2007. Prema tome, one ispunjavaju inherentne zahtjeve spojivosti iz tih smjernica. Nadalje, Komisija je zaključila da mjere potpore ne dovode do potrebe za detaljnom ocjenom u skladu s točkom 68. Smjernica iz 2007. (uvodna izjava 282.).

([120]) Točka 68. glasi:
„Kada ukupni iznos potpore iz svih izvora premašuje 75 % najvišeg iznosa potpore koja se može isplatiti za opravdane troškove ulaganja u visini od 100 milijuna eura sukladno standardnoj gornjoj granici za velika poduzeća na temelju odobrene karte regionalnih potpora koja je na snazi na dan kada se potpora namjerava odobriti, i kada
(a) korisnik potpore prije ulaganja pokriva više od 25 % prodaje predmetnih proizvoda na predmetnom tržištu ili tržištima ili će nakon ulaganja ostvarivati više od 25 %; ili
(b) kapaciteti proizvodnje koji se otvore kao posljedica projekta obuhvaćaju više od 5 % tržišta mjereno na osnovu podataka o vidljivoj potrošnji […] u odnosu na predmetni proizvod, osim ako je prosječna godišnja stopa rasta njegove vidljive potrošnje u posljednjih pet godina iznad prosječne godišnje stope rasta bruto domaćeg proizvoda Europskoga gospodarskoga prostora,
Komisija će odobriti regionalnu potporu namijenjenu ulaganju samo nakon izvršenog detaljnog ispitivanja u pokrenutom postupku sukladno članku 88. stavku 2. Ugovora i kada utvrdi da je potpora potrebna kako bi se osigurao poticajni učinak ulaganja te da koristi koje donosi predmetna mjera potpore nadmašuju učinak narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu između država članica” (bilješke su izostavljene).

(284) Neovisno o rezultatu testova iz točke 68., Komisija mora, ako ima sumnji u tom pogledu, utvrditi nadmašuju li pozitivni učinci potpore njezine negativne učinke kako bi donijela zaključak o spojivosti mjera potpore na temelju Smjernica iz 2007. ([121])

(285) Komisija napominje da je Poljska dodijelila bespovratna sredstva u travnju 2012., a oslobođenje od poreza u veljači 2013. Stoga valja analizirati činjenične okolnosti i dostupne podatke iz tog razdoblja.

6.2.6.1. Regionalne koristi

(286) Komisija napominje da je pozitivan doprinos projekta regionalnom razvoju znatan, što je i svrha regionalnih državnih potpora kao što su mjere potpore koje su predmet istražnog postupka. Komisija posebno ističe sljedeće koristi projekta, koje su se mogle predvidjeti u trenutku dodjele mjera potpore:

(a) projekt se nalazi na području „a", koje je u razdoblju 2007. – 2013. imalo BDP po stanovniku od samo 47,52 % prosjeka EU-25. Osim toga, konkretno područje na kojem se projekt nalazi u još je nepovoljnijem položaju od područja u cjelini, a u razdoblju koje je prethodilo ulaganju stopa nezaposlenosti iznosila je 21,6 %, od čega je 46 % bilo dugotrajno nezaposlenih (uvodna izjava 135.);

(b) projekt dovodi do otvaranja oko 150 izravnih radnih mjesta, uključujući radna mjesta za visokokvalificirane stručnjake, te do stvaranja neizravnih radnih mjesta i poslovnih prilika za dobavljače i suradnike (uvodne izjave od 148. do 157., 165., 168. i 211.). Radni uvjeti u PCC-u konkretno uključuju mogućnosti osposobljavanja za osoblje (uvodna izjava 147.). PCC surađuje sa sveučilištima i studentskim zajednicama (uvodna izjava 137.);

(c) PCC svojim aktivnostima istraživanja i razvoja uvodi inovacije na tom području i u industriji, omogućuje prelijevanje znanja te uvodi nove procese i organizacijska rješenja, među ostalim u području tehnologije MCAA-a. Rezultati istraživačkih aktivnosti PCC-a stavljeni su na raspolaganje u okviru intenzivne suradnje s lokalnim obrazovnim ustanovama, osobama s diplomom i studentima (uvodne izjave 138., 151., 155., 158., 160., 163., 164., 166. i 212.);

(d) ulaganje u projekt potiče druga poduzeća na usporedna ulaganja i poduzetništvo u regiji (uvodne izjave 138., 158., 159., 161. i 162.);

(e) ulaganje stvara znatne sinergije s drugim postrojenjima u grupi PCC, što pridonosi smanjenju potrošnje električne energije i emisija CO_2 te omogućuje izbjegavanje cestovnog prijevoza opasnih materijala (uvodne izjave 139., 154., 164., 166. i 213.); i

(f) projekt dovodi do znatnih priljeva poreza u javni proračun, unapređenja industrijske infrastrukture na tom području, koristi za lokalna poduzeća, smanjenja nezaposlenosti i poboljšanja regionalne, nacionalne i međunarodne suradnje (uvodne izjave 141., 148., 159., 162. i 163.).

6.2.6.2. Potencijalni negativni učinci: višak kapaciteta

(287) Komisija napominje da podnositelj pritužbe tvrdi da je projekt bio usmjeren na tržište s viškom kapaciteta (uvodna izjava 51.).

(288) Kako bi se ocijenilo je li projekt bio usmjeren na tržište s viškom kapaciteta i, ako jest, kakav bi to učinak imalo na test ravnoteže, prvo se moraju utvrditi mjerodavno tržište proizvoda i mjerodavno zemljopisno tržište.

6.2.6.2.1. Mjerodavno tržište proizvoda

(289) Komisija napominje da podnositelj pritužbe tvrdi da je mjerodavno tržište proizvoda tržište ultračistog MCAA-a (uvodna izjava 51. te uvodne izjave 135. i 136. odluke o pokretanju postupka), dok Poljska i PCC tvrde da je to tržište MCAA-a u cjelini (uvodne izjave od 105. do 108. i 209.).

([121]) Presuda Općeg suda od 10. srpnja 2012., Smurfit Kappa/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, t. od 89. do 91.

(290) Komisija podsjeća na to da se u točki 69. Smjernica iz 2007. navodi da mjerodavno tržište proizvoda „uključuje predmetni proizvod i njegove zamjenske proizvode koji se ili od strane potrošača smatraju zamjenjivima s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, ili pak od strane proizvođača s obzirom na fleksibilnost proizvodnih postrojenja” (naknadno istaknuto). Komisija je stoga mišljenja da bi različite razrede čistoće MCAA-a koje potrošač ili proizvođač smatraju zamjenjivima trebalo smatrati dijelom istog tržišta proizvoda.

(291) Komisija prvo navodi da se u raznim izvješćima o tržištu koja je dostavila Poljska (uvodne izjave od 217. do 219.) razredi čistoće ne razlikuju, nego se tržište MCAA-a tretira kao cjelinu. Nadalje, u informacijama o tržištu koje je podnositelj pritužbe dostavio u fazi preliminarnog ispitivanja (vidjeti uvodnu izjavu 26. odluke o pokretanju postupka) razredi čistoće ne razlikuju se, nego se upućuje na tržište MCAA-a u cjelini. Komisija je u svojoj dosadašnjoj praksi utvrdila kako se ne čini da postoje dostatne naznake da različiti razredi čistoće opravdavaju segmentaciju tržišta proizvoda te je tržište MCAA-a razmatrala u cjelini ([122]).

(292) Kad je riječ o potražnji, Komisija napominje da podnositelj pritužbe tvrdi da postoje najmanje dva različita tržišta za proizvode MCAA-a: jedno za dva najviša razreda čistoće i jedno za dva najniža razreda čistoće (uvodna izjava 136. odluke o pokretanju postupka), dok PCC tvrdi da upotreba određenog razreda čistoće MCAA-a ovisi o odlukama klijenata, a ne o ograničenjima povezanima s njegovim značajkama, cijenom i načinom upotrebe (uvodna izjava 105.). Komisija napominje da su opći načini upotrebe MCAA-a (uvodna izjava 21.) uglavnom isti, neovisno o čistoći. Za određene posebne načine upotrebe MCAA-a kupci mogu dati prednost višem razredu čistoće.

(293) U svakom slučaju, kad je riječ o ponudi, Komisija napominje da podnositelj pritužbe, društvo Nouryon (bivši Akzo Nobel) i PCC svi imaju potpunu fleksibilnost u korištenju svojih proizvodnih postrojenja za proizvodnju MCAA svih razreda čistoće (uvodna izjava 106.). Stoga se čini da bi na strani ponude različite razrede čistoće MCAA-a trebalo smatrati zamjenjivima. Komisija na temelju toga zaključuje da, s obzirom na visok stupanj zamjenjivosti na strani ponude i nepostojanje važnih pokazatelja nezamjenjivosti na strani potražnje, nije primjereno dodatno podijeliti tržište MCAA-a te da je mjerodavno tržište proizvoda tržište MCAA-a, neovisno o razredu čistoće.

6.2.6.2.2. Mjerodavno zemljopisno tržište

(294) Komisija napominje da podnositelj pritužbe tvrdi da je mjerodavno zemljopisno tržište EGP (uvodna izjava 51.), dok Poljska i PCC tvrde da je to barem područje koje obuhvaća EGP, Sjevernu Ameriku i Južnu Ameriku (uvodne izjave od 109. do 112. i 209.).

(295) Komisija napominje da je njezina prethodna praksa u tom pogledu nedorečena. Iako je u svojoj odluci o spajanju društava Akzo i Nobel Industries iz 1994. ([123]) smatrala primjerenim ispitati zapadnoeuropsko tržište MCAA-a, Komisija je 2020. navela da to tržište možda više nije mjerodavno te je definiciju zemljopisnog tržišta MCAA-a ostavila otvorenom ([124]).

(296) Komisija prvo napominje da se čini da je sam podnositelj pritužbe, koji ima sjedište u Uniji, glavni izvoznik barem na sjevernoamerička i južnoamerička tržišta (uvodna izjava 111.). Čini se da je to u suprotnosti s njegovom tvrdnjom da je tržište ograničeno na EGP.

([122]) Odluka Komisije C(2004) 4876 final od 19. siječnja 2005. o postupku primjene članka 81. Ugovora o EZ-u i članka 53. Sporazuma o EGP-u, predmet br. COMP/E-1/.37.773 – MCAA (SL L 353, 13.12.2006., str. 12., http://data.europa.eu/eli/dec/2006/897/oj); Odluka Komisije od 10. siječnja 1994. u predmetu br. IV/M.390 – AKZO / Nobel Industries, točka 12.; Odluka Komisije C(2020) 4294 final od 23. lipnja 2020. u predmetu M.9756 – Nouryon / CP Kelco, točka 42.

([123]) Odluka Komisije od 10. siječnja 1994. u predmetu br. IV/M.390 – AKZO / Nobel Industries, točka 13.

([124]) Odluka Komisije C(2020) 4294 final od 23. lipnja 2020. u predmetu M.9756 – Nouryon / CP Kelco, točke od 50. do 52.

(297) Komisija napominje da se čini da postoji uspješna trgovina MCAA-om između Europe i SAD-a. U izvješću SRI-ja iz 2011. ([125]) navodi se da je 2010. 43 % potrošnje MCAA-a u SAD-u potjecalo iz uvoza, od čega 69 % iz Njemačke, a 24 % iz Nizozemske ([126]). Postoje i dokazi o znatnoj trgovini između Europe i ostatka Sjeverne Amerike. U izvješću SRI-ja iz 2011. navodi se da Kanada, koja nije imala domaće proizvođače MCAA-a, uvozi iz Švedske, Nizozemske i Njemačke ([127]), dok Meksiko tradicionalno također uvozi iz Njemačke ([128]). Osim toga, čini se da i zemlje Srednje i Južne Amerike uvoze znatne količine MCAA-a iz Europe. Na primjer, 2010. je 34 % argentinskog uvoza potjecalo iz Njemačke, a MCAA su uvozili i Brazil i Kolumbija ([129]).

(298) Kako navode Poljska i PCC (uvodne izjave 112. i 209.), moglo bi se opravdano tvrditi i da je zemljopisno tržište čak i šire od Europe te Sjeverne i Južne Amerike. Na primjer, u izvješću SRI-ja iz 2011. navodi se da je 2006. zapadna Europa uglavnom uvozila iz Japana (41 %) i Indije (39 %), dok je od 2008. gotovo sav uvoz bio iz Indije; međutim, taj uvoz u zapadnu Europu i dalje je prilično neznatan. Velik dio zapadnoeuropskog izvoza 2010. bio je usmjeren na SAD, Argentinu i Južnu Afriku ([130]). Čini se da društvo Tecnon Orbichem u svojem izvješću pak sugerira da je tržište MCAA-a svjetsko tržište ([131]). Kako su naveli PCC i Poljska (uvodne izjave 112. i 209.), azijski proizvođači mogu usmjeriti svoju pozornost na tržišta izvan Europe te Sjeverne i Južne Amerike. Međutim, čini se jasnim da postoji stabilna trgovina MCAA-om barem između Europe te Sjeverne i Južne Amerike.

(299) Komisija zaključuje da tržište MCAA-a nije ograničeno na EGP. Međutim, napominje da za potrebe provedbe svoje ocjene ne mora donijeti zaključak o točnom mjerodavnom zemljopisnom tržištu (osim činjenice da je ono šire od EGP-a) jer mjera u kojoj se mjerodavno zemljopisno tržište proteže izvan EGP-a ne utječe bitno na rezultate Komisijine analize kretanja na mjerodavnom tržištu (uvodne izjave od 301. do 305.).

6.2.6.2.3. Tržišna kretanja

(300) Podnositelj pritužbe u svojoj je pritužbi tvrdio da na tržištu MCAA-a postoji višak kapaciteta i da bi se provedbom projekta taj višak povećao.

(301) Komisija prvo napominje da podaci koje je dostavio podnositelj pritužbe (vidjeti uvodnu izjavu 26. odluke o pokretanju postupka) ne podupiru tvrdnju o strukturnom višku kapaciteta na tržištu MCAA-a u godinama koje su prethodile PCC-ovoj odluci o ulaganju. Umjesto toga, dostavljeni podaci pokazuju tržište s relativno stabilnom potražnjom (uz neposredne učinke financijske krize iz 2008.), relativno visokom i stabilnom razinom izvoza iz Unije u treće zemlje i vrlo niskim razinama uvoza. Razine proizvodnje u Europi ostale su stabilne u odnosu na ukupni kapacitet. Komisija navodi da činjenica da je potražnja i dalje manja od apsolutnog proizvodnog kapaciteta sama po sebi nije pokazatelj strukturnog viška kapaciteta, posebno s obzirom na to da je, kako su istaknuli PCC i Poljska, stvarni kapacitet manji od nominalnog kapaciteta (uvodne izjave 130. i 224.) ([132]). Isto tako, okolnost da je europska potražnja kao takva bila manja od stvarne proizvodnje ili kapaciteta nije znak strukturnog viška kapaciteta s obzirom na to da se znatan dio europske proizvodnje godišnje izvozio na relativno stabilnoj razini. Komisija stoga ne smatra da su podaci koje je dostavio podnositelj pritužbe dokaz toga da je na tržištu postojao višak kapaciteta u trenutku kad se PCC obvezao na ulaganje.

(302) Kad je riječ o tvrdnji da bi projekt doveo do povećanja viška kapaciteta, Komisija najprije napominje da, kako je prethodno navedeno, na tržištu nije postojao strukturni višak kapaciteta prije ulaganja. Ipak, Komisija je ocijenila može li predmetno ulaganje stvoriti višak kapaciteta.

([125]) Str. 16.
([126]) Podnositelj pritužbe nalazi se u Njemačkoj, a društvo Nouryon (bivši Akzo Nobel) u Nizozemskoj.
([127]) Str. 18.
([128]) Str. 20. U razdoblju 2001. – 2006. 70 % meksičkog uvoza potjecalo je iz Njemačke, iako je do 2010. 58 % uvoza potjecalo iz Indije.
([129]) Izvješće SRI-ja iz 2011., str. 21.
([130]) Str. 25.
([131]) Str. 59.
([132]) To je potkrijepljeno izvješćem društva Tecnon Orbichem, u kojem se navodi da bi se moglo pretpostaviti da stvarni kapacitet iznosi 90 – 95 % nominalnog kapaciteta ili manje.

(303) Komisija podsjeća na to da je projekt osmišljen tako da ima nominalni godišnji proizvodni kapacitet od 42 kt (uvodna izjava 18.). Međutim, njegov stvarni proizvodni kapacitet procjenjuje se na [34 – 40] kt godišnje (uvodne izjave 130. i 224.). Točno je da bi to znatno povećalo kapacitet na tržištu ako bi lokalna potražnja i izvoz ostali jednaki. Međutim, kako su istaknuli PCC i Poljska, to povećanje kapaciteta mora se ocijeniti s obzirom na potencijalnu tržišnu potražnju u trenutku ulaganja ([133]).

(304) U neovisnim izvješćima dostupnima u trenutku dodjele mjera potpore koja je dostavila Poljska navedene su prognoze za 2015. U izvješću SRI-ja iz 2011. navodi se da bi u razdoblju 2010. – 2015. trebalo doći do apsolutnog povećanja godišnje potrošnje MCAA-a na svim najvažnijim tržištima, odnosno do povećanja od [14 – 16,5] kt samo u Europi, [18 – 22] kt u Europi i SAD-u zajedno, [20 – 24] kt u Europi i Sjevernoj Americi zajedno, [22 – 27] kt u Europi i Sjevernoj i Južnoj Americi ukupno te [150 – 180] kt u svijetu (uvodna izjava 218.). To znači da se na temelju količine za razdoblje 2010. – 2015. očekuje pozitivan CAGR od [1,4 – 1,6] % za Europu, [1,4 – 1,6] % za Europu i SAD, [1,4 – 1,6] % za Europu i Sjevernu Ameriku, [1,4 – 1,6] % za Europu i Sjevernu i Južnu Ameriku te [3,2 – 3,7] % za svijet.

(305) Isto tako, u izvješću društva Tecnon Orbichem navedeni su predviđeni podaci za razdoblje 2010. – 2015., koji upućuju na povećanje godišnje količine potrošnje MCAA-a od [14 – 15,2] kt u Europi, [22 – 26] kt u Europi i Sjevernoj Americi, [30 – 33] kt u Europi i Sjevernoj i Južnoj Americi te [90 – 105] kt u svijetu (uvodna izjava 219.). To znači da je očekivani pozitivni CAGR za razdoblje 2010. – 2015. iznosio [1,3 – 1,5] % za Europu, [1,4 – 1,6] % za Europu i Sjevernu Ameriku, [1,7 – 1,9] % za Europu i Sjevernu i Južnu Ameriku te [2,6 – 2,8] % za svijet. U istom izvješću naveden je pozitivan CAGR za petogodišnje razdoblje 2010. – 2014. od [1,2 – 1,4] % za Europu, [1,4 – 1,6] % za Europu i Sjevernu Ameriku, [1,6 – 1,9] % za Europu i Sjevernu i Južnu Ameriku te [2,7 – 3] % za svijet.

(306) Komisija napominje da su se projekcije rasta tržišta u trenutku dodjele mjera potpore nužno temeljile na procjenama. Podsjeća na to da su, iako je u izvješćima iz uvodnih izjava 304. i 305. već predviđen rast tržišta, druga izvješća bila još optimističnija u tom pogledu. Na primjer, u izvješćima izrađenima za PCC u vrijeme donošenja odluke o ulaganju navedeni su još veći očekivani rast od [1,9 – 2,3] – [3 – 3,6] % za tržište MCAA-a u Europi i Sjevernoj Americi za razdoblje 2010. – 2015. i slične stope rasta za tržišta proizvoda MCAA-a na kraju proizvodnog lanca (uvodna izjava 220.).

(307) Komisija napominje i da se u vrijeme kad se PCC obvezao na provedbu projekta smatralo da je tržište MCAA-a privlačno za ulaganja jer su i podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel najavili ulaganja u povećanje svojih proizvodnih kapaciteta u godinama prije i nakon početka radova na projektu (uvodne izjave 132. i 223.). To stoga potvrđuje da se očekivalo da će tržišta MCAA-a i proizvoda MCAA-a na kraju proizvodnog lanca rasti i apsorbirati povećanje proizvodnog kapaciteta na tržištu (uvodne izjave 129., 131., 133. i 217. – 220.).

(308) Stoga, s obzirom na razmatranja iznesena u uvodnim izjavama od 301. do 307. Komisija smatra da se, neovisno o tome koje je zemljopisno tržište ocijenjeno, očekivalo da će potražnja za MCAA-om rasti u godinama nakon ulaganja. Prema tome, u trenutku kad su mjere potpore dodijeljene PCC-u, tržište MCAA-a nije bilo u apsolutnom padu i nije imalo strukturni višak kapaciteta te se, s obzirom na predviđeni rast tržišta, potkrijepljen dokazima, nije očekivalo da će u budućnosti biti u apsolutnom padu ili imati strukturni višak kapaciteta, uzimajući u obzir i kapacitet stvoren projektom.

(309) Naposljetku, pri odvagivanju pozitivnih i negativnih učinaka potpore Komisija napominje da su podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel imali znatne tržišne udjele, neovisno o regiji. U izvješću SRI-ja iz 2011. navodi se da su 2010. podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel činili oko 97 % proizvodnog kapaciteta u Europi, 74 % u Europi i Sjevernoj Americi te 73 % u Europi i Sjevernoj i Južnoj Americi. Vladajući položaj ta dva sudionika na tržištu potvrđen je i u izvješću društva Tecnon Orbichem, u kojem je društvo Akzo Nobel opisano kao „globalni

([133]) Komisija napominje da je u izvješću iz baze podataka Chemdata International Europskog vijeća kemijske industrije („CEFIC") za 2018. (*Facts & Figures of the European chemical industry*) (bilješka 73.) navedeno da su „[p]rihodi od prodaje [u kemijskoj industriji] 2009. izgubili više od petine svoje izvorne vrijednosti iz 2008. Godina 2010. bila je godina oporavka, a kemijski sektor postupno se oporavlja […]".

predvodnik na tržištu", a podnositelj pritužbe kao „drugi najveći sudionik na tržištu". U tom je izvješću navedeno da se za razdoblje 2012. – 2013. (kad su dodijeljene mjere potpore za projekt) predviđa da će podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel imati zajedničke udjele od 92 % na europskom tržištu, 73 % na europskom i sjevernoameričkom tržištu te 71 % na europskom, sjevernoameričkom i južnoameričkom tržištu. Komisija napominje da su podnositelj pritužbe i društvo Akzo Nobel u prošlosti ([134]) djelovali u okviru zabranjenog sporazuma na tržištu MCAA-a (uvodna izjava 125.). Projekt je PCC-u omogućio da uđe na tržište MCAA-a, kojim je prethodno vladao duopol podnositelja pritužbe i društva Akzo Nobel. Stoga je ulazak PCC-a na tržište imao stvaran potencijal za poboljšanje uvjeta tržišnog natjecanja za kupce MCAA-a (uvodne izjave 125., 126. i 215.).

6.2.6.3. Rezultati testa ravnoteže

(310) Komisija stoga napominje da u vrijeme kad se PCC obvezao na provedbu projekta i dobio potporu za njega tržište MCAA-a nije bilo u apsolutnom padu te se predviđao njegov kratkoročni rast. To je vidljivo u neovisnim izvješćima iz razdoblja u kojem su dodijeljene mjere potpore te potvrđeno činjenicom da su drugi sudionici na tržištu u to vrijeme ulagali u dodatne proizvodne kapacitete. Projekt je donio znatne koristi regiji te je poboljšao tržišne uvjete jer je omogućio ulazak novog sudionika na duopolističko tržište MCAA-a. Komisija navodi da su postojeći duopolisti prethodno djelovali u okviru zabranjenog sporazuma na tržištu MCAA-a.

(311) Prema tome, Komisija zaključuje da pozitivni učinci mjera potpore nadmašuju potencijalne negativne učinke tih mjera na tržišno natjecanje i trgovinu te da mjere potpore ne bi dovele do neprihvatljivog narušavanja tržišnog natjecanja.

6.2.7. *Zaključak o usklađenosti sa Smjernicama iz 2007.*

(312) Komisija zaključuje da mjere potpore ispunjavaju inherentne kriterije spojivosti iz Smjernica iz 2007. i da nije potrebna detaljna ocjena u skladu s točkom 68. tih smjernica (uvodna izjava 283.). Zaključuje i da pozitivni učinci potpore nadmašuju negativne učinke (uvodna izjava 311.). Stoga zaključuje da su mjere potpore spojive s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora, kako se tumači u Smjernicama iz 2007.

(313) Budući da Komisija zaključuje da su mjere potpore spojive na temelju Smjernica iz 2007., nije potrebno ocijeniti ispunjavaju li kriterije utvrđene u drugim osnovama za spojivost, kao što je Uredba br. 800/2008.

7. **ZAKLJUČAK**

(314) Komisija smatra da su bespovratna sredstva i oslobođenje od poreza koje je Poljska odobrila PCC-u za projekt spojivi s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora, kako se tumači u Smjernicama iz 2007.,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Državna potpora koju je Poljska provela u korist PCC-a u maksimalnom iznosu od 95 981 681 PLN (23 028 787 EUR) u diskontiranoj vrijednosti spojiva je s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

([134]) U članku 1. odluke o zabranjenom sporazumu navodi se da su društva grupe Akzo Nobel sudjelovala u zabranjenom sporazumu od 1. siječnja 1984. do 7. svibnja 1999., društvo Hoescht AG sudjelovalo je od 1. siječnja 1984. do 31. lipnja 1997., a društvo Clariant AG sudjelovalo je od 1. srpnja 1997. do 7. svibnja 1999. (društva Hoescht i Clariant prethodnici su podnositelja pritužbe).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Poljskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. siječnja 2025.

Za Komisiju
Teresa RIBERA
Izvršna potpredsjednica